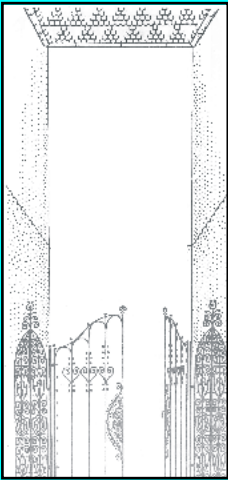

SUMAR

ESEU	LECTURĂ - ARTĂ - CREAȚIE
<i>Biblioteca... din inimă</i> ANGELA MACARIE 3	<i>Lumea cărților și vocația plastică</i> <i>- In memoriam Elena Ispas</i> MIHAIL ARTIMON MIRCEA 31
BIBLIOTECA XXI	<i>Cartea în pictura românească</i> ELENA ISPAS 32
<i>Între două bibliosoftware: TINLIB și ALEPHINO</i> MELANIA SUCIU, MIHAI CIUPINĂ 7	Atelier literar: Cenaclul „Liviu Rebreanu“ <i>Proză de Aurel Căndea, Alexandra Noemina Răduț,</i> <i>Camelia Mera, Anca Dorneanu</i> <i>Versuri de Denisa Nistor, Maria Cozma, Angela</i> <i>Macarie Fanea</i> 37
<i>Numărul standard internațional</i> <i>al cărții reinnoit pentru secolul XXI</i> FALL MARIA MAGDALENA 10	FILE DE DICȚIONAR
<i>Introducere în arta redactării unui articol</i> <i>științific</i> LILIANA MOLDOVAN 12	<i>Aurel Filimon (1891-1946)</i> ANA TODEA 43
BIBLIOTECA ȘI COMUNITATEA	NOTE ȘI RECENZII
<i>Cultura, integrator al spiritualității</i> ELENA-VICTORIA MAN 16	Fülöp Mária, Ferencz Klára, <i>Bibliografia</i> <i>retrospectivă a județului Mureș - Maros megye</i> <i>retrospektív helyismereti könyvészete</i> ANA TODEA 46
<i>Impresii de bibliotecar</i> RUXANDRA NAZARE 18	Marcel Ciorcan, <i>Bazele biblioteconomiei:</i> <i>relații publice - comunicare - imagine-</i> <i>conduită</i> MARIANA ISTRATE 47
<i>Unele aspecte specifice privind</i> <i>lectura copiilor</i> EMILIA CĂTANĂ 22	Andrei Dorobanțu. <i>Scandalul premiilor Nobel</i> EMILIA VIDICAN 48
<i>Gânduri, la început de drum...</i> CSIKI RAMONA 25	BIBLIOGRAFIE
PATRIMONIU	<i>Biblioteca Județeană Mureș în presa anului 2003</i> ELENA HODOȘ, ANA TODEA, ANNA VINTILĂ 50
<i>Declarația de independență a Statelor</i> <i>Unite ale Americii aflată în colecția</i> <i>Bibliotecii Teleki-Bolyai</i> KIMPIAN ANNAMĂRIA 28	INDEX DE AUTORI
	58

COLEGIUL REDAȚIONAL	
	<p>Mihail Artimon MIRCEA redactor coordonator</p> <p>DÓCZI Örs FALL Maria Magdalena Mariana ISTRATE Angela MACARIE Anica MAȘCA Ana TODEA</p> <p>Tehnoredactorul formatului electronic și digitizarea Alexandru TCACIUC</p>

- *Acest număr al revistei reproduce lucrări de grafică de carte realizate de Ana-Maria Crișan (din expoziția deschisă la Biblioteca Județeană Mureș - noiembrie - decembrie 2006)*
- *Coperta revistei - grafică "ex-libris" de Zsolt Vecserka*

ISSN 1842-0605

© **Biblioteca Județeană Mureș 2006**

540052 Târgu-Mureș, str. George Enescu nr. 2
Telefon: 0265-262631; Fax: 0265-264384

E-mail: director@bjmures.ro

Eseu

Biblioteca... din inimă

ANGELA
MACARIE

Motto:

*“Viața e o masă de joc pe care destinul pune
nașterea, caracterul și circumstanța noastră,
cele pe care nu le putem evita”*

Blaise Pascal

Habent suafata libelli. Au și cărțile soarta lor și, în vârtejul lumii moderne, informația, care se răspândește aproape cu viteza luminii, are și ea o soartă aparte.

Considerată ca fiind o nevoie fundamentală a civilizației actuale, un atribut, și, în același timp, o necesitate esențială a omului modern, într-o societate în care totul se întâmplă cu o rapiditate fenomenală, schimbul de informații este la fel de important precum respirația, putând fi numit, metaforic, „*respirația lumii moderne.*”

Noi, oamenii, lăsăm în urma noastră ceva care se numește soartă sau destin și trecem prin lume înconjurați de logosul primordial, care, traversând spațiul și timpul, și-a luat aripi pentru a putea zbura mai bine prin perenitatea umanității și s-a metamorfozat în carte.

Cartea, acest călător neobosit, peregrin peste vremuri, a înlesnit mereu comunicarea dintre oameni, nefiind numai un obiect printre celelalte, ci și un subiect al comunicării și al comuniunii spirituale, atât de stringent necesare oricărei ființe umane.

Acest schimb de informații a avut mereu nevoie de persoane, de organizații, de locuri destinate, și de ce nu, și predestinate, care au fost tot timpul capabile să pună în valoare, să difuzeze și să servească informația și modul în care oamenii pot să beneficieze de accesul la ea, pentru ca ea să poată fi găsită și regăsită,

stocată și păstrată, să poată fi utilizată liber și fără nici o restricție.

Dintre instituțiile care pot oferi și regăsi, dintre instituțiile care sunt mereu și au fost întotdeauna în sprijinul utilizatorilor de informație, biblioteca este cea care funcționează pe principiul accesului liber și neîngrădit, egal, la informație și la experiențele culturale ale tuturor, unde spiritul se simte liber, pentru că aici nu întâlnește limite, iar o carte, deși este limitată la un număr de pagini, nu produce, prin esența ei, nici o limitare.

În orice spațiu și timp, biblioteca conferă spiritului o deschidere extraordinară spre etern și spre universal, spre cunoaștere și spre erudiție.

Ca om, ești destul de mărginit, și te percepi ca fiind constrâns de relația cu spațiul și cu timpul în care îți duci existența, în raportul cu ceea ce se scrie, cu informațiile din mass-media, cu publicațiile care apar zilnic, în timpul pe care îl trăiești.

Ca ființă spirituală, te trezești cochetând cu hiperspațiul și te simți dobândind o putere demiurgică primită prin lumina cărților. Neîngrădindu-te cu nimic, acest spațiu, în vastitatea lui devine nelimitat și nesfârșit și dacă cineva ar avea îndrăzneala să citească metru cu metru tot ce are o bibliotecă, se va simți precum cartea, un călător etern care bântuie la nesfârșit prin eterna cetate livrescă.

Iar dacă „*un călător etern o va traversa în orice direcție, va dovedi la capătul secolelor că aceleași volume se repetă în aceeași dezordine care repetată ar fi o ordine.*”

Ordinea aceea aparent dezordonată și dezordinea aceea de cărți, se descoperă reciproc relevându-se și revelând cititorului un vast orizont, care, unindu-se într-un corpus vivendi, strălucește în lumina blândă a cunoașterii, și luându-și o identitate precisă s-a numit BIBLIOTECA.

În toată splendoarea ei, „*biblioteca include toate structurile verbale, toate variantele îngăduite de cele douăzeci și cinci de simboluri ortografice, dar nici măcar o prostie absolută,*” scria Borges.

Sadoveanu își amintește la maturitate cum, descifrând „*buchiile întortocheate și cârligate, precum niște gânganii,*” din abecedarul lui Creangă, a găsit cheia de aur care i-a deschis împărăția mirifică a lecturii. Dacă cineva a pătruns odată în acest univers, s-a simțit smuls din lumea ca lume și s-a trezit aruncat într-o altă lume, care i-a dăruit o cu totul altă viziune asupra sa și asupra semenilor săi, diferită de cea pe care o avea și pe care o dobândise în contactul nemijlocit cu lumea reală. Acela s-a trezit dintr-o dată gata pregătit pentru a cerceta, a privi și a fost capabil de a se vindeca de lume și de a vindeca lumea de ea însăși, simțind totodată nevoia de a paraliza chiar și scurgerea iremediabilă a timpului. De aici s-ar părea că încep liniile de înaintare ale expediției spre viața-viață, pentru că „*orice viață omenească, oricât de încâlcită și de bogată ar fi, constă în realitate dintr-un singur moment, momentul în care omul își dă seama o dată pentru totdeauna, cine este,*” scria romancierul Ernesto Sabato. Spațiul acesta te determină să capeți credința că biblioteca îți clădește, îți tonifică, îți întreține și îți învie spiritul, gândindu-te la uluitoarea, la fantastica și iluzoria senzație de libertate, senzație ce ți-o poate conferi lectura. Este ca și când ar exista o magie, care să te transforme într-un spirit, și, atunci, alături de celelalte spirite vrăjite

care există în acest „cabinet magic,” să poți trece dincolo de dimensiunile obișnuite ale existenței, sfidând toate legile fizicii.

O carte nedeschisă rămâne un lucru, un obiect, ceva palpabil și perceptibil, însă odată deschisă, lucrul acela devine carte și prinde viață însuflețindu-se, înviind, la întâlnirea cu cititorul său.

Limbajul înseamnă prin el însuși viață, cu ajutorul lui comunicăm, și mulți oameni nu își dau seama că de fapt lumea cuvintelor pare uneori atât de vie, de încărcată cu semnificații și cu energii. Cuvintele aduc cu ele sensuri și simboluri, transmițând stări de spirit, proprietate pe care obiectele ca atare nu o posedă.

Poate că strămoșii noștri erau mai conștienți de funcțiile magice ale cuvintelor, magie pe care poezii tânjesc să o redescopere, să o redefiniească, și să o exploateze în creațiile lor.

Căutând mereu, poate magia albă care se ascunde în aceste spații mărginite de rafturi cu polițe pe care stau cărți multicolore, fiecare cititor redescoperă biblioteca, acest spațiu fiind precum un locaș, un cabinet în care își au sălașul mai multe spirite vrăjite și care se trezesc atunci când sunt chemate, când cititorul însuflețit reînvie sufletele ce s-au eternizat în paginile cărților. Aidoma oamenilor care s-au îndrăgostit de această întindere vastă, ce poartă numele de bibliotecă, am purces voiajând în căutarea cărților și a cataloagelor, din dorința de a cuprinde cât mai multe lucruri, dar mi-am dat seama că lucrul acesta este un orgoliu, că „*omul, bibliotecar imperfect, poate fi opera întâmplării sau a demiurgilor răutăcioși,*” iar universul în care se mișcă și în care își petrece existența nu poate fi decât „opera unui zeu al lecturii și al cărții.”

Biblioteca devine atunci precum o punte de legătură spirituală prin și peste timpuri, o luntre a lui Caron ce transportă omenirea de pe o parte spre alta a tărâmurilor ce leagă pe cei ce sunt de cei care au fost și de cei care vor mai veni.

Cel care scrie comunică spiritual cu eternitatea, așa cum scria și Mircea Eliade; un scriitor rămâne suspendat în clipă și este condamnat la eternitate, iar cititorul se trezește aruncat în universalitate și condamnat la o meditație perpetuă.

Un cititor cu o mare putere de asimilare a trăit bucuria descifrării fiecărui text în parte și a vibrat la mesajul pe care l-a decodificat peste timp, mesaj care i-a fost trimis de către scriitor cu ajutorul semnelor lingvistice.

Un pedagog scria, referindu-se la procesul de învățământ de la noi, că prima dată ar trebui ca oamenii să fie învățați să scrie, să citească și să vorbească, iar în cea de-a doua fază, pe care o consideră ca fiind cu mult mai dificilă, oamenii ar mai trebui să fie învățați ce să nu citească.

Francis Bacon, referindu-se la cărți, remarca faptul că unele pot fi gustate, altele înghițite, altele câteva mestecate și digerate.

Despre marile cărți, Borges scria că „*se vor încorpora în memoria generală a speciei și se vor multiplica în spațiul acesta, dincolo de limitele gloriei celui care le-a scris, dincolo de moartea limbii în care au fost scrise.*”

Referindu-se la lectură, Mircea Eliade Credea că ea „*implică funcții dintre cele mai nobile prin care ea ar putea ca să devină un mijloc de perpetuă hrană spirituală,*” și că „*sunt asemenea cărți care au valoarea unui tonic, a căror lectură depășește bucuria intelectuală sau estetică a unei simple cărți bine gândite și frumos scrise*”.

Același scriitor, pe care l-am amintit mai sus, spunea că avem zeci de formule farmaceutice, de tonice, de siropuri, sau de mai știu eu ce, dar că nu s-a găsit nimeni să folosească această energie sufletească latentă, colosală, care se află înmagazinată în cărți.

Dar, ce păcat că bunii cititori sunt „*mai rari decât lebedele negre*” cititori gata mereu de a fi pregătiți să rememoreze traseul universului scriitoricesc, afundați în cea mai tainică zăbavă a spiritului.

Omul fără o carte citită se apropie undeva de regnul animal, simțindu-se îngrădit și neîmplinit, însă cartea luminează și deschide universului uman o nouă dimensiune, dând omului o aripă de înger, pentru că o carte este „*un prieten care nu îți arată decât partea angelică*”, și se comportă „*precum o vrăjitoare care a schimbat lumea, neexistând o rună magică mai ciudată.*”

Se retrăiesc pagini de istorie uitate, se survolează epoci care zăceau pe mormintele istoriei, iar timpul se reîncarnează din cronicile scrise la lumânare de scribii din vechime.

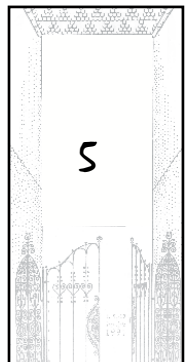
Lectura devine o raportare a omului la existență, o componentă sine-qua-non a ființei umane, un proces prin care omul ca ființă biologică și culturală intră în raporturi specifice cu universul, cu mediul, dar și cu sinele.

Cultura propune modele și aduce cu ea, mai ales, un model uman, care reprezintă o sinteză a însușirilor de personalitate, intelectuale și psihice rezonând în planul aspirațiilor, armonizând perfecțiunea, care devine un ideal de urmat, o treaptă de evoluție spirituală, punând în valoare ființa umană. Cultura oferă omului valori perene pentru că ea însăși poartă în ea ideea valorii, fiind expresia acestei idei, oferind și chiar contribuind la ameliorarea caracterelor, a comportamentului uman, ajutând pe om la integrarea în colectivitatea umană, contribuind chiar și la clarificarea propriei valori.

Literatura propune o anume viziune asupra lumii, prin limbajul său specific, conducând spre coduri de interpretare. O capodoperă oferă, prin ea însăși, originalitate, perfecțiune stilistică, exemplaritate, perenitate, profunzime, mister, armonie și spirit vizionar.

Dacă omul dorește să fie liber, cultura îi dă o nouă dimensiune a libertății, deschizându-i cale liberă spre experiențe posibile. Un ideal, un deziderat, un vis conferă artistului o esență demiurgică.

Libertatea de creație este posibilitatea artistului de a alege, în cunoștință de cauză, o anumită alternativă de acțiune și de

comportament, în plan social, iar în plan estetic, o anumită soluție constructivă.

Într-o bibliotecă savurezi această libertate, pentru că aici vei găsi o bucată de țară, o țară inexistentă, dar posibilă, care s-a înălțat din nevoia de hrană spirituală, din nevoia de a fi „*un spital pentru spirit*.” În închisoarea literelor îngrădite în cărțile cu „pereții” lor multicolori, unde ți se pare că nu se întâmplă niciodată nimic, toate sunt într-o sfântă nemișcare, dar din nemișcarea aceea plină de încordare se naște viața, ca atunci când păsările nocturne zboară și auzi un fâlfâit diafan de aripi.

O bibliotecă întreagă pare a-și lua zborul, fâlfâind aripile, file de carte, și zborul acesta candid se naște din nemișcarea urnelor de cuvinte ce freamătă în tăcere. Atunci te trezești că simțurile îți sunt invadate de mirosul hârtiei și al cernelurilor tipografice și că în ceafă simți, abia ca o părere, apăsarea literelor blajine.

În clipa aceea ești într-o sală de lectură, dar este ca și cum te-ai afla într-o sală de cinematograf după ce luminile s-au stins, iar în fața ta se desfășoară o „*imago mundi*,” și sonorul filmului e dat la minimum, aproape de o tăcere angoasantă și unde, dincolo de toate, te întâlnești cu complexitatea și perplexitatea ființei umane.

În universul acesta livresc ești undeva unde cineva ar încerca să îți descopere ființa provocându-te, aruncându-te în duelul acesta de logos. Șovăitor și stângaci, tresari, având senzația de a te vedea rănit, și te trezești simțindu-ți zilele năpădite de o singurătate de nedescris. Niște zile care se lungesc și se deformează asemenea unor fantasmе ciudate, zugrăvite de penelul autorului, fantasmе gata să inunde oricând pereții puternic vascularizați cu amintiri livresci.

Timpul se îngustează sau se dilată și perioadele sunt aici dincolo de orice registre de stare civilă, relativizate, iar nimic nu este așa cum te-ai fi așteptat să fie în acest univers templierian compact.

Cărțile sunt precum casele și ascund în ele ființe care se însuflețesc prin conversațiile lor, prin râsetele, iubirile și urile lor. Sunt în ele

ființe care îmbibă cartea cu ceva imaterial dar adânc, cu ceva ce transpare dincolo de obiectul fizic, devenind materie subtilă și suflet.

Este atât de interesant, pe cât este de uluitor și de extraordinar ceea ce se întâmplă, cum anume, prin materializarea lor, conținutul cărților poate deveni realizare, devenire, înălțare.

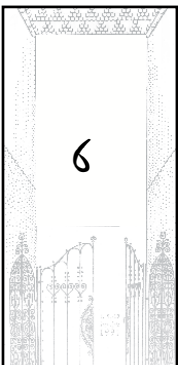
Când se lasă înserarea, umbra fiecărei cărți poate deveni imensă, prin lumina ce pătrunde în crepuscul, și s-ar părea că totul vrea să prindă viață, și atunci se urzesc intrigi, și toate fanteziile, povestirile și personajele colindă biblioteca.

În acest univers, lași în urmă totul și te abandonezi unei stări de pace și de siguranță ce ține de certitudinea palpabilă a zilei și a timpului tău, iar alteori încerci profunde stări de îndoială și ai multe semne de întrebare.

Lumea aceasta te apropie de propriul tău eu, dar în același timp te și îndepărtează aruncându-ți o ancoră peste lume. Este ca și cum ai fi condamnat la o frustrare continuă, pentru a trăi permanent o incertitudine care ar fi trebuit să fie de mult clarificată și care nu va fi poate niciodată înlăturată.

Cu cât avansezi în acest labirint, se pare că te îndepărtezi tot mai mult de țelul propus, acela de a găsi cheia lui și de a ieși din el, și te lași realmente vrăjit de întortocheatele căi ce îți apar înaintea, și vezi cum o carte te va trimite la alta, iar aceasta din nou la următoarea sau următoarele, iar într-o zi pur și simplu te trezești în fața faptului de a fi devenit tu însuți stăpânul labirintului, vei trăi și îi vei învăța și pe alții să trăiască pentru plăcerile labirintului, iar permanenta revelație îți este deasupra, binecuvântându-te.

În orice colț al labirintului îți vei îndrepta pașii, vei găsi o altă poveste, și o altă poveste, pentru că biblioteca este locul poveștii fără sfârșit, locul în care , *“fiecare descoperă - spune Mircea Eliade - ceea ce era spiritual și cultural pregătit ca să descopere”* și unde *„înțelegem mai ales ceea ce suntem predestinați să înțelegem prin propria noastră vocație, orientare culturală sau moment istoric”* - scria Adrian Marino.

Biblioteca XXI

**Între două bibliosofturi:
TINLIB și ALEPHINO**

MELANIA
SUCIU
MIHAI
CIUPINĂ

În toată lumea, bibliotecile se află într-o continuă transformare, din dorința de a identifica noi forme și mijloace de diseminare a informației către cititori. Trecerea de la biblioteca clasică la biblioteca electronică, adică biblioteca ale cărei funcții sunt asistate de calculator și care își construiește baze de date bibliografice în locul cataloagelor, și chiar la biblioteca virtuală, ca rezultat al interconectării bazelor de date din diverse biblioteci, nu mai sunt tendințe moderne, ci realități care trebuie construite acolo unde nu există. Rolul esențial al bibliotecii este de a pune la dispoziția publicului cititor zestrea spirituală și culturală a întregii omeniri, grație posibilităților oferite de tehnologiile multimedia.

Un alt aspect important pe care trebuie să-l avem în vedere vorbind despre bibliotecă, în condițiile informatizării și automatizării, este numărul mult mai mare de cititori pe care îl atrage, și datorită posibilității de a accesa informația necesară de la distanță, prin internet. Astfel, cititorul grăbit sau cel care nu are la dispoziție timpul necesar pentru a intra într-o bibliotecă, nu mai este nevoit să petreacă ore în șir în sala de lectură; de la calculatorul propriu sau prin dispozitivul special de lectură, are la îndemână informațiile necesare.

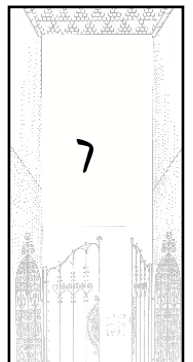
De la înființarea sa, biblioteca publică a fost permanent raportată la colectivitatea ale cărei interese de informare și documentare le servește și pentru care a fost, de altfel, creată. Fiind o instituție culturală cu puternice valențe tradiționale, rolul ei în societatea începutului de mileniu crește, deoarece posibilitățile educației permanente ale oamenilor s-au diversificat,

prin apariția unor noi instituții, ce folosesc multiple mijloace moderne de comunicare.

Odată cu apariția calculatoarelor și pătrunderea lor în viața și munca noastră, au apărut și programe (softuri) specializate pentru diverse activități, menite să simplifice și să ajute omul în munca sa complexă. În ceea ce privește bibliotecile publice din România, în această rețea a fost implementat programul TINLIB. Programul a fost tradus în limba română și adaptat activității specifice și din bibliotecile publice din țara noastră, unde cartea este obiect de gestiune. Acest soft este produs și dezvoltat de firma IME-România, București.

La ora actuală, Biblioteca Județeană Mureș dispune de o rețea de 25 de calculatoare, cu server Linux și stații Windows 98 sau Windows Me.

Programul TINLIB este structurat pe 5 module: Catalogare, Circulație, Achiziții, Control seriale, Rapoarte TG, pentru a gestiona întreaga activitate a bibliotecii. Modulul Catalogare permite prelucrarea publicațiilor (cărți, publicații seriale, materiale audiovizuale) din punct de vedere biblioteconomic și crearea bazei de date a bibliotecii. Cu Modulul Circulație se crează baza de date și se ține evidența cititorilor înscriși la bibliotecă, precum și evidența și controlul împrumutului de carte. Prin Modulul Rapoarte TG se pot obține o serie de rapoarte în regim automatizat, cum ar fi: procesele verbale de predare-primire a cărților la secții, registrul inventar, buletinul cărților noi, fișa cărții, RMF etc.

Pentru utilizatori programul are Modulul Opac, modul care permite numai căutare și se folosește pe stațiile la care au acces cititorii. În acest modul nu se pot face modificări de editare sau ștergeri de înregistrări, ci doar căutare după o serie de criterii oferite de meniul principal: autori, titluri, vedete de subiect, căutare după cuvinte cheie, căutări combinate, informații personale pentru împrumut. În acest fel, baza de date este protejată de eventualele intervenții nedorite din partea utilizatorilor curioși sau rău intenționați.

În momentul de față noi folosim Modulul Catalogare pentru înregistrarea cărților, articolelor și materialelor audio-video, iar Modulul Circulație pentru înregistrarea cititorilor. Modulul Rapoarte TG îl folosim pentru procesele verbale de predare-primire a cărților de la compartimentul "Prelucrare" către secțiile de împrumut, buletinul cărților noi și registrul inventar.

Lucrul în TINLIB este relativ simplu. Pentru comenzi se folosesc doar tastele și nu sunt deschise mai mult de două ferestre simultan. În adâncime se poate merge până la 4 niveluri, avansând cu tasta „Enter” și revenind cu „F1” sau „Alt + F1”.

Dar, cum orice început este mai greu, la fel a fost și adaptarea noastră la munca asistată de calculator. Majoritatea bibliotecarilor erau începători în ceea ce privește calculatorul, iar manualele de la IME erau destul de sumare și greoaie chiar și pentru persoane mai avansate în probleme de informatică. Dar, cu ajutorul unui ghid de utilizare, elaborat în compartimentul nostru, pe înțelesul tuturor, și cu îndrumări la orice solicitare, am reușit să ne descurcăm destul de bine, chiar dacă nu am avut o colaborare fructuoasă cu firma IME -România.

Am încercat, în tot ceea ce am realizat cu TINLIB-ul, să creăm baze de date uniforme și să pregătim terenul pentru ținta finală, și anume realizarea împrumutului în regim automatizat.

TINLIB-ul, în varianta actuală, este un program DOS și, în consecință are o serie de

limitări, nemaiputând ține pasul cu evoluția tehnologică. Spre exemplu, nu funcționează sub Windows 2000 sau XP. Am mai întâmpinat probleme de funcționare în cazul calculatoarelor mai performante (viteză de lucru mare, placă video înglobată pe placa de bază, placă video de ultimă generație etc). Toate acestea nu fac decât să îngreuneze atât modernizarea cât și repararea tehnicii din dotare.

Nici colaborarea cu IME nu este strălucită. De câțiva ani nu se mai depanează generatorul de rapoarte, sub pretextul că se lucrează la varianta TINLIB sub Windows, care va avea un nou generator de rapoarte, mai performant. În anul 2005, cu ocazia zilelor „Philobiblon mureșean”, domnul Dan Marinescu, directorul IME, ne-a prezentat TINREAD (varianta TINLIB sub Windows și Web) cu mențiunea că va fi lansat oficial în luna februarie 2006, urmând apoi să fie implementat în bibliotecile publice. De atunci nu am mai auzit nimic despre această variantă și de evoluția ei.

Biblioteca Județeană Mureș este în momentul de față într-o etapă de tranziție, de la programul TINLIB la ALEPHINO.

Acesta din urmă este program sub Windows. Astfel nu vom mai avea nici un inconvenient în ceea ce privește funcționarea calculatoarelor la parametri tehnici ridicați, iar sistemul de operare Windows XP poate să-și pună în valoare performanțele. ALEPHINO este și el un program structurat modular. Modulul Web-Opac permite efectuarea de către utilizatori a unor servicii on-line, cum ar fi: consultarea bazei de date, rezervarea de cărți, prelungirea termenului de restituire etc.

Odată cu implementarea programului ALEPHINO, baza de date a bibliotecii devine accesibilă, alături de bazele de date ale bibliotecilor centrale universitare din București, Timișoara, Cluj și Iași, prin intermediul unui motor de căutare specializat, METALIB, care face o căutare unică prin toate bazele de date amintite mai sus.

Programul ALEPHINO fiind un program sub Windows, are o structură mai

complexă, presupunând lucrul cu mouse-ul și cu mai multe ferestre deschise simultan. Necesită un efort suplimentar din partea bibliotecarilor învățarea și adaptarea la lucrul cu noul program. Probabil această situație sperie pe unii și constituie o provocare pentru alții. Ca orice situație de tranziție, vor fi și sușuri și coborâșuri. Dar nu putem să batem pasul pe loc ci trebuie să evoluăm, odată cu tot ceea ce ne înconjoară și să ne adaptăm la noua situație și la cerințele de informare ale utilizatorilor.

Noi credem că nu ne va fi nici foarte ușor, dar nici foarte greu pentru că fiecare a evoluat de la momentul primilor pași făcuți cu TPNLIB-ul și pe lângă programul de bibliotecă a mai învățat și alte moduri de utilizare a calculatorului.

În ceea ce privește programul ALEPHINO, pe de o parte, fiecare va trebui să învețe, să cunoască și să stăpânească părțica strict legată de activitatea sa concretă, urmând ca apoi să-și extindă cunoașterea în celelalte module. Pe de altă parte, credem că ar fi util un ghid de utilizare al noului program, structurat pe capitole, în concordanță cu modulele după care este realizat programul, și care coincid de fapt și cu activitățile importante din bibliotecă (catalogare și evidență publicații, înregistrare cititori, circulație etc). Abordând această învățare pas cu pas, cu răbdare și atenție, vom putea trece la noul program fără dificultăți prea mari și datorită faptului că, trecem practic de la un program de bibliotecă la altul, deci „filosofia” este aceeași. Nu trebuie să învățăm un program cu totul nou ci, foarte simplist spus, un program asemănător, dar îmbrăcat în alte haine, noi și cu accesorii mai pretențioase.

Nu mai trebuie demonstrat faptul că utilizarea calculatorului și-a dovedit din plin eficiența în stocarea, organizarea, regăsirea și difuzarea informației. În biblioteci, centre de informare, muzee moderne, nenumărate procese se desfășoară asistate de calculator.

Din păcate, în acest început de veac și de mileniu, calculatorul mai reprezintă încă pentru mulți o noutate, iar unii se simt chiar timorați când sunt față în față cu această mașină.

Ei trebuie să înțeleagă totuși că această mașină este de fapt o unealtă care le ușurează munca, îi ajută în căutarea, găsirea, manipularea și prelucrarea informațiilor. Sigur, pentru aceasta trebuie să fie instruiți și să se familiarizeze cu lucrul cu calculatorul. Dar, încet încet, ne vom obișnui și vom învăța să-l folosim tot mai mult.

Biblioteca are cititori de toate vârstele și toate categoriile sociale și dorește să-i poată servi pe toți, de la copii preșcolari la cercetători și pensionari și se străduiește să facă față tuturor cerințelor. Cu toate greutățile financiare și de mentalitate, considerăm că reușim să avansăm, chiar dacă cu pași mărunți, dar cu dorință și entuziasm. Nu putem să înotăm împotriva curentului și nici să ne lăsăm totalmente în voia sorții, deoarece în acest mod ne condamnăm singuri. Cel mai mult trebuie să luptăm încă să schimbăm niște mentalități, pentru ca imaginea și utilitatea bibliotecii să fie percepută cu totul altfel, atât în interior cât și în afară.

BIBLIOGRAFIE

- Banciu, Doina. *De la biblioteca electronică la biblioteca virtuală*, în *Cartea electronică* - coord. D. Banciu. București: Editura Ager, 2001, pag. 43.
- Banciu, Doina; Buluță, Gh.; Petrescu, Victor. *Biblioteca și societatea*. București: Editura Ager, 2001.
- Blaga, Petruța. *Managementul sistemelor informaționale*. Târgu-Mureș: Editura Universității Petru Maior, 2001.
- Covaru, Robert. *Între spaimele milenariste și retorica perenității: Unde este biblioteca viitorului?* în *Revista Biblioteca*, nr. 8/2002, pag. 243.
- Dragotă, Ioana. *A informatiza, informatizare*, în *Revista Biblioteca*, nr. 11-12/2004, pag. 339.
- Drăgănescu, Mihai. *De la societatea informațională la societatea cunoașterii*. București: Editura Tehnică, 2003.
- Duchemin, Pierre-Yves. *Arta informatizării unei biblioteci: Ghid practic*. Timișoara: Editura Amarcord, 1998.
- Lușța, Raluca; Păunescu, Mihai. *Biblioteca viitorului. În Cartea electronică* - coord. Doina Banciu. București: Editura Ager, 2001, pag. 73.
- Trif, Adriana. *Incursiuni în procesul de automatizare*, în *Revista Biblioteca*, nr. 11-12/2004, pag. 352-353.
- Vasilescu, Emil. *Modernizarea - un proces continuu*, în *Revista Biblioteca*, nr. 11 -12/2004, pag. 321.

NUMĂRUL STANDARD INTERNAȚIONAL AL CĂRȚII REÎNNOIT PENTRU SECOLUL XXI

FALL
MARIA
MAGDALENA

La mijlocul anilor 60 în Europa și, mai ales, în Anglia, Școala de Economie și Științe Politice, precum și Asociația Editorilor din Marea Britanie au pus problema înființării unui sistem internațional de identificare a cărților. Astfel, în 1966, W. H. Smith introduce prima oară un număr standard pentru cărți, pe scurt ISBN. Organizația Internațională de Standardizare preia această idee în 1968 și elaborează, până în 1970, norma ISO 1462.

Din 1970, **Numărul Standard Internațional al Cărții**, pe scurt ISBN, a fost recunoscut pe plan mondial ca un sistem de identificare în domeniul cărții. Ca element cheie al sistemelor de înregistrare și inventariere pentru editori, distribuitori, comercianți, biblioteci, el reprezintă baza de colectare de date în ceea ce privește edițiile noi și în curs de apariție ale publicațiilor monografice, facilitând și monitorizarea datelor privind vânzările pentru industria de carte.

ISBN-ul constituie un aspect esențial al comerțului mondial cu cărți și este un element important al catalogării în biblioteci, deoarece acest număr unic, însoțește o carte sau o monografie din faza de producție pe tot parcursul lanțului de aprovizionare și distribuție. Utilizarea ISBN-ului este esențială pentru sistemele de comandă, pentru facilitarea drepturilor de autor și controlul vânzărilor. Succesul mondial al sistemului ISBN a fost un exemplu pentru celelalte ramuri industriale.

ISBN-10 este un șir format din 10 cifre care conține patru informații codate, și anume:

- primele trei cifre reprezintă codul de țară;

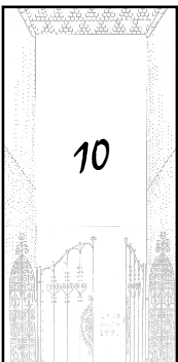
- următorul grup de cifre reprezintă codul editurii;
- urmează apoi numărul de ordine al documentului publicat;
- în final, cifra de control.

Grupele de cifre ale ISBN-ului se despart între ele prin liniuță (ex. 973-665-129-0)

Pentru că acest sistem de zece cifre pentru identificarea cărții se folosește de mult timp și nu mai poate acoperi cerințele industriei cărții o perioadă îndelungată, Comitetul Tehnic pentru Informare și Documentare și Subcomitetul pentru Identificare și Descriere al Organizației Internaționale de Standardizare (ISO) au decis să abordeze problema capacității înainte de a deveni o problemă reală, lăsând industriei editurii, librăriilor și bibliotecilor timpul de a se pregăti pentru schimbările necesare în sistemul lor de inventariere, comandă și catalogare. Obiectivul Comitetului Tehnic a fost să se asigure că ISBN -ul cu 13 cifre va continua să răspundă necesităților existente și viitoare ale editurilor, librăriilor, bibliotecilor pentru următorii 10-20 de ani, cel puțin la fel de bine cum a făcut-o ISBN- , ul cu 10 cifre în ultimii treizeci de ani. Marele succes al sistemului ISBN-10 a determinat mărirea dimensiunii sale la treisprezece cifre.

Astfel, Organizația Internațională de Standardizare a publicat o nouă ediție a standardului său care definește sistemul internațional de identificare a cărților, foarte larg utilizat în lume. Pentru viitor, un nou ISBN, de treisprezece cifre, sporește capacitatea, în folosul editorilor, al librăriilor, bibliotecilor și -desigur -al cititorilor.

Standardul ISO 2108 revizuit, a fost publicat la începutul anului 2005 și reprezintă

prima schimbare apărută în structura ISBN de la înființarea acestui sistem. Noile prevederi ale standardului vor fi aplicate începând cu 1 ianuarie 2007. Această dată a fost aleasă pentru a permite industriei tipăriturilor și comerțului cu cărți tradiționale, dar și electronice, să se pregătească pentru a asimila această schimbare majoră intervenită în sistemul de identificare.

Noul ISBN, format din treisprezece cifre, rezultă prin adăugarea prefixului „978” care se va extinde apoi la „979” și din schimbarea cifrei de control care va rezulta din recalculare. Codul de țară, indicativul de editură rămân aceleași, iar numărul de ordine continuă. În această formă, codul ISBN va fi identic cu Numărul European al Articolelor - codul EAN 13 - Bookland, imprimat pe coperta a patra, adică cu codul de bare de pe carte.

Un avantaj major al noului standard ISO 2108 este coerența cu planurile elaborate pentru standardizarea începând cu 2005 a sistemelor comerciale cu coduri de bare de treisprezece cifre. Soluția de treisprezece cifre permite noului sistem ISBN să utilizeze noul prefix EAN - 979, rezervat comerțului cu cărți în urmă cu mulți ani în cadrul sistemului EAN.

Conform noului sistem ISO 2108, nu va fi necesar să se atribuie ISBN-uri noi produselor deja publicate cu un ISBN de zece cifre, în schimb, conversia formatului de zece cifre la formatul de treisprezece cifre va fi cerută produselor existente începând cu 1 ianuarie 2007. Sistemele nu vor mai agreea ISBN-ul de zece cifre începând din această dată. Oricine înregistrează, memorează sau schimbă datele ISBN într-un sistem automat, va trebui să se asigure că acest sistem se poate acomoda cu formatul ISBN de treisprezece cifre până la data de 1 ianuarie 2007.

Structura codului ISBN - 13 va fi formată din 13 cifre grupate în segmente de lungimi variabile, separate prin cratimă:

- prefixul 978 identifică producția editorială de carte la nivel internațional, trecându-se la prefixul „979” pe măsură ce seriile de coduri ISBN cu 978 vor fi epuizate;
- codul de țară 973 identifică editorii din România;

- indicativul de editură identifică editorul documentului. Lungimea sa variază în funcție de numărul lucrărilor publicate de editor;
- numărul de ordine numerotează documentul printre publicațiile editorului; cifra de control permite verificarea validității codului ISBN (ex. 978-973-665-129-8)

Formatul ISBN-13 de la 1 ianuarie 2007

Sistemele informatice din biblioteci trebuie adaptate din timp pentru a permite înregistrarea codurilor ISBN atât în forma actuală (10 caractere) cât și în forma de ISBN - 13 (13 caractere), ce va fi utilizată în exclusivitate după 1 ianuarie 2007. Nu este necesară conversia retrospectivă a codului ISBN din înregistrările bibliografice anterioare. Referințele pentru cărțile cu ISBN - 10 rămân valabile pe termen nelimitat. Utilizatorii trebuie să regăsească informațiile bibliografice în cataloagele de bibliotecă prin căutare fie cu formatul ISBN - 10, fie cu ISBN - 13.

Schimbările se impun numai în modul de administrare a sistemului informatic din bibliotecă: modul de alcătuire a indexurilor, formatul de căutare, schimbări în lungimea câmpului ISBN, procese de validare, formatul de afișare și tipărire.

În cazul în care codul ISBN face parte din structura codului de bare utilizat la nivelul bibliotecilor, trebuie avută în vedere și reprogramarea scannerelor de cod de bare.

Pornind de la necesitatea alinierii României la Standardele Internaționale de prezentare și gestionare a produselor, dar mai ales, datorită faptului că începând cu 1993 participarea României la schimburile CEE (Comunitatea Economică Europeană) a fost condiționată de respectarea tuturor acestor normative, este imperios necesară aplicarea și în țara noastră a codului EAN (Numerotarea Europeană al Articolelor) la toate produsele,

INTRODUCERE ÎN ARTA REDACTĂRII UNUI ARTICOL ȘTIINȚIFIC

LILIANA
MOLDOVAN

inclusiv la cărți.

Răspundem, de multe ori, invitației de a relabora un studiu, un eseu sau un articol cu caracter științific fără a avea o imagine clară și cuprinzătoare asupra implicațiilor metodologice și lingvistice ale procesului de creație. Aventura transformării paginii albe de hârtie într-un material logic structurat poate fi o experiență descurajatoare chiar și pentru autorii antrenați. În lumina acestor considerente, cunoașterea secretelor scrierii unei comunicări științifice poate fi de un real folos persoanelor care vor să transforme actul creator într-un vis împlinit. Atunci când suntem conștienți de complexitatea problemelor pe care le ridică transmiterea unui mesaj de factură academică și atunci când respectăm imperatiile științelor documentării și redactării, actul creației devine o sursă de mari satisfacții și bucurii.

Am luat decizia de a scrie acest material publicistic cu intenția de a oferi un sprijin persoanelor interesate de îmbunătățirea muncii de redactare. Fiind vorba de un proiect care cuprinde informații accesibile unui cerc restrâns și exigent de receptori, conceperea unui articol științific, definit ca mijloc de comunicare și informare, este determinată de îndeplinirea mai multor cerințe : (1) respectarea normelor de informare și documentare, (2) întocmirea prealabilă a unui plan de cercetare și redactare, (3) folosirea cu abilitate a limbajului științific, (4) alegerea unui titlu incitant.

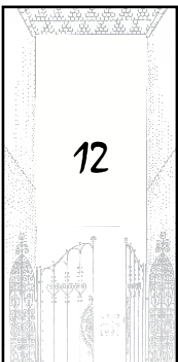
Într-un articol științific pot fi abordate tot felul de subiecte : filosofice, istorice, juridice, tehnice, științifice, politice și literare. Apărute, în general, în cadrul revistelor de specialitate, articolele științifice concepute se deosebesc de articolele de popularizare printr-o rânduială

specifică legată de:

- structura internă a textului,
- corectitudinea informațiilor furnizate,
- stilul redactării și corectitudinea gramaticală,
- publicul cărui i se adresează.

Textele științifice trebuie să fie interesante prin conținut și atractive ca formă. În spatele unui articol întemeiat științific va sta întotdeauna un plan de redactare caracterizat prin: „situația retorică” și „organizarea materialului”¹. Situația retorică se referă - potrivit enumerării lui Huit - la mai mulți factori : intenția autorului, persoana autorului, cititorii potențiali, conținutul comunicării și limbajul adecvat. Organizarea materialului are în vedere structura textului jurnalistic.

Conceperea unui articol științific poate fi dificilă pentru creatorii care nu își însușesc conduita stilistică specifică elaborării unui text de acest gen, care nu cunosc metodologia proiectării documentelor destinate tipăririi. Există norme de redactare care se referă atât la modul de organizare a materialului, cât și la folosirea corectă a limbajului științific. De obicei, păstrarea tonului sobru, prin folosirea frazelor scurte cu verbe la timpul prezent și diateza activă, utilizarea unor termeni tehnici clar definiți, renunțarea la expresiile metaforice contribuie la receptarea corectă a mesajului scris într-un limbaj științific. Stilul științific ne obligă să fim concisi dar nu ne îndeamnă să renunțăm la stilul personal. Amprenta personală se fixează cu ajutorul epitetelor și prin îmbinarea meșteșugită a frazelor și propozițiilor. Folosirea unui număr variat de epitete adjectivale² are o justificare estetică și sporește nivelul de seducție al textului respectiv.

Contribuția personală a autorului rezultă, în primul rând, din strategia alegerii unei bibliografii reprezentative pentru tema aleasă și, în al doilea rând, din organizarea ingenioasă a textului. Astfel, principalele etape ale redactării unui studiu științific se reduc la :

1. selectarea materialului bibliografic,
2. alegerea titlului,
3. conceperea introducerii,
4. stabilirea ideilor principale,
5. formularea concluziilor,
6. alcătuirea rezumatului,
7. introducerea referințelor

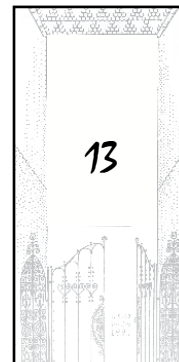
Specialiștii în tehnica muncii intelectuale au stabilit o serie de reguli orientative privind alegerea materialului bibliografic. Suntem îndemnați să parcurgem "lucrările clasice, relevante în domeniu"³, să căutăm documente recente, să citim reviste de specialitate și să consultăm Internetul. Există și reguli de stabilire a titlului. În mod paradoxal, acceptarea sau respingerea unei lucrări științifice, poate fi legată de alegerea unui titlu care să pună în evidență subiectul prezentat, titlul, considerat cartea de vizită a unei lucrări, este - potrivit definiției pentru care optează Septimiu Chelcea⁴ în volumul referitor la metodologia redactării textelor științifice - o formulare simplă, concisă și cu stil a temei de cercetare prezentate. Se consideră că stabilirea titlului este o artă, întrucât se bazează pe limbajul metaforic, și este o știință, de vreme ce implică respectarea unor reguli stricte stabilite de oamenii de știință și teoreticienii preocupați de dezvoltarea tehnicilor de documentare și redactare. Comunitatea psihologilor americani, spre exemplu, insistă asupra următoarelor aspecte :

- lungimea titlului să nu depășească 10-12 cuvinte,
- titlul să fie alcătuit din termeni care să contribuie la indicarea conținutului lucrărilor și la clasificarea biblioteconomică a acestora.

Un articol științific se caracterizează printr-o structură de sine stătătoare formată dintr-o introducere, conținut, rezumat, referințe. Organizarea internă a secțiunii principale poate fi realizată după două modele: structurat și nestructurat. Este structurat orice articol format din mai multe fragmente, fiecare paragraf incluzând câte o idee principală enunțată de autor. Un text nestructurat este redactat într-o formulă eseistică, paragrafele fiind bine sudate între ele, constituind un tot unitar. Un articol științific se scrie cu scopul susținerii unei idei și orientării interesului receptorilor spre noi orizonturi de cunoaștere, analiză și cercetare. Reținem, un document cu caracter științific se întocmește pe baza unui plan care stă în spatele înșiruirii logice a propozițiilor și frazelor. Stabilirea planului implică opțiunea pentru unul dintre "următoarele tipuri de elaborare": "analitic (descompunerea în subprobleme), bazat pe opoziție (aspecte negative/pozitive), pe raționament causal (identificarea lanțurilor explicative), pe raționament deductiv/inductiv (de la general la particular),... bazat pe raționamentul dialectic (teza care vizează aspectele pozitive/antiteza, care tratează aspectele negative/sinteza, prin care cercetătorul aduce o contribuție originală, evaluând fenomenul studiat)"⁵.

Ideile lămuritoare referitoare la „obsesiile” tematice ale semntarului articolului și motivațiile celui care transmite mesajul sunt rezumate, de obicei, în partea introductivă a textului. Este bine să optăm pentru o introducere scurtă și atractivă, care să conducă spre conținutul propriu-zis al textului destinat publicării.

Elaborată conform canoanelor stilului științific de exprimare, partea principală a articolului (textul propriu-zis) cuprinde descrierea rezultatelor cercetării și concluziile autorului în legătură cu subiectul prezentat. Ideile puse în discuție pot fi evidențiate prin raportarea la teoriile și ipotezele altor specialiști, oferindu-i cititorului posibilitatea să treacă la investigarea analitică a deosebirilor și asemănarilor dintre cercetările trecutului și

ideile personale ale autorului. În acest stadiu este permisă, chiar indicată, citarea concluziilor unor oameni de știință celebri, pentru a crea astfel condițiile necesare sporirii credibilității autorului și pentru a-l face mai convingător.

În vederea constituirii unei imagini clare asupra tipului de cunoștințe ce trebuie să se regăsească într-o lucrare redactată în manieră științifică, este necesară fixarea a trei tipuri de exigențe informative pe care trebuie să le satisfacă textul științific :

- Informarea fundamentală;
- Informarea tematică;
- Informarea generală.

Aceasta înseamnă că un articol performant va fi populat cu noțiuni de bază din domeniul la care se referă, va opera cu idei generale privind tema de cercetare aleasă sau problema adusă în discuție și va include concluzii originale menite să lărgească orizontul științific al cititorului. În cadrul unui text care urmează regulile de redactare specifice stilului științific, noțiunile de bază trebuie corect definite iar relațiile dintre enunțuri trebuie exprimate cu claritate. În plus, folosirea unor termeni de specialitate necunoscuți în spațiul public trebuie continuată cu o explicare suplimentară, realizată cu scopul de a nu restrânge aria publicului receptor. Interesul acestuia poate fi mai bine captat de autorii care fixează ipotezele - ce stau la baza materialului științific comunicat - și care nu evită să indice scopul scrierii articolului.

De asemenea, introducerea referințelor și a citatelor are un caracter obligatoriu și nu se realizează la întâmplare. O regulă esențială se referă la interdicția de a interveni în contextul fragmentului citat. Nu avem dreptul să schimbăm nici un cuvânt din textul semnat de un alt autor. Menționarea referințelor bibliografice se face, fie prin introducerea în text, între paranteze sau între liniuțe, a numelui autorului, fie prin includerea în cadrul citatului a numelui autorului⁶ și a anului ediției citate. La întrebarea privind lungimea unui citat, specialiștii răspund că, frazele din care este compus nu trebuie să depășească „28 de rânduri de text”. În caz contrar, autorul poate

lăsa impresia că este depășit de complexitatea ideilor pe care urmează să le interpreteze și să le introducă în text. Remarcabilă este, în acest sens, sugestia lui M. Eliade, care spunea: „Un citat prețuiește (în conștiința cititorului) în măsura în care este scurt, dens, strălucitor. O pagină întregă citată anulează această imagine.”⁸

Din practica lecturării unor articole apărute în publicațiile de specialitate observăm că lucrările cu caracter academic respect normele stilului științific de redactare, o atenție deosebită fiind acordată întocmirii listelor bibliografice. De-a lungul timpului, au fost folosite mai multe sisteme de ordonare a notelor bibliografice. Dacă profesorul universitar Septimiu Chelcea apreciază sistemul Harvard de întocmire a bibliografiilor, preferința mea se îndreaptă spre normele standardizate de ordonare și redactare a notițelor bibliografice⁹. Ignorând aceste recomandări, stilul redactării materialului bibliografic poate fi modificat în funcție de exigențele colectivelor de redacție sau în funcție de imperativele comunităților științifice sau academice, naționale și internaționale. Prezența Internetului, ca mijloc rapid și accesibil de informare și documentare, reprezintă un motiv suficient de puternic pentru a zăbovi asupra regulilor de ordonare a referințelor bibliografice procurate în urma consultării paginilor WEB. Este utilă, în această etapă, recomandarea lui Septimiu Chelcea, care optează pentru următoarea formulă¹⁰: „metoda de prelucrare, numele gazdei (host) și al dosarului (file), data vizitării.”¹¹

Rezolvarea problemelor legate de corecta întocmire a articolelor, eseurilor și studiilor științifice are cel puțin două implicații:

- contribuie la diminuarea oricărui efort creator, în strictă dependență cu reducerea timpului de elaborare a unei comunicări;
- determină sporirea gradului de receptare a ideilor comunicate între oamenii de știință, între specialiști și cercetători.

Adresându-se unui cerc larg de cititori, ideile expuse în prezentul articol au un rol orientativ și urmăresc familiarizarea actualilor și potențialilor colaboratori ai revistei „Bibliotheca Marisiana” cu unele probleme definitorii abordate, în momentul actual, de științele informării și documentării. Cunoașterea perspectivelor dezvoltării teoretice a științelor informării și însușirea modernului repertoriu metodic de concepere a lucrărilor științifice au ca efect stimularea voinței fiecăruia dintre noi de a-și îmbunătăți maniera de redactare și exprimare, prin îmbinarea armonioasă a stilului personal, cu descoperirea unor forme prețioase de satisfacere a exigențelor creatoare specifice stilului științific de redactare.

Note

1 Septimiu CHELCEA, *Cum să redactăm o lucrare de licență, o teză de doctorat, un articol științific în domeniul științelor socio-umane*, București, Editura Comunicare.ro, 2005, p. 28.

2 Marin Bucă, citat de Septimiu Chelcea, a identificat mai multe feluri de epitete: apreciative, fizice, pleonastice, generalizatoare. La rândul lor, acestea pot fi simple sau multiple.

3 Septimiu CHELCEA, *op.cit.*, p. 80.

4 Idem, p. 61.

5 Gilles FARREOL și Noel FLAGEUL - ”Metode și tehnici de exprimare scrisă și orală”, Editura Polirom, Iași, 1998 p. 42-43.

6 Exemplul 1 : „Există mai multe modalități -serie Septimiu Chelcea - de a face referințe bibliografice...”

7 Exemplul 2: „încă din 1895, Emil Durkheim a cerut ca...”

8 Septimiu CHELCEA, *op.cit.*, p. 84.

9 A se vedea STAS 6158-70 ; STAS 8660-82, STAS 86524 - 82.

10 Autorul citat folosește spre exemplificare înscrierea adresei motorului de căutare Alta Vista, care apare sub forma : <http://www.altavista.digital.com> “ Septimiu CHELCEA, *op.cit.*, p. 92.

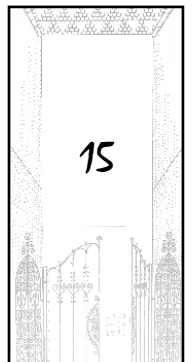
BIBLIOGRAFIE

Septimiu CHELCEA, *Cum să redactăm o lucrare de licență, o teză de doctorat, un articol științific în domeniul științelor socio-umane*, București, Editura Comunicare.ro, 2005.

Nicolae GHERGHEL, *Cum să scriem un articol științific*, Editura Științifică, București, 1996.

Dan MIHĂILESCU, *Dimensiuni ale creației (Stimulul obsesiei)*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.

Arhitect de profesie, **ANA-MARIA CRIȘAN** exersează cu reală vocație și cu talent poezia de factură modernă, literatura pentru copii, scenariul radiofonic, activitatea de editor, ilustrația de carte. Reproducem câteva dintre lucrările de grafică reunite într-o recentă expoziție la Biblioteca Județeană Mureș (la paginile 15,17, 21, 27, 36, 42, 45, 49).

CULTURA, INTEGRATOR AL SPIRITUALITĂȚII

ELENA - VICTORIA
MAN

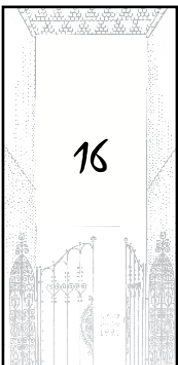

Cultura este definită în multe accepțiuni ca fiind totalitatea produselor materiale și spirituale, ceea ce determină o atitudine integrativă a omului față de materie, societate și, nu în ultimul rând, față de sine. După cum reiese din această scurtă definiție a culturii, spiritualitatea este o parte componentă a ei, parte componentă cu rol vădit în dezvoltarea societății și implicit a individului.

În lucrarea Sacru și profan, Mircea Eliade afirmă că sacrul și profanul nu interesează doar pe istoricul religiilor, pe etnolog sau pe sociolog, ci și pe istoric, pe psiholog sau pe filosof. A cunoaște situațiile asumate de către omul religios, a pătrunde în universul său spiritual înseamnă, în esență, a face să progreseze cunoașterea generală a omului. Cunoașterea religiozității, a filosofiei de viață a omului religios este o necesitate indubitabilă. Cunoscând omul religios, putem pătrunde mult mai ușor în interiorul mult mai simplificat al „nereligiosului”, care - în viziunea lui Eliade - nu este total lipsit de urmele comportamentului omului religios, fiind, într-adevăr, lipsit însă de semnificările religioase ale acestuia. Astfel, pentru a dispune de o lume a sa „nereligiosul”

a desacralizat lumea în care trăiau strămoșii săi, dar pentru a ajunge aici a fost nevoit să susțină contrariul unui comportament, este mereu gata să se reactualizeze, sub o formă sau alta, în adâncurile ființei sale. De aici deducându-se faptul că omul „areligios în stare pură” este un fenomen destul de rar întâlnit, chiar în societatea modernă cea mai desacralizată. Majoritatea celor „fără religie” se mai comportă în mod religios, mai dispun încă de o întreagă „mitologie camuflată” și de numeroase ritualisme degradate, de exemplu manifestările ce însoțesc Anul Nou.

Din ceea ce am discutat până în acest moment, putem deduce că majoritatea oamenilor „fără religie” încă mai împărtășesc pseudoreligii și mitologii degradate. Aceasta, spune Eliade, „nu trebuie să ne mire, căci omul profan este descendentul lui ‘homo religiosus’ și nu poate anula propria sa istorie, comportamentele strămoșilor săi religioși, care l-au făurit așa cum este el astăzi, cu cât mai mult cu cât o mare parte a existenței sale se hrănește cu pulsione care vine din adâncurile ființei, din zona care a fost numită ‘inconștient’“. Un om profan rațional este o abstracție, el nu poate fi întâlnit în realitate niciodată. Orice ființă umană este constituită în același timp din activitate conștientă și din experiențele iraționale, iar conținutul și structurile inconștiente prezintă similitudini uimitoare cu imaginile și figurile mitologice. Astfel, despre cei care se declară areligioși s-ar putea spune că religia și mitologia li s-au „ocultat” în tenebrele inconștientului, ceea ce ar putea însemna că „posibilitățile de integrare a unei experiențe religioase a vieții zac foarte adânc în asemenea ființe”. Eliade afirmă că dintr-o perspectivă iudeo-creștină, s-ar putea spune,

de asemenea, că nonreligiozitatea echivalează cu o nouă „cădere” a omului: omul religios ar fi pierdut capacitatea de a trăi conștient religia și, prin urmare, de a o înțelege și a și-o asuma; în adâncurile ființei sale îi mai păstrează încă amintirea, la fel cum, după prima „cădere”, cu toate că era orbit spiritual, strămoșul său, Adam, păstrează destulă înțelepciune pentru a putea să găsească urmele vizibile ale lui Dumnezeu în lume. După prima cădere, religiozitatea a căzut la nivelul conștiinței sfâșiate; după cea de-a doua, ea a căzut și mai jos încă, în adâncurile inconștientului.

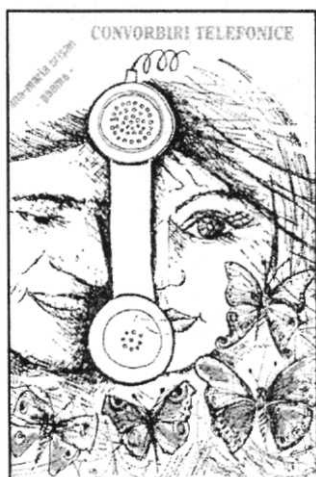
Din această scurtă expunere se poate deduce rolul colosal al spiritualității în cadrul culturii. Biblioteca, fiind un apărător și un promotor al culturii trebuie să aibă în vedere și acest aspect. În aceste condiții, Biblioteca publică a tânărului oraș Ungheni a desfășurat câteva activități care au avut ca principal scop întâlnirea cu valorile spiritualității românești, într-o manieră practică de această dată. Una dintre activități a fost expoziția dedicată mâncărilor de post; expoziție care a avut ca obiective: luarea contactului cu diferite preparate vegetale, comunicarea și cunoașterea interpersonală și, nu în ultimul rând, prezentarea cărților de gastronomie aflate în bibliotecă. A doua activitate a fost tot una practică și a

presupus deplasarea la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, loc în care cititorii au luat contact cu două dintre tainele bisericești, și anume Taina Sfintei Liturghii și Taina Sfântului Maslu, iar apoi a urmat o prezentare a stilului brâncovenesc în cadrul arhitecturii bisericești.

Lucruri și activități care uneori ne par banale și lipsite de interes ascund, în umbra a ceea ce se vede, semnificații și roluri pe care poate nici nu le-am bănuțit, deoarece nici nu le-am căutat, datorită faptului că noi le considerăm evidente și știute de către noi „de când eram copii”.

În loc de încheiere, voi adresa o întrebare cititorului, întrebare la care îl rog să își răspundă, și anume: *Lucrurile și activitățile care vi se par bine cunoscute, vă sunt cunoscute într-adevăr, sau poate mai aveți încă nevoie de o carte cel puțin ?*

Impresii de bibliotecar

RUXANDRA
NAZARE

Am scris amănuntele de mai jos cu singurul gând să notez ceea ce m-a frapat în experiența pe care o trăiesc, aceea de bibliotecar. Doar pentru mine, ca să nu pierd starea de spirit, mirarea ce m-a cuprins în fața faptelor, dar acum îndrăznesc să le fac cunoscute fiindcă sunt convinsă că lumea cărților, atât de bogată, nu încetează să ne vorbească, să comunice cu oamenii fie și prin simpla vecinătate, chiar și azi când are o redutabilă concurență în civilizația audio-vizuală pe cale să se înstăpânească solid.

Anticariatul Aldus

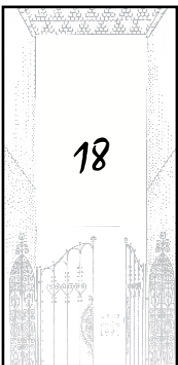
Cândva, în anii '90, studentă, întoarsă acasă în vacanță, descopeream anticariatul „Aldus”, atunci aflat pe strada Hirscher. Într-o încăpere largă, luminoasă, cu o vitrină atractivă, se aflau rafturi ticsite de cărți diferite ca subiect, în limbile română, germană, maghiară. În mijloc se întindeau alte rafturi, mai mici, cu diverse obiecte decorative, hărți, vederi, ghiduri turistice, publicații. Pereții erau împodobiți cu tablouri și decorații din sticlă și hârtie, frumoase și tentante. Totul te ispita, fiind expus cu o adevărată știință a aranjării și cu mult suflet, îmi amintesc că atmosfera caldă era amplificată de o muzică în surdină, armonioasă, creatoare de bună dispoziție, încât deveneai dependent de spațiul acela, voiai să revii a doua oară și tot mai des. Era altceva, o oază de liniște și gust, unde te puteai destinde cu o pagină de carte, cu privirea unui tablou care te încânta, era posibil să te regăsești. În timp, anticariatul a schimbat mai multe sedii, scurt timp a poposit pe strada George Barițiu, apoi s-a stabilit în Piața Sfatului nr. 17, chiriaș în spații aparținând Bisericii Negre.

Ce nu s-a schimbat a fost atmosfera,

menținută cu efort de inițitoare și patroană, mai bine zis, amfitrioana acestei inedite instituții (anticariat de carte, antichități, librărie, editură), doamna Astrid Hermel. După reparații dificile, investiții costisitoare și atâtea reluări de la capăt, doamna Astrid a reușit mereu să refacă atmosfera aceea unică pe care numai un iubitor și lucrător cu cartea ani îndelungați poate să o creeze în jurul său. Doamna cochetă și elegantă, mereu îngrijită și purtând bijuterii în ton cu hainele, este efigia vie a acestui așezământ atât de cald al culturii săsești brașovene și nu numai. De ani buni de zile, de când lucrez cu cartea veche și manuscrisele de la bibliotecă, am intrat în contact, am frecventat și am ajuns să o cunosc pe doamna Astrid. De fiecare dată când intru în anticariat, observ mici detalii, cărți, obiecte mici și elegante de ceramică, alamă, vederi, semne de carte, calendare, vase mici, până și evantaie și umbrele de soare, toate vădind patina timpului, dar și eleganța vremurilor apuse de odinioară. Este un aer inconfundabil, în care îți face plăcere să îți întârzi. Când i-am spus toate acestea, replica a fost: „Asta am și urmărit!”, și un zâmbet i-a luminat întreaga față, doamna Astrid înțelegând că a reușit să îmi transmită mesajul așa cum a dorit. Iar eu mă las mereu și m-am lăsat pătrunsă de atmosfera aceea cu totul specială, care este numai a cărților vechi și a oamenilor din preajma lor.

Arhivobiblioteca

Înainte de a-l cunoaște mai bine pe Gernot Nussbacher, aveam despre el o imagine formată din mărturiile celor din jurul lui, de la care aflasem despre severitatea, caracterul

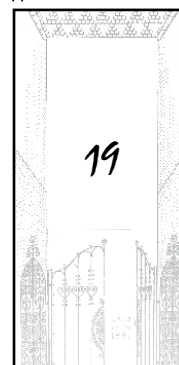

taciturn, vorba-i scumpă și zgârcită. Treptat, am observat, la fiecare contact cu el, că mă încuraja, aprecia munca mea și ori de câte ori îi ceream ceva, mă ajuta cu o generozitate neobișnuită. Datorită lui m-am bucurat de câteva burse câștigate de la fundația științifică a Academiei Maghiare de Științe. Cu un asemenea prilej, al alcătuirii dosarului de bursă pentru Ungaria, l-am vizitat acasă pentru prima dată. Meticulos, a organizat vizita după un tipic neschimbat de ani de zile. Mai întâi a programat întâlnirea de lucru în agenda încărcată și timpul lui măsurat cu economie, și-a anunțat soția, apoi m-a dăscălit cum să sun și să mă port, m-a întâmpinat și m-a condus ceremonios pe scările vechi de lemn de stejar din locuința aflată în curtea Johannes Honterus. A urmat cel mai însemnat moment, prezentarea biroului cu pereții tapetați de sus până jos cu rafturi umplute până la refuz de cărți, bibliografii și mai ales cutii de arhivă croite după modelul standard al instituției pe care a slujit-o toată viața. Înăuntru se găseau fișe, copii, articole, broșuri, organizate pe diferite teme, după un algoritm știut de el, la care apela atunci când avea nevoie de ceva, când revenea asupra unui subiect, când cineva îi solicita o informație. Cu timpul, masa datelor se mărise, se multiplicase, ajunsese greu de gestionat. Strângea tot felul de informații, de pildă despre cărturari și personalități brașovene din trecut și prezent. Interesul era extensiv, volumul amenința să se dubleze exponențial cu trecerea timpului, erudiția lui nu cunoștea hotar, dorea să aibă totul sau aproape totul. M-a surprins nu numai modul arhivistic de a organiza o bibliotecă, cât modul de a procura informațiile, pe cale personală, prin cunoștințe și prieteni, fără a apela decât rareori la librării, fără să simtă nevoia acută de a afla bibliografia curentă și cărțile nou apărute pe piață. Ambiția sa era de a constitui și dispune de o bibliotecă proprie la care să apeleze pentru documentare și scrierea lucrărilor ca la singura cale de a afla ceea ce viza. Era o bibliotecă specifică unui arhivist de modă veche, în care documentele și timpul au răbdare cu omul, ritmul nu se întetește, cărțile așteaptă cuminiți soarta rezervată de stăpân și

nimic nu riscă să tulbure pacea aceasta.

Oamenii bibliotecii

Viața m-a adus în final nu numai în pragul bibliotecii, ci chiar în interiorul ei, oferindu-mi un loc de muncă petrecut zilnic între cărți. Așa am descoperit oamenii din spatele cărților, care nu sunt nicidecum scriitorii ori creatorii lor, cum v-ați putea gândi în prima clipă, ci bibliotecarii. Deși la cea dintâi vedere, biblioteca pare cea mai liniștită cu puțină instituție și, în general, în imaginarul colectiv este identificată fie cu un sector imobil, situat în afara ritmului dinamic și trepidant al vieții, fie cu ceva vetust și prăfuit, eu am aflat o adevărată uzină unde se făuresc vise, gesturi, comportamente. Am fost surprinsă să constat cât de variată este atitudinea colegilor mei față de carte. Unii nu trăiesc decât accidental în lumea cărților, au nimerit din pură întâmplare aici, nu sunt conștienți de prezența cărților și nu cunosc noima și dulceața cititului vreodată, în schimb, pentru ei cartea și cititul se rezumă la ziare, la știrea de azi, efemeră, ce nu mai există mâine, se uită și se aruncă la coș, la horoscop ori la alte informații de divertisment, colportate ulterior din gură în gură. Pentru alții, cartea este un obiect material ca oricare altul, a cărei mănuire le asigură traiul. La fel de absenți ca și cei dintâi, trec pe lângă carte fără să realizeze sensul existenței ei, rostul ei pentru viața lor. Dar cei mai mulți au pasiunile și preocupările lor, răsfoiesc, citesc, povestesc, comentează, se lasă influențați de cărți, urmează recomandările conținute de ele și își fac vise din, în jurul și pornind de la cărți. Sunt foarte diferiți, au interese atât de diverse, apelează la surse multiple, caută lecturi practice, medicale, estetice, sentimentale, morale, informative, siropuri, dulcegării, cărți recente, lecturi ușoare de vacanță, lecturi grele și absconse, dicționare, manuale de manager, cum să reușești să te înțelegi și să te faci înțeles etc. Majoritatea se raportează la carte, au făcut un reper din ea pentru viața lor, trăiesc în și din carte, nu sunt desprinși de ea, dar nici dependenți, este o colaborare, căci au făcut

din ea parte din viața lor. Aceștia sunt oamenii cărții, atât de feluriți și totuși atât de uniți și solidari prin simplul fapt că se află în slujba cărții și reușesc de cele mai multe ori să facă astfel încât volumele să le slujească și lor, să le fie utile sau chiar să le înfrumusețeze traiul, dăruindu-le bucurii și delicii gratuite, pe care nu le găsești ușor în altă parte și nu le poți avea decât din partea unui prieten atât de devotat și sincer, incapabil să te trădeze.

Arhivar versus bibliotecar?

În vara anului 2005 și acum, în 2006, am trudit din greu la fotografierea digitală a unui ziar în studioul firmei care asigura captarea imaginilor digitale și arhivarea lor. M-a surprins reacția oamenilor, în general clienți fideli ai laboratorului foto. Un director de la CEC, între două vârste, a apreciat bătrâna publicație, s-a lăsat ușor pe vine și a studiat cu aviditate paginile vechilor numere, remarcând reclamele comerciale și mai ales rapoartele, dările de seamă și bilanțurile contabile ale societăților comerciale care se făceau publice pe vremea aceea. Interesul profesional și curiozitatea l-au mânat să citească paginile la rând. A admirat cu nedisimulată preocupare ziarul, conștient evident de valoarea lui de patrimoniu. Un tinerel cu ochelari și câteva tulleie timide m-a întrebat mustăcînd cu umor și plin de zâmbet: “primiți azi ziarul de mâine?” Ca în filmul Viitorul începe azi, unde motanul însoțește primirea în avans cu o zi a corespondenței stăpânului, prevenit astfel să împiedice viitoarele catastrofe. Patronul magazinului de pantofi de alături, „Durabil,” are o reacție stereotipă, fiind omul timpului său. Îndată ce intră pe ușă și zărește ziarul întins și pregătit să fie fotografiat ori numai pe mine pur și simplu, începe să strige la Sorin, fotograficul cu care colaborez: “Arhivarule, nu ai terminat cu ziarul ăsta vechi?” Cu alte cuvinte, ce îți pierzi vremea cu lucrurile acestea demodate, care nu ne mai spun nimic nouă, ăstora de azi? Lasă trecutul în pacea, liniștea și uitarea lui și trăiește prezentul care este viața ta! Curios,

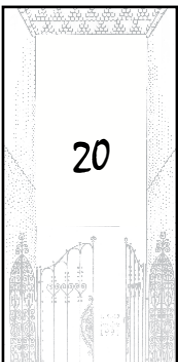
niciodată nu îi spune „bibliotecarule,” deși știe că eu sunt doamna de la bibliotecă. Se vede treaba că identifică trecutul inutil cu arhivele. Dar bibliotecile, oare ce loc ocupă ele în mintea lui? M-am întrebat mereu, deși niciodată nu am căpătat vreun răspuns.

Vecinii bibliotecii (1)

Venind dimineața la bibliotecă, am observat la primele ore prezența tinerilor așezați pe trepte, butonând pe tastele telefonului mobil și așteptându-și prietena ori prietenul ori gașca sau pur și simplu așteptând să se deschidă ușile casei cărților. La prânz și seara la fel îi vezi pe tineri tolăniți pe trepte cu nonșalanță, boemi, discutând relaxați, fumând, dându-se cu rolele. Pentru ei biblioteca a devenit un reper zilnic, loc de întâlnire cu ai lor, ceva ce face parte din decorul obișnuit al vieții lor. Dincolo de noi, în continuarea promenadei, „După Ziduri” este un loc preferat al adolescenților, la umbră, între clădirile vechi și canalul Graft, unde se dau cu skateboardul, fac exerciții de măiestrie, acrobație, învață, se laudă, se întrec, greșesc și o iau din nou la capăt. La polul diametral opus, în colțul gardului de la curtea bibliotecii, nu departe de porțița spre depozit și aproape de pubela ecologică își fac veacul vagabonzii, târșâiți, zdrențăroși, mirosind a urină și băutură, certându-se, tândăbind, dormind în spațiul verde din fața sediului central, vânând chiștoacele tinerilor abandonate pe scări, bând. Și ei sunt vecinii noștri, viața lor îmbătrânită în mizerie și răutate contrastând cu tinerețea, prospețimea și candoarea, uneori echivalând cu nepăsarea, a adolescenților.

Vecinii bibliotecii (2)

O zi înnorată de sâmbătă cu cer amenințător, stând să plouă. Întâmplător, mă aflu la bibliotecă, deoarece asigur secretariatul ca ofițer de serviciu programat la telefon. Apeluri puține, aceeași întrebare este rostită în receptor: Până la ce oră este deschisă biblioteca? Citesc, studiez, rezolv urgențele secției mele, dar

liniștea îmi este întreruptă de zgomote ciudate care mă surprind, dacă nu mă sperie. Ploaia torențială șiroind pe burlan face un zgomot puternic, dat și de apropierea burlanului, de a cărui vecinătate nu am aflat până acum. Sonor, cel puțin. Apoi voci tari se aud și mă mir, ies să mă lămuresc și îmi dau seama că o droaie de măturători publici sunt strânși într-o latură, în fața bibliotecii, lărmuind. După un timp, se lasă din nou liniștea. Surpriză din nou, ieșind să văd starea vremii, descopăr cu stupeoare treptele bibliotecii acoperite de măturăresele care întinseseră saci de nailon și mâncau salate din caserole la adăpost de ploaie. Pe jos erau puse chiar și căpșune care îți făceau cu ochiul. Masa măturătorilor pe treptele bibliotecii m-a făcut să le întreb de ce nu mănâncă în localul de unde au cumpărat alimentele, dar au răspuns că nu au cumpărat mâncarea din restaurant și le plouă, nu au loc altundeva. Erau tăcute, nu le-am simțit prezența până nu am ieșit să o constat fizic. M-am retras, gândindu-mă ce ciudată este viața: pentru unii oameni biblioteca este casa cărților, un adevărat sanctuar, pentru alții este un loc bun de adăpost. Cu ani în urmă, acești gunoieri intrau în bibliotecă nu pentru cărți, ci pentru a se spăla fiindcă aici găseau cea mai apropiată chiuvetă. Nimeni nu le asigură acestor măturători modești baie, masă ori să le acorde atenția necesară, deși ei sunt cei care curăță mizeria după noi și înghit praful. Îi respect enorm pentru că fac munca aceasta într-o țară murdară și la propriu și la figurat. Poate ei sunt uneori mai curați în gând și la suflet, decât mulți oameni sofisticăți, lipsiți însă de simțire și caracter și de un lucru esențial, respect, tăcere în preajma cărților.

Scris și oralitate

Am învățat în timpul facultății să citesc toate afișele noi în căutare avidă de informații. Studenții câștigau dacă aflau la timp o știre actuală despre cărți, conferințe, burse etc. Întoarsă în Brașov, când am început să lucrez la bibliotecă, într-o instituție a cărților, care distribuie informații, am observat că mulți

cititori care ne călcau pragul, dar chiar și colegi nu erau deloc atenți la textele afișate. Neobișnuiți să le citească și trăind un timp al oralității, al știrii auzite și transmise din gură în gură asemeni circuitului zvonului, erau dezarmați, nervoși, iritați, puși pe harță când aflau târziu și se trezeau depășiți de evenimente. Curios, ce lume altfel structurată, trăind în vremuri și ritmuri paralele, în care scrisul cotidian, fixat pe anunțuri efemere și nu numai în formatul tip carte, nu a pătruns în conștiința și obișnuințele oamenilor și nu a ajuns să facă parte din viața lor. Cuvântul trebuie rostit, strigat, auzit ca să capete sens limpede și să comunice un mesaj. În fond s-a dovedit și se dovedește mereu că viața sunetului a fost și este mai lungă decât istoria scrisului.

UNELE ASPECTE SPECIFICE PRIVIND LECTURA COPIILOR

EMILIA
CĂTANĂ

Secția pentru copii a unei biblioteci reprezintă pepiniera de cititori a acesteia. Copilul este incitat la lectură mai întâi în familie, apoi în școală, uneori însă cele două medii nu sunt prielnice pentru a trezi interesul și plăcerea cititului, părinții necumpărând cărți potrivite vârstei, iar școala impunând lectura ca sarcină la „limba română”.

Biblioteca este remediul și salvarea în situațiile de criză ale lecturii, bibliotecarii fiind capabili să recomande copiilor cărțile care i-ar putea pasiona.

Calea cea mai sigură de a împrieteni copiii cu cartea este lectura pe care le-o fac părinții, de la cea mai fragedă vârstă. Copiilor le plac poveștile, ei țin minte fiecare carte pe care au răsfoit-o, imaginile pe care le-au studiat îndelung. Uneori părinții nu le mai citesc copiilor când aceștia devin școlari, motivând că au învățat să citească și o pot face singuri. Este o atitudine greșită, în perioada când citește silabisind, lectura nu e chiar o plăcere pentru copil, el concentrându-se asupra literelor.

Abia la sfârșitul clasei întâi, unii chiar în clasa a doua, reușesc să citească fără să silabisească. Este perioada în care părinții trebuie să le citească în continuare povești potrivite vârstei, sau fragmente din cartea de limba română. Deprinderea lecturii se face încet, copilul devine un cititor independent, în general în clasa a II-a.

Pentru a-i menține gustul lecturii, trebuie să-i fie alese în continuare lucrări accesibile, nu prea lungi, scrise cu litere mari și bogat ilustrate.

George Coșbuc spunea: „Ca să poți povesti copiilor trebuie să-i iubești, trebuie să cauți a le pricepe firea și lumea aparte în

care trăiesc, să știi să cobori până la nivelul personalității lor, considerând-i ca și pe oamenii în vârstă. Trebuie să iei parte împreună cu dâșii la toate manifestările lor sufletești, într-un cuvânt, rămânând om mare, să fii cât se poate de copil”.

Literatura pentru copii se adresează unor diferite etape de dezvoltare ale acestora.

De la 1 la 3 ani copilul începe să vorbească, gândirea lui e săracă. Nu putem vorbi de o literatură scrisă pentru această etapă. Acum, copilul răsfoiește cărțile cu poze. Primele producții literare accesibile copiilor se adresează vârstei de 3 ani, când sunt atrași de cărți ilustrate însoțite de texte scurte, în versuri sau proză ritmată.

Între 3 și 5 ani, copilul are formată gândirea concretă, dar nu poate generaliza, nu are posibilitatea de abstractizare.

Aceasta este perioada povestirilor, în versuri sau în proză. Între 5 și 7 ani este perioada lui „de ce?”, când copilul este curios să afle tot ce se întâmplă și ascultă cu plăcere povești sau povestiri despre fenomenele naturii, viața animalelor, a oamenilor.

În jurul vârstei de 7 ani, gândirea copilului înregistrează un salt calitativ, se consolidează noțiunile, face asociații, intervine gândirea logică. Basmelor îi stimulează imaginația.

De la 7 la 10 ani continuă dezvoltarea cu intensitate a gândirii copilului. În această perioadă se formează gustul pentru lectură, deci ar trebui să i se acorde o atenție deosebită.

Între 10 și 14 ani este perioada trecerii de la copilărie la adolescență, când manifestă o mare pasiune de cunoaștere și poate citi cu încercare romane de aventuri, povestiri științifico-

ntastice, romane istorice sau polițiste.

După 14 ani, cititorul trece în categoria lor mari și rolul de îndrumător al bibliotecarilor scade treptat. Până la această vârstă, copilul a citit cele mai multe dintre cărțile pentru copii sau accesibile lor.

În perioada copilăriei, în care se formează cititorul, îndrumarea lecturii are rolul cel mai important, copilul neavând de unde să știe dintru început ce cărți sunt potrivite pentru vârsta și gustul său.

Ce este literatura pentru copii? Unii spun că este literatura scrisă special pentru copii, totuși sunt multe cărți ce inițial au fost scrise pentru adulți, astăzi fiind acceptate ca lucrări pentru copii, cum ar fi: *Aventurile lui Hucklebery Finn*, *Aventurile lui Tom Sawyer* sau *Prinț și cerșetor* de Mark Twain. Mulți autori s-au specializat în cărți pentru copii, alții sunt cunoscuți prin scrierile lor pentru adulți, dar au scris și pentru copii, de exemplu A. Tolstoi ca autor al *Aventurilor lui Buratino*.

S-a acceptat că literatura pentru copii este un gen literar care se adresează celor aflați la vârsta copilăriei și adolescenței (1 an - 18 ani). Este un gen literar care s-a născut în secolul XVII și s-a dezvoltat în secolul XIX.

În anul 1658, Jan Amos Komensky a publicat cartea ilustrată „Orbis Pictus”, considerată prima carte ilustrată publicată special pentru copii.

Lectura favorită a copiilor o reprezintă basmul. Vechimea basmului popular se pierde în negura timpului. Începând din secolul al XVI-lea și al XVII-lea, savanți italieni, francezi, germani ș.a. au publicat primele culegeri de literatură populară. Celebru în literatura universală prin basmele sale, a rămas Charles Perrault (1628-1703), membru al Academiei Franceze. Lucrând la un studiu intitulat „Paralelă între antici și moderni”, i-a venit ideea de a scrie basme. Comparând legendele și basmele din mitologia greco-romană cu basmele bretone culese din zona sa natală, a ajuns la descoperirea unor asemănări tematice, de desfășurare a acțiunii, de conturare a personajelor.

Fermecat de frumusețea basmelor, Perrault le-a publicat într-o culegere apărută în primă ediție în 1691, cu titlul „*Histoires et contes du temps passe*” (Istorie și povești din vremurile trecute). El subliniază rolul educativ al basmului, considerând că „haina plină de vrajă, de mister și de farmec a basmului este necesară pentru ca cei mici să-și însușească treptat noțiunea de bine și de rău”.

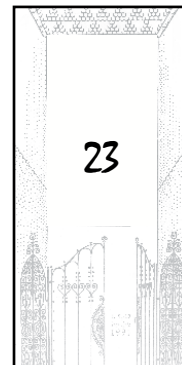
La începutul secolului al XIX-lea, în Germania, frații Jacob și Wilhelm Grimm, doi savanți de renume, autorii primei gramatici științifice a limbii germane și ai altor lucrări din domeniul istoriei și dreptului, au descoperit și ei frumusețea basmelor populare. Făcând studii de lingvistică, au cules texte dialectale necesare, au ascultat și notat basme, legende și snoave pe care le-au publicat în trei volume cu titlul „*Kinder and Hausmärchen*”. În notarea povestirilor, frații Grimm au păstrat forma scurtă, dialogul viu, dinamismul acțiunii, caractere specifice basmului german.

Și opera lui H. Ch. Andersen (1805-1875) a suferit o puternică influență populară. Scriitorul național al Danemarcei a rămas celebru în literatura universală prin basmele și povestirile sale.

Basmele populare românești au constituit și ele un obiect de studiu pentru scriitorii noștri. Unul dintre primii povestitori de basme este Petre Ispirescu (1838-1887). Prima sa culegere de basme apare în 1872 și el menționează locul și persoana de la care a auzit basmul. În anul 1882 publică culegerea „*Legendele sau basmele românilor*”.

Culegător de basme, povestiri, doine și strigături este și Mihai Eminescu, care ne-a lăsat repovestite cu măiestrie câteva basme deosebit de frumoase: *Făt-Frumos din Lacrimă*, *Călin Nebunul* ș.a. Ion Creangă a dedicat copiilor cele mai multe dintre scrierile sale.

Nu mi-am propus să fac în această lucrare o istorie a literaturii pentru copii. M-am referit la basm, ca fiind lectură preferată a copiilor și i-am menționat pe câțiva dintre importanții scriitori ale căror opere se află pe rafturile secției pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș, în diferite ediții, în limbile

română și maghiară.

În continuare, aș menționa câteva dintre cărțile cele mai citite în secția noastră de micii cititori, în afara bibliografiei școlare.

În categoria **Cărților pentru copii până la 7 ani:**

Luna Betiluna și Dora Minodora

Doctorul Aumădoare

Povestea lui Muc cel Mic de W. Hauff

Alladin și lampa fermecată

Seria „Ursulețul Paddington” de M. Bond

Pomul comorii și Curcubeul alb și negru de

John Trent

Icinke-picinke. Népmesék ovodásoknak

Pöttyös Panni de Szepes Mária

Ritkaszép magyar népmesék de Varga

Domokos

„Gőgös gunár gedeon” și „Mosó masa mosodaja” de Varga Katalin

Bambi, Cenușăreasa, Frumoasa și bestia,

Cartea Junglei

366 povești minunate

Prima mea întâlnire cu Winnie, ursulețul de pluș

Povești de Ion Creangă Povești de Ch.

Perrault (Motanul încălțat, Scufița roșie)

Cărți pentru copii între 7 și 14 ani:

Peter Pan de J. M. Barrie

Winnie Ursulețul de A.A. Milne

Hobbitul -J.R. Tolkien

Cronicile din Mornia - G.S.Lewis

Matilda; Vrăjitoarele - Roald Dahl

Necazuri la 13 ani - B. Milles

Harry Potter - J.K.Rowling

O serie de întâmplări nefericite - Lemeny

Snicket

Momo; Poveste fără sfârșit - Michael Ende

Marfă - Melvin Burges

Micul vampir - seria de Angela Sommer-

Bodenburg

Bambi - Felix Solten

Povestea pantalonilor călători de Arma

Brashares

Seria: *Nina și misterul notei a opta* de

Moony Withcer

Din literatura maghiară, sunt citite povești, povestiri și legende ale scriitorilor Benedek Elek, Jókai Mór, Janikovszky Éva, Kányádi Sándor, Móricz Zsigmond, Móra

Ferencz, Zelk Zoltán, Fekete István (Bogács, Túskevár, Vuk), Kovács Klára.

Dintre cărțile de poezie împrumutate mai des, aș menționa cele semnate de autorii: Ana Blandiana, Constanța Buzea, Virgil Carianopol, Veronica Porumbacu, Marin Sorescu, Aprily Lajos, Veress Zoltán, Szilágy Domokos, Weöres Sándor.

O carte deosebită, pe care aș vrea să o menționez și care se află la dispoziția cititorilor noștri, este cea cu titlul *Basme valahe - cu o introducere despre poporul valah și o anexă destinată explicării basmelor*, în traducerea doamnei Viorica Nișcov, apărută la editura Polirom Iași, în 2003. Este o culegere de basme publicate prima dată în 1845 la Stuttgart de Arthur și Albert Schott, în editura Cotta care reprezintă prima colecție de folclor publicată prin care se ia act de existența și importanța culturii noastre populare. Ea a constituit mult timp principala sursă de informare a străinătății în domeniul culturii noastre populare. A fost cunoscută și prețuită și de Frații Grimm, la vremea lor, dar la noi a fost în general neglijată. A determinat mișcarea de culegere și publicare de basme de pe tot cuprinsul țării, în a doua jumătate a secolului XIX-lea. Această ediție pune în circulație pentru prima dată în limba română opera fraților Schott, atât volumul din 1845, cât și basmele și snoavele publicate de Arthur Schott în revista germană „Hausblätter”, între 1857-1859.

BIBLIOGRAFIE

Iuliu Rațiu. *O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți*. București, Editura Biblioteca Bucureștilor, 2003.

Vistian Goia. *Literatura pentru copii și tineret*: pentru institutori, învățători și educatoare. Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2003.

Literatura pentru copii - manual pentru liceele pedagogice și institutele pedagogice de 2 ani. București, Editura didactică și pedagogică, 1974.

Ilie Stancu. *Copilul și cartea*. Editura de Stat, Didactică și Pedagogică, 1958.

Gânduri, la început de drum...

CSIKI
RAMONA

În evoluția sa istorică, societățile, popoarele, dar și indivizii cu rang princiar sau ecleziastic, au văzut în bibliotecă un loc în care puteau strânge laolaltă tot ceea ce a creat omenirea mai bun în timp. Biblioteca s-a născut odată cu cartea, prin carte înțelegând toate fazele pe care le-a străbătut de-a lungul timpului. *Cartea și biblioteca sunt două noțiuni în perfectă armonie, care trăiesc bine una lângă alta, ba mai mult se completează în așa fel, încât una fără alta nu poate viețui ... Cartea este mijlocul necesar de a trăi. O necesitate vitală pentru omul înzestrat cu pasiunea cunoașterii adevărului și a noului, pentru acel dotat cu simțul a tot ce este frumos în lume !* (Dan Simonescu). Odată cu apariția bibliotecilor, a apărut și minunata profesie de bibliotecar.

Bibliotecarul este omul cu o existență discretă și modestă printre rafturile încărcate de splendori, dar, totodată, omul puternic, pentru că la el se găsește *informația*.

Dacă ar fi să facem o scurtă istorie a îndeletnicirii de bibliotecar, am putea spune că *bibliotecarul medieval* era cel cu frică de Dumnezeu, dar și cu dragoste de cărți. *Bibliotecarul renașcentist* - era maniacul cărților. În secolul XVII și mai ales secolul XVIII, bibliotecarul este definit ca *persoana însărcinată să se îngrijească de creșterea unei biblioteci*. În veacul XIX crește numărul bibliotecarilor, apar bibliotecile naționale și publice.

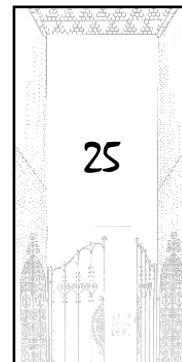
Secolul XX, mai ales în a doua jumătate, este dominat de explozia informațională. Are loc o puternică dezvoltare a tehnologiilor de înmagazinare și oferire a informațiilor, de dezvoltare a documentelor și resurselor informaționale, culminând cu dezvoltarea

colecțiilor electronice. Multitudinea informațiilor din toate domeniile și facilitarea la accesul acestora, atitudinea dinamică, receptivă și educațională au transformat bibliotecile în spații atractive pentru viața comunității.

Fiecare bibliotecă are propria sa *cultură organizațională*, care este unică și îi oferă o personalitate distinctă. Așa este și la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș. Aici descoperi două lumi mirifice, și anume, lumea plină de surprize a copiilor și minunata lume a cărților. Aici se lucrează în așa fel ca activitatea bibliotecii să nu se limiteze doar la împrumutul de materiale, ci să-și asume rolul de centru cultural - adică biblioteca copiilor să fie atât spațiu de formare a micilor cititori, cât și locație a evenimentelor culturale care au relevanță pentru micii utilizatori (întâlniri cu scriitori, oameni de cultură și artă, expoziții, activități artistice ș.a.).

Lumea copilului este cu mult mai cuprinzătoare și mai adâncă decât lumea adulților. În această lume, adevărul nu se deosebește de închipuire, ceea ce există de ceea ce nu există. Lumea este bună așa cum este, bucuria celor mici vine de la suprafața lucrurilor. Aceste lucruri devin în ochii copilului divine și elevate. De aici se zice că *aura divină a omului se află la un metru deasupra capului său, în timp ce, în același loc, copilul își poartă aura sa angelică!* (Zhang Xianghua).

Problema comunicării copiilor și a comunicării cu copiii trebuie să ne preocupe pe fiecare dintre noi, fie că suntem părinți sau nu. Copiii și tinerii reprezintă o categorie de utilizatori foarte importantă, deoarece ei reprezintă viitorul public adult și de vârsta a treia. Miza educației acestui public este, ca

atare, fundamentală.

Se spune că «să te speli și să citești înveți în familie». Acestea sunt componentele elementare ale civilizației. Dar, din păcate, nu toate familiile sunt capabile să-și educe copiii, fie și la acest nivel. Pentru majoritatea copiilor, biblioteca copiilor sau cea școlară ar trebui să fie locul în care se deschide lumea și lumina cărților, într-un mod permanent și eficient. Biblioteca celor mici este de un real folos și acelor copii care nu au la dispoziție și nu-și permit o bibliotecă personală. Aici sunt tratați și serviți la fel toți copiii, indiferent de vârstă, sex, naționalitate - într-un cuvânt, fără nici o discriminare.

Dar, înainte de toate, copiii trebuie învățați să iubească cuvintele și, prin cuvinte, cartea, pentru că atunci *când ai în față o carte nu ești niciodată singur*. Ei trebuie să cunoască utilizarea bibliotecii, locul unde se deschid toate șansele pentru a afla, a cerceta și a ști, pentru că aici se împlineste acel drept al omului, și anume accesul universal la informație.

G. Duhamel asemuia biblioteca cu «o urnă sacră a întregii gândiri, a întregii cunoașteri și a întregii experiențe umane» .

Rolul nostru, al bibliotecarilor de la Secția pentru copii, este acela de a furniza metode de cercetare, de studiu, de a da sfaturi, și nu doar acela de a pune în fața copiilor cartea care conține informația. Trebuie, deci, să ținem mult la aspectul pedagogic al demersului. Trebuie să-i obișnuim cu responsabilitatea împrumutului și a restituirii unei cărți. Cel mai important lucru însă este acela de a-i îndruma să calce cu curaj într-o bibliotecă, pentru că aici li se deschid toate drumurile și șansele de afirmare profesională.

Pentru realizarea acestui ideal, biblioteca noastră vine în ajutorul utilizatorilor cu un bogat fond de carte.

Avem volume cuprinzând diferite domenii utile atât pentru clasele primare cât și pentru clasele gimnaziale:

- literatură română, literatură universală, cărți de specialitate, atlasuri școlare, enciclopedii, dicționare și multe alte volume valoroase.

Avem cărți în limbile română și maghiară, diferite limbi străine cum ar fi engleza, germana, franceza.

Toate aspectele descrise până aici, referitor la domeniile și adresabilitatea cărților secției pentru copii, sunt valabile și utilizatorilor maghiari, întrucât dotarea este echivalentă în ambele limbi.

Așa cum părinții își învață copiii primii pași, primele cuvinte, noi, bibliotecarii secției pentru copii, trebuie să-i învățăm primii pași în tainele bibliotecii. Astfel ei vor putea utiliza mai târziu cu ușurință orice secție a bibliotecii.

Tot atribuțiile ale noastre sunt și acelea de a-i învăța pe cei mici cum trebuie să caute o carte pe rafturile bibliotecii, domeniile căutate la ce cote sunt de găsit (adică ce reprezintă de fapt acele numere, acei indici), cum trebuie să utilizeze cataloagele de autori și de titluri și buletinele cu cele mai noi apariții.

De asemenea, trebuie să-i învățăm cum să caute pe calculator un autor, o carte, un document. Dacă copiii vor avea primele noțiuni învățate de aici, ei se vor descurca cu ușurință și în celelalte secții ale bibliotecii județene.

Copiii trebuie învățați și îndrumați să iubească nu doar lectura, cititul, ci și cartea în sine. Se spune despre copil că „este un foc care trebuie aprins, și nu un vas care trebuie umplut”. Secretul acestui foc rezidă în propria noastră capacitate de a-i prezenta cartea ca pe ceva care merită să fie cucerit, ca pe o materie vie. Pentru aceasta, trebuie să împărtășești cu ei plăcerea cărții, să-i încurajezi să vorbească despre lucruri pe care ei înșiși le scriu. Cartea trebuie asemuită cu o ființă fragilă, o ființă supremă. Ea trebuie îngrijită, iubită, respectată și conservată pentru generațiile următoare. Cărțile sunt „fântânile trecutului, sunt fântânile viitorului”.

Pentru a atrage spre lectură cât mai mulți copii, secția noastră organizează expoziții, activități educativ-didactice și de cunoaștere a bibliotecii, serbări și alte acțiuni culturale. În parteneriat cu școlile și grădinițele din municipiul nostru, organizăm proiecte și programe educative cum ar fi: concursuri pe diferite teme din programa școlară și din afara

acesteia, prezentări de cărți și serbări școlare tematice.

Dar, din păcate, uneori, cu tot efortul depus de bibliotecari, munca lor tinde să fie minimalizată de public, fiind receptată doar prin unicul gest de „*eliberare și preluare de cărți*”. Mulți compară încă activitatea bibliotecarului cu aceea a unui magazioner ce are în grijă un depozit de cărți.

De aceea, încercăm să demonstrăm că profesia de bibliotecar este una dinamică, că bibliotecarul secolului XXI este un specialist în știința informării.

Ar fi chiar o idee bună dacă s-ar organiza acțiuni cum ar fi *bibliotecar pentru o zi* pentru micii cititori, astfel încât să-și dea cum este meseria de bibliotecar.

În ultimul timp, s-a introdus și în biblioteca noastră informatizarea, prin utilizarea calculatoarelor și a internetului. Evidența cititorilor și a publicațiilor din bibliotecă se face pe calculator, având astfel la îndemână date precise, în orice moment.

Utilizând corect calculatoarele și programul bibliotecii „TINLIB”, copiii pot găsi toate informațiile necesare pentru ei ca elevi, apoi ca viitori studenți sau în meserii sau funcții pe care le vor dobândi.

Informatizarea presupune regândirea profesiei, reorganizarea serviciilor de bibliotecă. Ea schimbă rolul bibliotecarului simplu cu al unui info-bibliotecar, rapid, dinamic, cu o gândire modelată și modelabilă tehnologiei noi, avansate, în permanentă schimbare.

Internetul a acaparat mii de utilizatori, combinând textul cu grafica și chiar cu sunetul. Copiii trebuie, totuși, să rămână aproape de carte, deoarece referatele, textele, fel și fel de publicații ce apar pe internet sunt rodul celor ce au citit la rândul lor nenumărate cărți. Acest fenomen complex, ce marchează progresul omenirii și domină sfârșitul de secol XX, a dus și la apariția bibliotecilor virtuale. Aceste biblioteci pot fi contactate la orice oră, întotdeauna, indiferent de meridian sau de fusul orar, iar în ceea ce privește accesibilitatea, este ca și cum biblioteca ar fi deschisă permanent,

în cazul acestor biblioteci, bibliotecarii trebuie să aibă o solidă experiență în ceea ce privește interpretarea întrebărilor utilizatorilor, să rămână creativi și să-și folosească propria imaginație, punându-se în situația celui care întreabă. Referințele sunt date astfel încât utilizatorul poate merge mai departe singur, fie în bibliotecă, fie pe internet.

Biblioteca noastră, la rândul ei, a înțeles rolul și importanța acestui nou mediu de comunicare, informare și documentare și-l folosim atât ca sursă informațională, cât și ca instrument de diseminare a informației spre exterior, spre cititori, spre copii.

Așadar, chiar dacă în comparație cu alte profesii, cariera de bibliotecar poate părea ca fiind mai puțin spectaculoasă, mai discretă, dacă ținem seama de faptul că nici o întreprindere umană nu are șanse de succes fără competența dată de cunoaștere și informare, performanțele profesioniștilor din biblioteci pot fi apreciate la adevărata lor valoare.

DECLARAȚIA DE INDEPENDENȚĂ A STATELOR UNITE ALE AMERICII AFLATĂ ÎN COLECȚIA BIBLIOTECHII TELEKI-BOLYAI

KIMPIÁN
ANNAMÁRIA

În ultima perioadă, tot mai mulți vizitatori ai bibliotecii sunt interesați de Declarația de Independență a Statelor Unite ale Americii aflată în colecția bibliotecii noastre. Interesul vizitatorilor a stârnit și interesul presei, ceea ce este de înțeles dacă ne gândim că o bibliotecă din această parte a Europei păstrează un exemplar al celui mai important document din istoria Statelor Unite. De aceea, consider important să facem cunoscută atât istoria Declarației în forma ei tipărită, cât și identificarea istorică a exemplarului păstrat la noi.

Despre istoricul Declarației de Independență

După îndelungi dezbateri, pe data de 4 iulie 1776, Congresul Statelor Unite a votat în unanimitate prin reprezentanții celor 13 state versiunea finală a documentului ce va fi cunoscut ca *Declarația de Independență a Statelor Unite ale Americii*. Documentul a fost redactat de Thomas Jefferson și autentificat după votarea lui prin semnătura președintelui Congresului, John Hancock și contrasemnat de secretarul Congresului, Charles Thomson. Tot atunci, s-a hotărât multiplicarea documentului pentru a putea fi trimis comisiilor, convențiilor din teritoriu, comandanților trupelor continentale și la comandantul general al armatei, pentru a fi proclamat în toate cele 13 state semnate.

Nu se știe exact cum a decurs pregătirea pentru tipar a documentului, cine a fost cel care s-a ocupat de aceasta dintre cele cinci persoane numite în comitetul de redactare (Thomas Jefferson din Virginia, John Adams și Benjamin Franklin din Pennsylvania, Robert R. Livingston din New York, Roger Sherman din Connecticut).

Sunt opinii care susțin, că documentul dus în atelierul lui John Dunlap pentru a fi tipărit nu purta semnăturile lui Hancock și Thomson, ci i-au fost adăugate ulterior.¹

Numărul exact al exemplarelor tipărite în atelierul lui John Dunlap în noaptea din 4 spre 5 iulie 1776 nu ne este cunoscut. Se estimează că ar fi fost între 100 și 200 de exemplare, astăzi cunoscându-se doar 25 de exemplare, din care două se păstrează în colecții din Anglia.

Datorită faptului că exemplarele realizate în tipografia lui Dunlap nu au fost de ajuns, în diferite localități din Statele Unite s-au mai tipărit 19 tipuri ale declarației, până astăzi păstrându-se exemplare numai din 18 tipuri.

Pe 19 iulie s-a hotărât ca textul Declarației de Independență să fie copiat pe pergament, iar titlul documentului să fie schimbat din *A Declaration by the Representatives of the United States of America in General Congress assembled* în *The Unanimous Declaration of the Thirteen United States of America*. Acest exemplar manuscris al Declarației a fost semnat de fiecare membru al Congresului.

La 18 ianuarie 1777 Congresul a hotărât ca această formă manuscrisă a Declarației să fie multiplicată cu ajutorul tiparului și trimisă celor treisprezece state semnate. Tot atunci, s-a hotărât ca documentul realizat în urma acestei comenzi să fie declarat a fi varianta oficială a *Declarației de Independență*. Mary Katharine Goddard a fost însărcinată cu realizarea noii ediții oficiale a documentului. Semnificația acesteia constă în faptul că prin acest document s-au păstrat și au devenit cunoscute publicului numele celor care au semnat Declarația de Independență.

Spre sfârșitul secolului al 18-lea și începutul celui de al 19-lea percepția

individuală a Declarației de Independență a evoluat. Până acum documentul a fost văzut ca un instrument al luptei pentru independența colonială, dar acum devine un simbol al naționalismului american. Mulți americani nici nu au văzut Declarația de Independență până în anul 1818, an în care Benjamin Owen Tyler a publicat prima versiune gravată a documentului. În gravura realizată, Tyler a folosit pentru textul documentului un scris ornamental la care a adăugat și semnăturile în facsimile ale Declarației originale. Tyler a reprodus până și proporția, puterea și greutatea de apăsare a semnăturilor, acestea fiind deseori confundate cu cele originale.

Declarația de Independență a lui Tyler a fost publicată doar cu câteva luni înaintea celei realizate de John Binns. Binns a fost fondatorul ziarului republican *The Democratic Press* din Philadelphia. În anul 1816 el a lansat o listă de comenzi pentru ceea ce a numit *o copie splendidă și corectă a Declarației de Independență, conținând și semnăturile în facsimile, totul încadrat de blazonul celor 13 state.*²

Deși Binns a promis că documentul va fi realizat într-un an, scara imensă a proiectului a întârziat publicarea lui până în anul 1819. Binns a angajat nu mai puțin de cinci artiști, care l-au asistat în realizarea designului; i-a luat mult timp împrumutarea portretelor, obținerea modelelor sigiliului statelor și desenarea vulturului american pe care a vrut să-l surprindă în stare naturală. Documentul final este rodul efortului comun al designerului, pictorului, gravorului și tipografului. Binns și-a dedicat publicația poporului american ca răspuns la dedicația lui Tyler către Thomas Jefferson. Declarația realizată de Binns a fost tipărită în anul 1819 în Philadelphia de James Porter.

În gravura lui Binns textul documentului este încadrat de un chenar oval, care conține și sigiliul celor 13 state. Chenarul, care de fapt este el însuși un medalion, a fost perceput de el ca un simbol al unității naționale. Portretele, diferitele ornamente cu motive vegetale au fost folosite nu doar pentru a ridica nivelul estetic al documentului, ci și pentru a apela la sentimentele patriotice și politice ale americanilor. Cetățenii au început să fie interesați și

de conținutul Declarației de Independență.

După ce Binns și-a făcut publică intenția de a tipări Declarația de Independență, Benjamin Owen Tyler a reeditat propria Declarație și a pus-o în vânzare la un preț mai mic. Gravura lui Tyler, realizată pe hârtie, costa 5 dolari, pe pergament 7 dolari, în timp ce Binns o vindea cu 10 dolari în alb-negru și 13 dolari în color. Competiția dintre cei doi a fost larg comentată în ziarele vremii, dar cel mai important rezultat al acestei dispute a fost faptul că a crescut interesul de a cunoaște și conținutul Declarației, aceasta ocupându-și locul de document important ce îi revenea în istoria țării.³

Binns și-ar fi dorit ca guvernul să-i recunoască munca prin expunerea documentului realizat de el în cele două camere ale Congresului, însă dorința lui nu a fost împlinită, deoarece, în anul 1820, ministrul secretar de stat John Quincy Adams l-a însărcinat pe William J. Stone, un prieten de-al lui, să realizeze un facsimil oficial al Declarației, care să conțină atât textul cât și semnăturile. Copia manuscrisă a Declarației a fost rulată de multe ori pentru tipografi, gravori, expusă cu ocazia vizitelor oficiale, încât starea ei s-a deteriorat în așa măsură încât înlocuirea ei a devenit mai mult decât actuală. Declarația de Independență realizată în atelierul lui Stone a fost recunoscută ca document oficial pentru guvernul Statelor Unite.

Pe parcursul secolului al 19-lea, artiștii au creat mai multe ediții ale Declarației de Independență ornate cu portrete, monumente, embleme, scene istorice, figuri alegorice. Acest aflax decorativ este, probabil, rezultatul dorinței realizatorilor de a-și vinde produsul. Recunoașterea financiară și nu patriotismul a fost motivul principal al celor care au publicat facsimile al Declarației de Independență în decursul acestui secol.

Exemplarul păstrat în colecția Teleki

Declarația de Independență păstrată în colecția Teleki este un exemplar realizat de John Binns, tipărit în anul 1819. Documentul poartă semnătura lui Binns în colțul de jos al foii. Însă exemplarului din Târgu-Mureș îi lipsește partea superioară care conținea și titlul documentului, cât și cea inferioară, ca și cum

ar fi fost tăiate.

Inițial, partea superioară a centrului documentului era ocupată de vulturul american purtând un scut, o ramură de măslin, săgeți și o panglică cu inscripția: E Pluribus Unum. De o parte și de alta a vulturului era scris numele documentului: *Declaration of Independence*. În partea inferioară a documentului se afla semnătura secretarului de stat, John Quincy Adams, care recunoaște că textul este o copie corectă a originalului, ca și semnăturile pe care le consideră a fi identice.⁴

Dimensiunile exemplarului păstrat la noi sunt următoarele: 786mm x 610mm. Textul și semnăturile sunt înconjurare de un chenar oval, ornamentat cu medaliile reprezentând sigiliul celor 13 state (Massachusetts, Connecticut, New Jersey, Delaware, Virginia, South Carolina, North Carolina, Georgia, Maryland, Pennsylvania, New York, Rhode Island, New Hampshire), precum și cu portretele așezate tot în medalion ale lui John Hancock (președintele Congresului care a votat Declarația), George Washington (primul președintele ale Statelor Unite) și Thomas Jefferson (redactorul textului Declarației de Independență). Pe partea inferioară, chenarul este împodobit și cu ramuri de măslin.

În stadiul actual al cercetării nu se știe

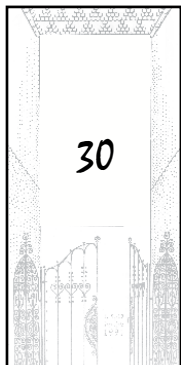
exact cum și când a ajuns acest exemplar al Declarației de Independență în colecția Teleki. Declarația nu se regăsește nici în al cincilea catalog, întocmit de Teleki dar care a apărut doar în anul 2002,⁵ nici între manuscrisele lui Teleki consultate de mine sau de colegii mei⁶. Putem doar presupune, că acest document a putut ajunge în fondurile bibliotecii noastre în urma comenzii lui Teleki dar după moartea sa (1822).

Note

1. www.cr.nps.gov/history
2. www.cr.nps.gov/history
3. Idem
4. Exemplarul cu care am comparat documentul păstrat la noi se află la Biblioteca Congresului din Washington, Departamentul de tipărituri și fotografii, www.loc.harpweek.com
5. Bibliothecae Samuelis corn. Teleki de Szek. Pars Quinta Budapestini - Novi Fori Siculorum, Bibliotheca Nationalis Hungariae, Bibliotheca Teleki-Bolyai. MMII.
6. Manuscrisele lui Sámuel Teleki sunt păstrate în arhiva din Biblioteca Teleki-Bolyai, în Arhivele Statului din Cluj-Napoca și în Arhivele Statului din Budapesta.

BIBLIOGRAFIE

1. *Bibliothecae Samuelis corn. Teleki de Szek. Pars Quinta ... Budapestini - Novi Fori Siculorum, Bibliotheca Nationalis Hungariae, Bibliotheca Teleki-Bolyai. MMII.*
2. Cărțile de inventar a Bibliotecii Teleki întocmite după naționalizarea din anul 1951.
3. Lonyai Mária: *A Függetlenségi nyilatkozattól az alkotmányig*. In: *Holmi*. 1992. 11. sz. 1569-1576.
4. Novák György: „Némelyikük kétségkívül józan politikai elveken alapul, s mindegyiküket rendkívül(i) lelemé(nnyel)nyesen és pontos(séggal) an fogalmazták”. Új magyar szövegek az amerikai forradalomról. In: *Aetas*, 1998. 4 sz. 151-158.
5. www.cr.nps.gov/history
6. www.loc.harpweek.com
7. www.mek.oszk.hu

Lectură - Artă - Creație

LUMEA CĂRȚILOR ȘI VOCAȚIA PLASTICĂ

In memoriam: Elena Ispas

MIHAIL
ARTIMON
MIRCEA

S-au împlinit, de curând, cinci ani de la S prea timpuria trecere la cele veșnice a bibliotecarei Elena Ispas, pentru colegi amintire senină a bunătății, cumsecădeniei, solitudinii și modestiei.

Văzând lumina lumii și trăindu-și prima parte a vieții într-un sat din Câmpia Transilvană, s-a împărtășit din curățenia sufletească a oamenilor locului, ca și de bucuria și proșpețimea naturii ciclic primenite.

După studii de filologie la universitatea clujeană, după un deceniu de „dăscălie” în satul natal, Pogăceaua, s-a stabilit la Târgu-Mureș, unde a funcționat, timp de douăzeci și trei de ani, la Biblioteca Județeană, în compartimente de relații cu publicul. Lumea cărților și oferta culturală a orașului i-au suplinat bucuriile inițiale, datorite de „locul unde s-a născut veșnicia”.

Pe lângă obligațiile profesionale împlinite cu corectitudine și deplină bunăvoință, pe lângă îndatoririle familiale, Elena a căutat cu asiduitate să-și cultive o înclinație nativă spre artele plastice, îndeosebi spre pictură. A învățat din cărți, din saloanele de expoziții ale artiștilor consacrați, s-a integrat apoi unei dinamice mișcări a artiștilor plastici amatori mureșeni. Tablourile pictate de Elena Ispas reprezintă naturi statice, flori, multe și felurite flori - de câmp, de grădină, de seră, de apartament -, peisaje rustice, și, în câteva cazuri, câteva portrete ale celor apropiați.

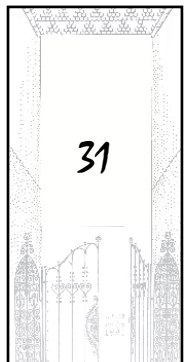
Un public tot mai avizat îi aprecia reala vocație artistică, simțul culorii, sensibilitatea remarcabilă. Un rol important în evoluția ei în acest domeniu l-a avut apropierea, înțelegerea și sprijinul - izvorât dintr-un înduioșător sentiment de solidaritate umană - ce i l-a acordat doamna Viorica Herdean, istoric și critic de artă. De la distinsa profesionistă, cercetător la Muzeul

de Artă din Târgu-Mureș, a învățat că, în confruntarea cu lumea sa lăuntrică și cu lumea ca lume, apariția pe simeze este o necesitate, dar totodată o mare responsabilitate a creatorului. Astfel, parte din lucrările realizate de Elena Ispas au putut fi vizionate în expoziții de grup ale plasticienilor amatori mureșeni și, apoi, în câteva expoziții personale. Elena trăia frenetic emoția și bucuria ieșirii la public a tablourilor sale, pe care le oferea admiratorilor cu o generozitate neobișnuită.

Își capacitase familia în jurul pasiunii pentru plastică. Fiul exersa jocul cu pensule și acuarele, dovedind și el înclinație reală spre forme și culori; soțul, Ioan, confecționa șasiuri și rame pentru tablouri.

Pentru o fructuoasă convergență între lumea cărților și vocația plastică, biblioteca Elena Ispas a întreprins, în timp, o minuțioasă investigație a cărților și albumelor de artă din colecțiile Bibliotecii Județene Mureș. Trăia bucuria descoperirii de epoci, pictori, lucrări dintr-o îndelungată istorie a plasticii românești și universale. Nu cuteza interpretări, aprecieri axiologice. Atitudinile ei dominante în fața artei erau admirația, mirarea, interogația. Ajunsese să parcurgă, credem, integral, imagine cu imagine, cărțile cu reproduceri de artă din fondul permanent al Bibliotecii Județene Mureș. Ca finalizare a acestei întreprinderi, Elena Ispas a elaborat o sinteză scrisă, intitulată „Cartea în pictura românească și universală”, pe care a prezentat-o ca lucrare pentru promovarea ca bibliotecar în gradul profesional I.

Revedem această lucrare, cugetând la simbolistica prin veacuri a cărții. Reproducem, în acest număr al revistei noastre, un fragment din numita lucrare, copleșiți de o duioasă aducere aminte.

CARTEA ÎN PICTURA ROMÂNEASCĂ

ELENA
ISPAS

Pictura veche. Evul mediu

A apariția și evoluția artelor plastice în speță a picturii, urmează un traiect istoric întrepătruns cu cel al istoriei cărții în cultura și civilizația omenirii.

Cartea a fost nu numai un izvor de iluminare a minților oamenilor, ci și un motiv de inspirație în pictura acestora. Preocupările artistice din pictură au avut la început un caracter religios: decorări de biserici, icoane, monumente. Acestea se caracterizează prin numeroase împrumuturi din arta străină, bizantină și occidentală, dar originalitatea lor se simte încă de pe acum, pentru că societatea feudală românească, cu o bogată tradiție artistică populară, știa cum să-și impună propria ei artă.

Tabloul anonim *Sfântul Ierarh Vasile* din biserica Sf. Niculae din Dorohoi, ni-1 prezintă pe Sfântul părinte pictat cu o carte în mâna stângă, bineînțeles o carte religioasă.

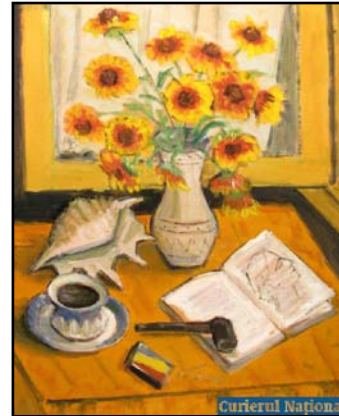
Din colecția *Icoane românești*¹ aflăm reproduceri de icoane, compoziții clare și sigure, armonii cromatice de rară noblețe.

Alt tablou este cel intitulat *Matei Basarab și Mitropolitul Ștefan*, tablou votiv² pe iconostasul bisericii Schitului Crasna (jud. Gorj). Tot în acest volum aflăm tabloul³ *Constantin Brâncoveanu și familia voievodală* din biserica mare a mănăstirii Hurez. Unul din cei patru copii ai voievodului ține o carte în mână.

O icoană de la fosta mănăstire Humor (jud. Suceava) îl reprezintă pe *Isus Pantocrator*⁴ cu o carte deschisă în mâna stângă. (Facsimil expus la pagina 35 a lucrării).

Un tablou cu o compoziție clară și armonioasă, cu armonii cromatice de o rară noblețe se remarcă a fi *Evanghelistul Marcu*⁵ opera primului pictor român cunoscut în Moldova, vestitul Gavril Uric, călugăr la Mănăstirea Neamț.

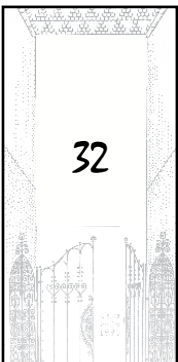
*Deisis*⁶ din biserica din Săcuieni (jud. Dâmbovița) amintește doar prin canonul iconografic vechile modele bizantine, în care predomină ca personaj și cartea. Acestea exprimau un nou moment istoric în care imaginile religioase pierd tot mai mult virtuțile simbolice, pentru a deveni obiect de podoabă în măsură să satisfacă exigențele unei societăți în care gândirea laică va avea un loc precumpănitor.

Theodor Pallady: Natură statică

Clasici și contemporani (secolele XIX-XX)

Trecând la pictura din prima jumătate a secolului al XIX-lea, observăm o schimbare atât de conținut cât și de formă - un semn al îmbinării tradiției cu inovația.

Theodor Aman reprezintă sinteza realizărilor de până la el, dându-ne posibilitatea să găsim în tablourile sale problemele rezolvate la un nivel neatins de nici unul dintre înaintașii lui. Este un fenomen firesc, cerut de evoluția istorică, artistul îndeplinindu-și conștiințios rolul. În tabloul *Răsfoind un album*, adevărat document de epocă, are drept cadru propria casă a pictorului, somptuos ornată cu tablouri, tapițerii - reprezentând în mod direct lumea saloanelor moderne.⁷ (Facsimil la p. 36).

Majoritatea pictorilor născuți după 1840, au persistat în practicarea unei arte care, deși încearcă să-și anexeze noțiuni de tehnică proprii curentelor moderne, rămâne în esență prizonieră sistemului academist.

Pictura românească în prima jumătate a secolului al XX-lea

„Arta 1900” - cum a fost numită cu un termen care nu numai că o situează într-un context istoric, dar a căpătat și o semnificație precisă în desemnarea unei orientări estetice, aspira să restituie desenului funcția determinantă în imaginea plastică. Personajele sunt așezate, de cele mai multe ori într-un singur plan al compoziției, ca în pictura Renașterii timpurii.

În legătură cu „naturile moarte” ale lui Gheorghe Petrașcu - s-a vorbit despre integrarea unor sugestii ale artei lui Cezanne, care, în limita unor preocupări constructive, făcea din alăturarea unor obiecte cotidiene o mare compoziție monumentală. În tablourile⁸ intitulate: *Flori, cărți și pensule*; *Natură moartă, aur și argint*; *Natură moartă cu mere, flori și cărți*; *Vase și cărți*; *Natură moartă* - cartea este ilustrată prin suprapuneri de pastă, dând culoare și, ceea ce impresionează în primul rând, este tocmai simțul acut al realității tactile. O pictură de G. Petrașcu o privești în întregul ei prin voluptatea intensă pe care ți-o comunică imaginea întotdeauna concentrată și adânc vibrantă a artistului. Se observă varietatea restrânsă a tablourilor și reluarea frecventă a aceluiași teme preferate de artist. Un obiect de natură moartă, o tavă cu

mere, o masă cu cărți - reprezintă pentru acest mod de a privi și de a da expresie lucrurilor, subiecte inepuizabile, existente, nelimitate în care viziunea artistului se poate adânci într-o nesfârșit de schimbătoare realitate.

Dacă artistul Theodor Pallady a ales ca modalitate de a se destăinui, în primul rând, natura moartă, aceasta nu înseamnă o tendință de limitare la o tematică prin definiție intimistă. Cele câteva obiecte (printre care reamintesc și cartea), așezate în fața șevaletului, au pentru el semnificația unui crâmpci al universului, al armoniei și al poeziei lui. Ele nu-și pierd înțelesul real, rămân obiecte; dar cuprind în existența lor umilă ceva din existența marii naturi, care nu se poate manifesta altfel decât în ipostazele acestea concrete ale frumosului⁹. Iată câteva tablouri în care cartea apare ca un personaj mai mult sau mai puțin important: *Natură moartă cu ceașcă albă*; *Natură moartă cu pești*; *Pălăria și umbrela artistului*; *Natură moartă cu lămâie*.

Un alt tablou în care regăsim cartea în prim plan este tabloul pictoriței Nutzi Acontz, intitulat *Natură statică*¹⁰, care surprinde înscrierea decorativă a obiectelor în spațiu, scopul picturii fiind consemnarea ritmurilor de culoare.

Tabloul *Vas cu flori*¹¹ ne prezintă obiectul numit așezat pe două cărți. Autorul acestui tablou este N. Dărăscu, recunoscut ca un pictor de o mare valoare. El concepe și gândește în culori. „Dacă ar fi scris în loc să picteze, Dărăscu ar fi fost un poet strălucit al luminii” - spunea marele nostru Tudor Arghezi.

În opera marelui Grigorescu am aflat doar un singur tablou care să reprezinte și o carte, de fapt e doar un colț de carte cu semn de carte în ea. Tabloul este intitulat: „*Pensulele artistului*”¹². De remarcat asemănările dar și deosebirile dintre acest tablou și lucrarea cu aceeași temă reluată de pictorul Gheorghe Petrașcu¹³ (*Culori tari, închise, reci*). Totuși sunt și câteva deosebiri: cărți, culori, pensule diferite și deosebite, de unde rezultă că amândoi artiștii dețin o stăpânire deplină asupra coloritului.

În naturile moarte ca și în tablourile cu flori ale pictorului Alexandru Ciucurencu, se produce o restrângere a expresiei la 2-3 culori, dintre care una este dominantă. Aceasta poate să fie rece, albastru de exemplu și atunci vasele sau fructele sunt și ele albastre sau verzuie, sau dominantă poate fi una caldă; un roșu, un galben și atunci borcanele, cu pensule, fructele, vasele, inclusiv cărțile sunt portocalii, roșii coral, roz sau grenă. Peste culoarea așternută, liniile negre îndeplinesc funcția unui desen, conturează sumar, adesea schematic, după caz obiectele, - în cazul nostru și cartea. Amintesc mai jos tablouri în care Al. Ciucurencu redă cartea în mai multe ipostaze: *Natură moartă și flori*; *Flori și fructe*; *Femeie cu pălărie galbenă*;¹⁴ *Natură moartă cu cărți*; *Peisaj interior*; *Natură moartă*; *Natură moartă cu acuarele, cărți și flori*; *Vas cu flori*;¹⁵ (facsimil la p. 39) *Natură moartă cu flori*; *Flori și cărți*; *Natură moartă cu flori, cărți și pipă*; *Ciclame*.

În *Expoziția retrospectivă* a pictorului Aurel Ciupe este reprodusă lucrarea intitulată *Studentul*¹⁶ (proiect), o carte deschisă, în fața personajului este motiv de studiu și încântare. Natura statică se abordează și în această perioadă, dar, din ce în ce mai rar. Observăm că acum nu mai denumim aceste compoziții cu vechea „natură moartă”, ci cu „natură statică”.

Natura statică a lui Aurel Băieșu, surprinde prin culoarea limpede, pentru a evoca unele imagini, care sunt descrise cu o acuratețe deosebită și o sensibilitate visătoare. Tot în acest volum tabloul *Bărbat citind* reia tema discutată. Același subiect se repetă în tablourile: *Bătrân citind* (Călugărul Vlahuță) și *Măicuță citind*.¹⁷

În tabloul lui M.H. Maxy - *Compoziție*, cartea ocupă un loc important în arta pe care a cultivat-o, o artă de expresie, stilistică.¹⁸

Gheorghe Spiridon, un alt pictor cu accente de lirism și evident simț pentru culoare, realizează portrete monumentalizate ca în *Lectura*¹⁹ tablou reprodus cu forme solid construite.

Artist al satului transilvănean Nicolae

Brana pictează mai ales peisaje și scene de gen din activitatea pe ogoare. Exemplu, tabloul *Amiază la câmp*²⁰ unde cititul unei cărți constituie moment de odihnă și relaxare pentru lucrătorii la câmp.

Peisagist de factură lirică, evocatoare, realizând adesea o transfigurare nostalgică a motivului, pictorul Mircea Dumitrescu vădește o apropiere tandră de natură. Despre tablourile cu flori, cărora le adaugă adesea și alte obiecte (ex. cărți), P. Oprea afirmă că acestea „sugerează armonia unui covor oriental”²¹. Aceste tablouri se definesc prin puritate cromatică și nuanțare a formei.

Tabloul intitulat *Cartea*¹², constituie un argument dintre cele mai convingătoare care susține concluzia privitoare la puterea artistei Wanda Sachelarie Vladimirescu de a-și supraveghea impulsurile. Geometriile sunt, însă paradoxal împlânzite de contrapuneri de alb și de albastru, albastru transparent, stelar.

În albumul lui Gheorghe Tattarescu găsim un alt tablou unde cartea este prezentă. Este vorba de tabloul *Sfântul Nicolae*.

În ultimii ani de creație o nouă viziune plastică, concretizată într-o căutare înfrigurată a valențelor nebănuite oferite de culoare, își face loc în naturile statice semnate de Henri Catargi. Iată tablourile în care cartea apare: *Natură statică cu egretă*; *Natură statică cu ficus*; *După lecția de muzică*; *Fată citind*; *Natură statică cu chitară*; *Mandolina*.²⁷

În aceste tablouri, obiectele ce alcătuiesc naturile statice sunt supuse unui intens proces de stilizare, formele definindu-se mai ales prin intensitatea luminii și a tonului folosit. Trăsăturile negre, extrem de sintetice ale desenului accentuează delimitările maselor de culoare ce se succed în alternanțe viguroase de tonuri calde și reci.

Ținând cont de vastitatea teritoriului abordat, cercetarea noastră se constituie mai mult într-un exercițiu de identificare. Ea rămâne deschisă unor noi și interesante completări, precum și unor comentarii care ar presupune o

pregătire de specialitate în domeniul istoriei și criticii de artă.

Gheorghe Petrașcu: *Flori, cărți și pensule*

Concluzii

Am încercat în paginile acestei lucrări să gădesc corespondențe între două componente ale activității mele intelectuale: una de natură profesională - cartea -, iar cealaltă făcând parte din preocupările mele extraprofesionale - pictura.

Dacă la începutul acestui demers teoretic asocierea mi s-a părut doar accidentală și ușor forțată, cu cât am adâncit tema acestei investigații, am descoperit tot mai multe temeuri pentru a afirma strânsa legătură dintre evoluția cărții în decursul veacurilor și artele plastice, în speță - pictura, ceea ce a constituit subiectul lucrării noastre.

Am descoperit faptul că încărcătura mistică a multora dintre lucrările marilor pictori din toate timpurile, abordarea chipurilor marilor învățători ai omenirii a avut nevoie de simbolistica cărții. De asemenea, în subiectele laice, cartea este un obiect apropiat autorului, dar sugerează și un anumit mediu intelectual al reprezentărilor din lucrările de plastică.

Relația dintre carte și pictură este evidentă și dacă avem în vedere faptul că o parte din fondul de publicații pe care le teaurizează bibliotecile sunt lucrări despre personalitățile picturii românești și universale, precum și albume cu reproduceri ale operelor lor cele mai reprezentative.

Dar chiar și în stadiul aflat în prezent,

considerăm demersul nostru ca fiind o încercare interesantă și utilă, de pătrundere în conținutul cărților pe care le mânuim zilnic în relația cu cititorii.

NOTE

¹ *Icoane românești*. [Colecție de artă], Editura Royal Company, p. 20

² V. Drăguț. *Pictura românească în imagini*. Ediția a II-a revăzută, Editura Meridiane, București, 1976, p.105

³ Ibidem, p. 113

⁴ Ibidem, p. 95

⁵ Ibidem, p. 29

⁶ Ibidem, p. 106

⁷ Ibidem, p. 175

⁸ Ibidem, p. 233

⁹ Ibidem, p. 242

¹⁰ Ibidem, p. 295

¹¹ Radu Ionescu. *Dărăscu*, București, Editura Meridiane, 1987, p. 76

¹² *Grigorescu* [album], București, Editura Meridiane, 1986, p. 40

¹³ George, Oprescu. *Gheorghe Petrașcu*, București, Ed. Meridiane, 1982, f. 49

¹⁴ Vasile, Florea, *Ciucurencu*, București, Editura ARC 2000, 1995, f. 91

¹⁵ Ibidem, p.93

¹⁶ *Aurel, Ciupe* [Expoziție retrospectivă], București, s.n., 1965, f. 9

¹⁷ V. Ciucă. *Aurel Băieșu*, București, Editura Meridiane, 1987, f. 35, 43, 49, 80

¹⁸ *Pictura românească în imagini*, Editura Meridiane, București, p. 322

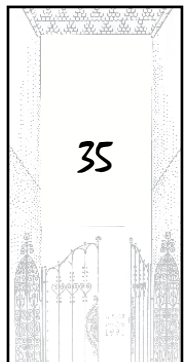
¹⁹ *Pictura românească în imagini*, ediția a II-a revăzută, București, Editura Meridiane, 1976, p. 356

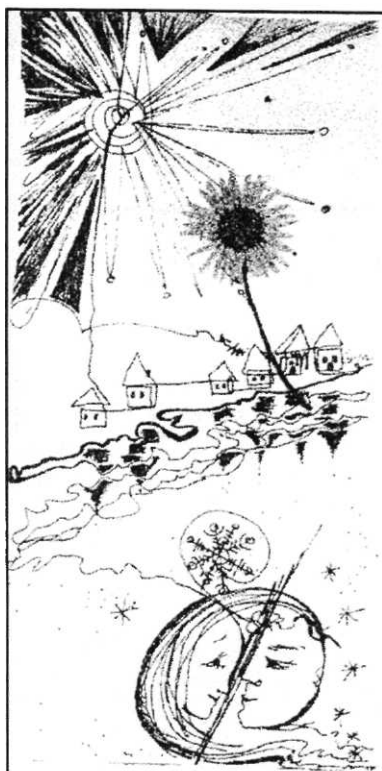
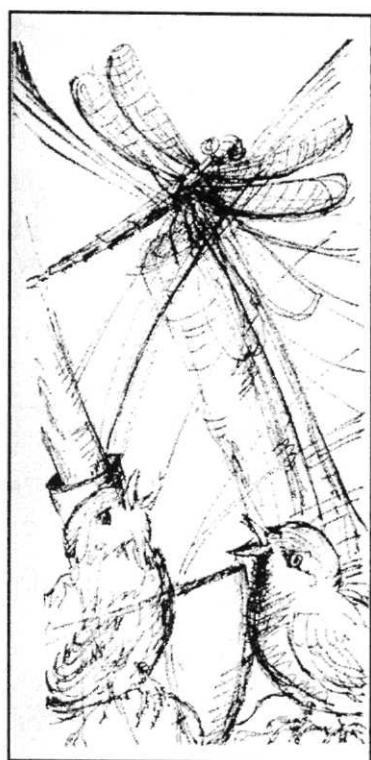
²⁰ Ibidem, p. 358

²¹ Ibidem, p. 361

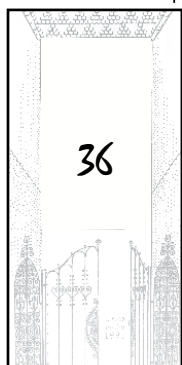
²² *Vanda Sachelarie Vladimirescu* (album) cu text de Dan Grigorescu, Editura Meridiane, 1973, f. 33

²³ A. Cebuc, *H. H. Catargi*, București, Editura Meridiane, 1987, f. 28, 32, 49, 54, 85, 111

Ana-Maria Crișan: Ilustrații la cărți de poezie haiku

CENACLUL "LIVIU REBREANU"

*Atelier
literar*

Am selectat din creațiile prezentate la reuniunile cenaclului, reactivat pe lângă Secția de artă a Bibliotecii Județene Mureș. Textelor cenacliștilor Aurel Căndea, Alexandra Noemina Răduț, Camelia Mera, Denisa Nistor, Maria Cozma, Angela Macarie Fanea, li se alătură o proză a corespondentei noastre, Anca Dorneanu din Poiana Teiului (Neamț).

Aurel Căndea

LUME DE STICLA

Oglinda mă privea carbonizată. Un antieriu de sticlă mi-a scuipat cadavrul, ca pe o expectorație ireverențioasă, dezvăluindu-mi heliofobia. În penumbră cu cor demonic îmi cânta o crepitație perpetuă, îndemnându-mă la profan. Cu o ultimă urmă de egoism mi-am smuls sufletul și l-am zdrobit de râurile de ozalid ale oglinzii. În curând priveam din lumea de sticlă carnea-mi lividă. Amintirile mă acordau dureros și am cerut ajutor lui Lethe. Am fost spălat de lacrimi și am rămas o lagună seacă, în mijlocul căreia dăinuiau ruinele unei întrebări noetice: „Îmi e inteligența dușman?” Am încercat zadarnic să răspund și am fost răsplătit doar cu o cremație a neuronilor. Exasperarea mă pângărea frenetic și, pentru a mă salva, prolixitatea a decis să mă îmbete cu raze de pelin. Doliul ce a urmat m-a purtat letargic în antiteze cu aromă de vioară. Dorința mi s-a împlinit, un vapor de lumină s-a depus pe cupola neroziei și negrul a devenit gri. Aș fi dorit să urmăresc etern jocul epic al noncolorilor, însă simțeam că era necesară o revenire la viață. Deși părăseam lumea de sticlă, lăsând în urmă o fărâmă de regret, am realizat că inteligența nu e o extensie opțională, ci formează un întreg alături de mine. Urmă un recviem dezolant. Ajuns în real, percepeam apele întunericului ce se retrăgeau scârbite lăsând loc unui crepuscul epigonic, iar în mine divinul se autoexila, lăsând în urmă o dâră de înțelepciune ca un epilog erodat.

POEZIA, CA RAIUL UNEI IUBIRI

Citim poezie de dragoste, și, parcă toate visele noastre prind contur în cuvintele care nasc

sensuri, clădind universuri și un colț de rai în care poezia este ea însăși raiul unei iubiri, unde îngerii sunt așteptați la fântânile destinului nostru, din care să bem însetați împreună cu ei. Și apoi, desfățați cu vinul și cu pâinea iubirii, să tragem cearșaful de mătase al nopții pe unde trec îngerii hoinari ce hălăduiesc prin primăveri nebunatică cu lumina ce abia așteaptă ca să deschidă poarta spre Dumnezeu. Să primim toate darurile iubirii ca pe o pedeapsă, durere, uimire sau fericire sublimă, care ne va îngădui ca să murim frumos.

De acum nu am fost nicio mai frumoși, ne-a înflorit chiar și sărutul pe care l-am desenat când treceam pe sub poarta lui Brâncuși și tăind franjuri de cer îmbujorat ne-am descoperit scăldați în amiaza unei duminici care are chip de rugăciune.

Respirând iubirea prin toți porii abisalei noastre ființe, ne-am ascuns sub pietre inimile de ciorchinii ruginiți ai zilei iar trupurile le-am lăsat să danseze dansul statuilor în ploaie, udați până la epidermă de notele muzicii lui Bach, în care se desfăta sângele nostru, acordându-se cu Universul poetului. Acesta, aproape de noi și-a pictat senzațiile și percepțiile și le-a prins la reverul unei toamne care se furișează printre dinții sticloși ai ierbii, până la noi. Noi, transformați în semințe, așteptăm răspunsul nașterii noastre, căci peste pământul care suntem, noaptea și-a picurat seva și ne așteaptă jertfirea pe altarul iubirii. Ne salvează poetul, amintindu-ne de căința noastră, scriind refrenul inimii cu o pană albastră ce picură a mare.

Răsărind încet, ne-au înverzit ochii, înlăcrimați de cuvintele noastre. Adam traversa cu Eva de mână o livadă imensă, care eram chiar noi, și, lepădați de trup, îngenuncheam la picioarele lui Dumnezeu.

În Edenul iubirii răsună sunete de liră pentru că trupul redevenit el însuși își caută o nouă formă, forma păsării-liră cu sunetele cântecelor ce sunt șerpi îmblânziți, fredonând anotimpuri care

ne rup câte un colț din suflet. Și ninge iubirea, iar lacrimile răs în zăpada ce transpiră cu pete de sânge ce îndulcesc spinii asprii ai iubirii, și cerul se deșiră în noi de parcă ne-am transforma într-o clepsidră minusculă. Și totuși dragostea ne-a rămas intactă, iar eul nostru se simte asediat de amintirile aburinde din strugurele ce nostalgic cântă în vinul dulce, asediind trupul, iubirea ne cucerește și lacrimile ce au fost vărsate mângâie marginile icoanelor pe sticlă, iar Dumnezeu cântă din fluier, căci iarăși vine iubirea, sărutând stelele ce au albit sub tâmpla noastră.

Cade timpul peste noi și ochii se aruncă în vise, care vin cu luna atârnată de părul Evei, aburesc cuvintele în spaimele nopților și alunecă pe laringele cerului precum niște larve de stele care se dau pe toboganul nopții, șoapte de dragoste ce învăluie bucăți de stele arse din stomacul nopții, iar noi, împărtășiiți cu vinul și cu pâinea din Sfântul Graal al iubirii simțim poezia de dragoste ca pe un pas care trebuie făcut și o trăim.

Alexandra Noemina Răduț

SUPRAANIMALUL

(fragment de roman)

A sta pe un ziar în poziția lumânării aprinse și a strivi cuvintele de fluxul căderii sângelui. A ghici strănutul lunii în timpul zilei după forma melcilor turmentați. A-ți instala în propria locuință o mașinărie de calmat nervii și creierul suprasolicitat. A te scălda în carnea de pelican cu mânecile tricoului îndoite. A te ruga cu dinții unși de cafea boabe sau a-ți petrece jumătatea din viață refugiat într-o mănăstire și a realiza că acela e locul unde diavolul își face de cele mai multe ori simțită prezența, fiindcă e prea liniște și nu îl deranjează nimeni în meditația lui malefică și poate că, Dumnezeu fiind mort, nu îl mai bate pe umăr în semn de deranj la propriul domiciliu. Lucrul cel mai tragic este să simți pe propria-ți epidermă locul unde se termină tăietura lamei de cuțit, care ar trebui să nu se mai oprească. Lucrul cel mai tragic ar fi să ajungi la o limită, la un capăt de linie, unde firul trenului se rupe brusc, decapitând chiar și cei mai reticenți muguri. Este de fapt trezirea la propria-ți realitate, ascunsă în ultimul șuierat alarmant al trenului. Te simți încătușat în propria-ți existență, atunci începe disperarea. Îl cauți pe Dumnezeu pentru a-I mai cere o fărâmă de libertate, dar îl

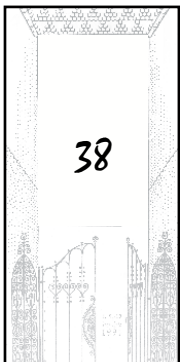
găsești mort din scârba de muște sau prăbușit în propriu-ți trecut și-atunci apelezi la promisiuni viitoare hazardate. Ce frumos e să râzi de moarte, dar și mai bine de moartea ta! Disperarea este singurul răspuns rațional la existență. Disperarea este singura spumă ce îți inundă pe de-a-ntregul creierul lipsit de vârstă.

Cu cât Dumnezeu se apropie mai mult de oameni, cu atât mai mult aceștia îl consideră clownul aspirațiilor infantile ale unei turme bolnave. Marele merit al lui Dumnezeu este că se face nevăzut. Dacă într-o zi și-ar arăta înfățișarea, ce enigmă cosmogonică ar mai ține lumea în viață? Îmi și imaginez bărfele, păi, dacă știam că e așa mic de statură... păi, dacă știam că Dumnezeu nu are pielea albă... Ce ne-am face noi oamenii dacă Dumnezeu ar fi mai scund?... Iată taina existenței.

Cine își poate imagina un Dumnezeu scund? Dumnezeul meu este unul înalt care face culturism în timp ce eu dorm, unul care-și face tabieturile. Încă din tinerețe am schimbat raporturile de subordonare între mine și Dumnezeu. La început a cam târăganat răspunsul, dar în cele din urmă a acceptat. Pesemne îi surădea ideea cazinourilor, a barurilor de noapte, a sălilor de culturism, a cafenelelor matinale la care se pune țara la cale. Astfel nu înțeleg de ce se înghesuie atâta lume la astfel de practici. Probabil că îl caută pe Dumnezeul meu, dar vai, ei nu știu că Dumnezeul meu nu e de împrumut. Câtă lipsă de informare în lume!... Și, da! Dumnezeul meu poate fi român.

A fi împotriva sistemului de ecuații. A pune două dopuri la aceeași gaură. A descifra numărul zeilor după intensitatea luminii din lanternă. A-ți instala cortul pe pământul mlăștinos și a legaliza furtul de sclipiri de moment - iată palma libertății! A recita o strofă amarnică dintr-o poezie obscură. A sta șapte săptămâni în poziție orizontală și a zbiera durerea piciorului tăiat în data de 13 mai. Acum e momentul ca să inviți oaspeți ca spectatori, ca și comedianți la jalea și la scârba proprie. Oaspeții nu te iartă pentru o nesaturație stomacală, dar te iartă pentru această scenă indescrisibilă, scenă de mormânt. A jefui sufletul de orele străvechi ale împerecherii. A jefui liturghia neagră. A silabisi vocalele. A-mi trage pe degete mânuși sticloase de veșnicie prăfuită. A-mi aresta sinele prins în lanțuri prinse de cărămizile roșii ale zidului sub acuzația de cult al propriei personalități și de trădare a mersului șchiopătat pe tocuri.

Tocurile îmi intră/ în trotuarul topit / de respirația cailor / cu lungimea pierdută/frazele sunt

roase de la iarba înaltă/ anunțată la radio/ mi-am luat cravata/ să sprijine clopotele/ pielea se retrage în caii/ ce topește trotuarul.

Camelia Mera

LACUL ZÂNELOR

Povestire fantastică

(fragment)

„Plecăm! Plecăm! (...) de fapt, nu plecăm,
ci suntem duși”

M. ELIADE

Capitolul I

Căldura era insuportabilă, de parcă soarele vroia să se unească cu pământul din clipă-n clipă, iar totul avea să se topească și să ardă în jur.

În depărtare, drumul prăfuit părea că fierbe, iar atunci ameteți îl cuprindeau. Nu mai putea lega nici un gând în minte, căci acolo-și făcuse loc cuvântul obsedant: „apă, apă” și repetarea lui îl liniștea.

Trebuia să intre în pădure, adică acolo unde drumul cotea la stânga. Demult lăsase în urmă casele, doar cablurile de curent și copacii-l însoțeau. Însă înainte să intre-n răcoarea pădurii, zări o rândunică ce ciripea gălăgios pe-un cablu, mișcându-și coada-n sus și-n jos.

El o privi disprețuitor cu ochii săi negri, mici și vioi, luă o piatră gri, praștia și... trase în cablu, însă rândunica, oricum, zbură, dar el, dezamăgit că n-o nimerise, rosti: „La naiba! Era prea rapidă rândunica, și-am tras prea jos: așa nu merge, trebuie să fiu campion!”

Avea praștia mereu la el și o prețuia mult: îl făcea mai curajos. Iar jucăria stătea mereu în buzunarul din stânga al pantalonilor scurți, largi. În buzunarul din dreapta avea batista curată pe care n-o folosea niciodată, o minge mică roz de cauciuc ce sărea până-n vârful copacilor și hârtii mototolite, pe care-i plăcea să le rupă fărâmițe-fărâmițe.

În pădurea de mesteceni era răcoare, dar nu suficientă, doar cât să-i scuture puțin părul șaten creț-creț, ce-i cădea în şuvițe, până la umeri; mai avea de mers încă vreo zece minute până la apă, unde ar fi fost cel mai fericit. Apărură în sfârșit plopii foșnitori, iar de după ei, minunea: lacul, o binecuvântare, verde-pal, nu prea mare, înconjurat de plopii șoptitori. Însă ceea ce fascina erau valurile mici și jucăușe, ce făceau lacul să pară agitat. Peste tot, valuri ce te ameteau și natura vorbea, vorbea

neîncetat.

El, era pentru prima dată aici. Dar totul era exact ca-n povestea mamei: pustiu și tulburător, dar blestemat, căci toți cei ce veniseră aici nu s-au mai întors. Se spunea că apa e amară, dar răcoritoare și că sunt spirite negre, însă el nu zărea nimic înspăimântător, doar o apă agitată.

De doi ani așteptase să vină aici, doar că niciodată nu găsea momentul potrivit. Era curios: „de ce se numea această minune Lacul Zânelor?” în mintea sa de 14 ani își imaginase fecioare nude cu piele de catifea și păr lung, dansând pe lac și râzând.

Însă totul era prea pustiu aici. Sorbi trei guri de apă, dar era ciudat cum în mâinile sale lungi și subțiri, apa se limpezea. „Dar e o minciună că apa e amară: e cea mai dulce și mai bună!” Iar felul în care apa se dizolva, îndată ce era înghițită... Părea că e din ce în ce mai ușor, și atât de calm și liniștit, dar mai ales, fericit.

După ce bău, privi în jur: plopii nu mai foșneau, și nici lacul. Se făcu palid ca marmura, iar fiori reci îl cuprindeau peste tot. Iar lacul parcă se tot înălța ca să vină spre el, în urechi ciripea într-una rândunica... El fugi repede, dar nu reușea să înainteze deloc, iar lacul îl atrăgea ca un magnet. Striga, urla, țipa, nici el nu-și mai dădea seama. Dar întinse mâinile: o ușă albă apăru, iar el reuși să o deschidă. Dar după ce intră dincolo, căzu epuizat, inconștient.

Când se trezi, părea ușor... se căută în buzunare, dar nu pierduse nimic, ciudat... brusc, își aminti că trebuia să se întoarcă acasă și simțea că era așteptat.

Camera era în formă de cub, albă, iar pe podea, mozaic de carouri mici negre și albe. Iar la capătul încăperii o ușă roșie. O deschise și dădu... într-o altă cameră, la fel. Și aceasta avea ușă roșie, dar și următoarea, și cealaltă... el începu să plângă; îi era frică, se știa blocat.

Începu să alerge și parcă fugea mai repede ca niciodată. Mintea i se învârtea în alb, negru, roșu și, ametea, părea că dansează diabolic, iar apoi flăcări îl înconjurau, dar nu-l ardeau, se tot rotea, rotea și ... căzu pe spate, pe drumul... prăfuit.

„Aaaaau, ce lovitură!” Dar se ridică repede și știu: se afla lângă pădure, acolo unde a fost rândunica pe cablu. Și era tot el, teafăr și nevătămat. Pădurea de mesteceni, drumul, dar el nu vroia decât acasă...

Denisa Nistor

CREAȚIE

*Suntem efemeri și în țărână ne vom întoarce
Amintirea nu e nici ea veșnică
Am să-mi las creația
Să-mi prelungescă amintirea
Să o deformeze
Să o distorsioneze
Măcar va fi mai lungă
Nu vreau să trec prin dunele vieții
De parcă nici nu aș fi fost
Voi pune creația să stea în locul meu
Iar când oglinda va rugini
Și eu mă voi întoarce în pământ
Să stea în fața voastră
Pe post de eu...*

SIMPLU

*Am plămădit o umbră
Doar din țărână și adiere
Si mă gândeam dacă i-ar păsa cuiva
N-or să mă creadă nebună
Dar nu este așa
Sunt orbi și legați la ochi
De profeții și descoperiri de ultimă oră
Unde îmi este lumina
Unde îmi este drumul
Unde sunt bucuriile simple ale vieții
Am rătăcit împreună cu ei
Cade negura premiilor Nobel peste noi
Si-mi țintește răsuflarea
Cântă-mi ceva de leagăn să adorm
Și să nu simt loviturile de pietre.*

Maria Cozma

NOAPTEA

*Pe când neagra noapte
Se strecoară printre șoapte
Închizând pleoapa tăcutului senin
Măndrele stele strălucind spre mine vin
Se așterne o tăcere peste pământ
Copacii, niște umbre, plutesc c-un aer sfânt
Și-n altarul nopții închinându-se la lună
Stau habotnici mână-n mână*

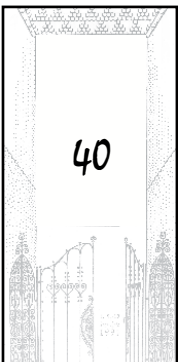
Angela Macarie Fanea

LIBERTATE

*Primum atât de puțină
Iubire în viață
Poate în moarte
Spirit materializat
Din cuvinte
Durerea se va frânge
Păsări ning vocile
Albind cântecul
Din noapte spre ziua
De căință și libertate
Faptele noastre
Admirăm oglinzile oameni
Crezând că le putem identifica
Prin chipul iubirii
In schimb culegem semințe
De ură, invidie și îndoială
Șarpele viclean ne încolăcește
Libertatea de a iubi
Ne izgonim din Rai
Autoflagelându-ne
Iar merele dulci
Și-atât de rotunde
Le privim prin ferestre
Jinduind doar la ele.*

PENITENȚĂ

*Prizonier în acest corp, sufletul
Pe Dumnezeu îl caută în lacrimi
Drumurile s-au scurs în șiroaie
Metaforele s-au botezat
Cu duhul destinelor
Duminicile vin încadrate în cruci
Ce-și flutură rugile vestind
Pe Dumnezeu din Cuvânt
Strălucind cu Isus printre umbre
Se furișează toamnele
Cu tălpile sângerânde
Lumina și-l plânge
Aruncându-se-n raze
Sufletul scuturat de îndoială
Pătrunde sfios abur
In aer de smirna plutind
Îngerii îi întind aripe
Și sfinții îi caută ziua
Și rană-i e noaptea
Ce colindă să prindă
Altarul cu jertfe din noi.*

Anca Dorneanu

POVESTE ABSURDĂ

Povestea ce vreau să v-o spun s-a petrecut în zilele mele și i-am cunoscut destul de bine pe cei care au luat parte la ea.

Femeia avea în jur de 40 de ani, lucra în șantier ca telefonistă dar era din părțile locului; șatenă, bine făcută cu fața rotundă și ochii verzi era încă frumoasă și plină de viață. Glumea cam cu toată lumea și mulți o bârfeau că a mai călcat și strâmb, dar casa omului nimeni n-o cunoaște și atât timp cât soțul n-o teme ce motiv am avea noi să o facem?

Tot în șantier lucra de câțiva ani un bărbat ca maistru dar avea alură și prestață de director. Venise de pe la oraș, nu avea nici în clin nici în mână cu activitatea din șantier dar fusese adus de „cineva” și s-a găsit și pentru el un loc destul de bun. Foarte politicos, chiar exagerat de manierat și-a găsit perechea destul de repede într-o femeie de vârsta lui, singură, și, cum era moda acelor ani, au fost cununați de un preot fără a se căsători legal. Perechea aceasta se împrietenise cu telefonista, mai luau lapte, ouă, verdețuri de la ea, se mai duceau în vizită, mai ajutau la muncile din gospodărie ca între prieteni. Într-o vară, maistrul a avut în subordine niște zilieri și a mai trimis câte un băiat - doi să ajute la muncă telefonista, soțul ei era plecat cu serviciul în altă localitate, mai avea o cumnată văduvă, o mătușă văduvă și bolnavă, pământ mult, animale destule, așa că prindea bine orice ajutor, mai ales că era pe degeaba. Unul dintre băieți s-a aciuat pe lângă ei, era harnic, cuminte și curățel și, cum telefonista nu avea copii, s-a sfătuit cu soțul ei să-l țină și în timp să facă și actele de adopție, așa că băiatul a rămas în casa lor după ce-au plecat zilierii pe la alte lucrări.

Părinții băiatului au venit să vadă cum o duce și au fost mulțumiți că are un acoperiș și o familie care să-i poarte de grijă, că mulți dintre zilieri o luau pe calea băuturii sau a jocurilor de noroc.

Totul ar fi fost bine dacă smintitul de

maistru n-ar fi început să o gelozească pe telefonistă că trăiește cu zilierul și de aceea îl ține la ea acasă. Mulți bănuiesc că a fost ceva și între ei doi, că nu degeaba o plimba cu mașina pe la oraș și-i trimitea slugi acasă; și-apoi gelozia asta înverșunată să fie fără temei? De multe ori amantul este mai gelos decât soțul și uneori soțul adulterin mărturisește vina celui alt soț numai să scape de o relație prea posesivă.

Într-o duminică dimineată a venit maistrul în centrala telefonică, care era amenajată într-o baracă stil vagon, cum sunt atâtea pe șantiere. S-a așezat pe scaunul de lângă ușă și încet, aproape șoptit i-a spus femeii:

- Ți-ai luat de amant un copil, eu n-am mai fost bun; nu te mai satură Dumnezeu de bărbați!

- Ce tot vorbești? Iar ai venit cu scandal? I-a repezit ea făcându-și de lucru la centrală.

- Ți-am spus să nu-l mai primești să stea la tine, ți-am spus să te lași de el, dar n-ai vrut să ascuți, n-ai vrut și pace, continuă el pe același ton tăcut și amenințător.

- Da' de când îmi spui tu pe cine să primesc și pe cine nu la mine în casă? - s-a oțărât ea către el nebănuind ce avea să urmeze.

Ca un arc a sărit de pe scaun strigând la ea:

- De când? Ei las că-ți arăt eu ție crucea ta de curvă! Și s-a repezit către femeie.

- Ești nebun?! - a mai zis în timp ce se ridica speriată de la centrală dându-se în spatele ei, încercând cu o mână să formeze un număr și cu alta să pună o fișă.

- Ce?! Acum suni după golan să vină să te scape?! Nu e nimeni acasă că am sunat din colonie. Te-nvăț eu minte să mai dai telefoane! Și a început să smulgă fișele și să dea cu pumnii în centrală. Îngrozită, femeia țipa și atunci el a prins-o de gât, mâna i-a alunecat când ea s-a tras înapoi și s-a agățat de lăntișor, l-a smuls și cu cealaltă mână a lovit-o peste față trântind-o pe patul de lângă centrală. A luat un scaun și l-a ridicat să o lovească dar țipetele ei de groază l-au făcut să iasă afară să vadă dacă nu e cineva prin preajmă.

Într-o secundă ea a fost la ușă și-a încuiat-o iar când s-a întors maistrul degeaba a izbit cu pumnii în ușă, n-a reușit decât să strice clanța și geamul, și, pentru că i-a fost teamă să nu-l vadă cineva, a plecat.

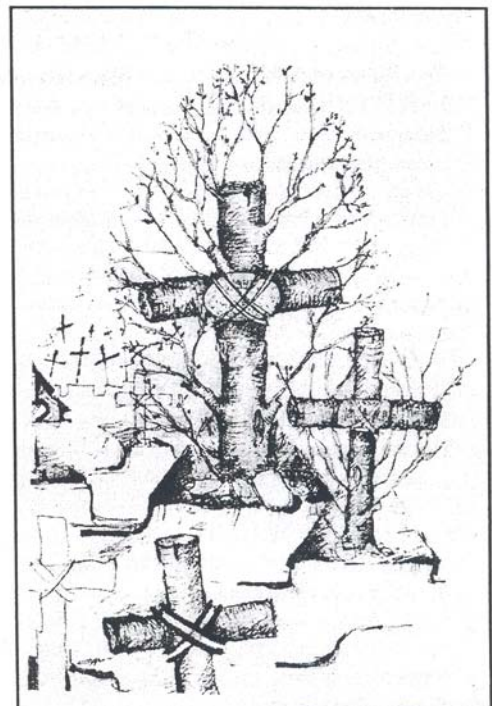
În urmă a rămas femeia zăpăcită de izbucnirea violentă a bărbatului, tremura toată de frică și nu știa ce să facă; a încercat să vadă dacă mai poate folosi centrala, funcționau numai circuitele pe exterior așa că a sunat șeful și acasă iar apoi a ieșit afară. Nu putea pleca nicăieri, își simțea picioarele de ceară, s-a așezat pe un pietroi și a început să plângă, așa au găsit-o paznicii, răvășită toată, cu buza ruptă și cu răni pe gât de la mâinile ticălosului.

Știți care a fost urmarea acestui incident? Nu o să credeți dar absurdul e prezent în viața noastră, lângă noi, nu numai în scrierile lui Kafka.

Bărbatul când a auzit că se știe de incident prin șantier, s-a dus la oraș și-a scos

certificat medico-legal și a pornit proces cum că el ar fi fost agresat iar dosarul a fost înaintat în ziua în care femeia își aniversa ziua de naștere, a așteptat special acea zi ca să-i poată oferi un cadou: citația la proces. Cerul dacă s-ar fi năruit n-ar fi mirat pe cei de aici cum s-au mirat de îndrăzneala și de pretențiile lui, cerea despăgubiri materiale și morale de zeci de milioane. De ce? numai el știa.

Ați citit „Procesul” de Kafka? Eu l-am citit, n-am înțeles mare lucru, am văzut și filmul și tot nedumerită am fost, cum poți să condamni pe cineva care nu a făcut nimic contra legii, cum pot fi oameni care să vadă pe chipul altora sentința deși persoanele respective au fost victime și nu agresori? Dar se poate, se poate orice oricând și oriunde; deși victimă femeia va fi condamnată pentru că realitatea nu e logică, nu e dreaptă, nu se supune nici unei reguli iar noi oamenii suntem ca niște piese așezate într-un joc absurd.

File de dicționar

AUREL FILIMON (1891 - 1946)

ANA
TODEA

FILIMON, Aurel,

etnograf, arheolog, colecționar, muzeograf, bibliolog; n. 6 martie 1891, Monor, jud. Bistrița-Năsăud - m. 6 aprilie 1946, Rapoltul Mare, jud. Hunedoara. Studii elementare și gimnaziale la Școala civilă din Bistrița, continuate la Școala normală din Deva

(1898-1910); studii universitare de istorie, arheologie, filologie și științe naturale la Budapesta și Berlin (1913-1914). Lucrează ca învățător la Vișeu de Sus (Maramureș) (1910-1913), unde adună folclor literar din regiune, alcătuind o colecție compusă din 2700 piese. În timpul studiilor universitare este încadrat în colectivul științific al Muzeului Național Etnografic din Budapesta (1913), trece apoi în România, la București, devenind asistent al profesorului Al. Tzigara-Samurcaș și secretar la Muzeul de Artă Națională (1914-1917). Arestat și deținut la Sibiu și Cluj, fiind considerat dezertor din armata austro-ungară (1917). Se stabilește la Tg.-Mureș (1918), desfășurând activitate științifică și de organizare a vieții culturale în zonă; propune înființarea muzeului arheologic și etnografic, fiind ales custodele lui (1921); descoperă depozitul de bronzuri de la Suseni (1924), săpături la Cristești (1927-1928), investigații la Lechința de Mureș, Micești, Crăciunești. Funcționează ca bibliotecar (1922-1936), apoi director (1936-1940) la Biblioteca Orășenească din Tg.-Mureș; este înlăturat ca urmare a Dictatului de la Viena (1940). Acționează pentru constituirea fondului de carte românească cu publicații curente dar și retrospective; contribuie la „Bibliografia veche românească” prin descoperirea unor tipărituri vechi românești. Participă la expoziții de artă populară organizate la București (1933, 1936); în străinătate (Viena, Stuttgart, Köln,

Frankfurt pe Main, Veneția), militând pentru ideea de continuitate a elementului daco-roman în Transilvania (1941-1943). Colaborează la Anuarul Institutului de Istorie Națională (Cluj), Artă și tehnică grafică (București), Boabe de grâu, Credința, Dacia, Dacoromania, Ethnographia (Budapesta), Glasul Mureșului, Revista de preistorie și antichități naționale, Volkund Schrift ș. a.. Membru al Societății Maghiare de Etnografie, al Societății Maghiare de Științe Naturale, al Societății Maghiare de Geologie din Budapesta.

BIBLIOGRAFIE

Studii și articole:

Colecțiile de etnografie, paleontologie și entomologie .- Tg.Mureș: s.n, s.a.- 4 p.

Besztercevidéki oláh babonák. (Superstiții din zona Bistriței). În: Ethnographia, Budapest, 23, (Serie nouă. 8) caietul 6, 1912, p. 343-348.

Besztercevidéki oláh ráolvasások és rontások. (Descântece și farmece din zona Bistriței), în: Ethnographia, Budapest, 24 (Serie nouă, 9) 1913, p. 95-103; 167-169; 227-234; 284-291; 348-357.

Omul sărac și dracul. Basn în vers. În: Convorbiri literare, 49, nr. 11-12 (nov.-dec. 1915), p. 1251-1264.

Le dépôt en bronzes de Suseni (Depozitul de bronz de la Suseni). În: Dacia, 1, 1924, p. 343-358.

Mormântul lui Constantin Roman. Memoriile lui Ioan Oros alias Rusu. În: Astra, Tg.Mureș, 1, nr.41, 1927; România eroică, 1, nr.1, 1930; Credința, Reghin, nr.4 (28 mai 1933), p.4.

Contribuțiuni la „Bibliografia veche românească”. În: Dacoromania, 5, 1927-1928, p. 601-619.

Nouă contribuțiuni la „Biblioteca veche românească”. În: Dacoromania, 6, 1929-1930, p. 374-387.

Diferite documente muntenești. În: Anuarul Institutului de Istorie Națională, 5, 1928-1930, p. 52-534.

Palatul Cultural din Târgu-Mureș. În: Boabe de grâu, 2, nr. 2, 1931, p. 98-338.

Biblioteca Telekiană din Tîrgu-Mureș. În: Boabe de grâu, 2, nr. 6-7, 1931, p. 330-338.

Drumuri romane în județul Mureș. În: Credința, Reghin, 1, nr. 2, 1933, p. 6.

Cântece populare. De sub revoluțiunea din anii 1848-1849 după un manuscris contimporan. În: Credința, Reghin, 1, nr. 4, 1933, p. 4; nr. 5, 1933, p. 2.

Raportul lui Avram Iancu. (Documente vechi). În: România eroică, 14, 1933, nr. 3-4, p. 19-22; nr. 5-6, p. 13-17; nr. 7-8, p. 18-21; nr. 9-10, p. 16-17; nr. 11-12, p. 19-20; 15, 1934, nr. 1-2, p. 30-31; nr. 3-4, p. 21-23; nr. 5-6, p. 17-19; nr. 7-8, p. 18-20.

Știri noi privitoare la revoluția de la 1848. Cele petrecute în zilele de 1 și 2 noiembrie 1848. În: România eroică, 14, nr. 11-12, 1933, p. 14-16.

Memoriile lui Bürger despre evenimentele anilor 1848-1849. În: România eroică, 15, nr. 1-2, 1934, p. 28-29.

Memoriile lui Martin Emerich. În: România eroică, 15, 1934, nr. 7-8, p. 13-14; nr. 9-10, p. 20-22.

Memoriile lui Samuel Elsen din Reghinul Săsesc, comandant de patrulă și colonel de cavaleri în armatele austriece și rusești din nordul Ardealului. În: România eroică, 15, nr.3-4, 1934, p. 19-20; nr. 5-6, p. 14-16; nr. 11-12, p. 25-26.

Contribuțiuni la bibliografia istorică a Ardealului. În: România eroică, 16, nr. 1-2, 1934, p. 2-23; nr. 3-4, 1934, p. 17-18.

Dansuri și melodii românești în secolul al XVI-lea. În: Progres și cultură, 2, nr.3, 1934, p. 19-21.

Fata de român când își pierde oile. În: Progres și cultură, 2, nr. 6, 1934, p. 25-28.

Urme dacice. În: Glasul Mureșului, Tg.Mureș, 2, nr. 19, 1935, p. 2; nr. 20, 1935, p. 2.

Pastile. În: Glasul Mureșului, Tg.Mureș, 2, nr. 21, 1935, p. 3.

Bibliotecile. În: Gazeta Mureșului, Tg.Mureș, 5, nr. 20, 1935, p. 2.

Vasile Pop. Martiri mureșeni. În: Glasul Mureșului, 2, nr. 43, 1935, p. 3.

Horia, preot ortodox în Tîrgu-Mureș. În: Drum drept, Tg-Mureș, 1, nr. 2, 1936, p. 2.

Cetatea de la Cristești (Sangidava). În: Jar și slovă, Tg.Mureș, 1, nr.1, 1937, p.33-35.

Jocul Călușerilor. În: Jar și slovă, Tg.Mureș, 1, nr.3-6, 1937, p.13-17.

Contribuțiuni la vechimea românilor în Ardeal (I-II). În: Reînvierea, Târgu-Mureș, 1,1937, p.23-29; Reînvierea românească, 1938, p.30-37.

Cristești (Sangidava?). În: Revista de preistorie și antichități naționale. Buletin al seminarului de arheologie și preistorie de la Facultatea de Filozofie și Litere. Universitatea București. A, voi. 2-4, 1940.

Din vechea noastră artă bisericească. În: Artă și tehnică grafică, nr.11, 1940, p.55-62.

Ornamente der Rumänischen Volkskunde (Ornamente din arta populară rumânească). În: Volk und Schrift, Berlin, 1943.

Referințe în volume:

Comisiunea Monumentelor Istorice. Secțiunea din Transilvania și ținuturile mărginașe: Raport cu privire la ținuturile din al doilea an de funcționare (1922/23) / Constantin Daicoviciu, Rudolf Wagner. - Cluj: Institutul de Arte Grafice, Editură și Librărie „Cartea Românească” S.A., 1924. - 27 p.

Erdélyi Lexikon / Osvát Kálman. - Oradea, 1928. - p. 94.

Bibliografia literară română / Nicolae Georgescu-Tistu. - București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, 1932. - 255 p., XX f. pl.

Aurel Filimon / Valeriu Nițu. În: Profiluri mureșene. Vol.1.- Tg.Mureș, 1971. - p. 277-288.

Aurel Filimon / Teodor Tanco. În: Virtus Romana Rediviva.- Bistrița, 1977. - p. 256.

Activitatea bibliologică a lui Aurel Filimon / Dimitrie Poptămaș. În: Biblioteca și cercetarea.- Cluj-Napoca, 1982.- p. 167-182

Centenar Aurel Filimon (1891-1946). [Caiet program al sesiunii de comunicări din 2-3 martie, 1991, Târgu-Mureș și Monor]

Dicționar literar 1639-1997 al Județului Bistrița-Năsăud: Autori-Publicații-Societăți / Teodor Tanco. - Cluj-Napoca: Virtus Romana Rediviva, 1998. - 464 p.

Dicționarul etnologilor români / Iordan Datcu.- București: Editura Saeculum I.O., 1998.- Vol. I.-p. 262-263.

Mărturii prin vreme: douăzeci de ani de viață culturală pe Mureșul de Sus (1920-1940) / Melinte Șerban.- Tg.Mureș: Fundația Culturală

„Vasile Netea”, 1999.- 216 p.

Aurel Filimon: Consacrare și destin / Volum îngrijit de Mihail Art. Mircea, Dimitrie Poptămaș, Melinte Șerban.- Tg.Mureș: Biblioteca Județeană Mureș, 2001.- 291 p.

Pagini de istorie, artă și cultură / Traian Dușa.- Tg.-Mureș: Ansid, 2002.- Vol.2.- p.88-89.

Philobiblon mureșean - o viață printre oameni și cărți / Dimitrie Poptămaș.- Tg.Mureș: Fundația „Vasile Netea”, 2003.-p.27-29.

Referințe în periodice:

În jurul Lunei Târgu-Mureșului II. Bendescu. În: Mișcarea Mureșului, 1, nr. 3, 1936.

Luna Târgu-Mureșului. Reflexii postume: expoziția A. Filimon /I. Murășanu. În: Progres și cultură, nr. 9-10, 1936, p. 37-41.

Expozițiile de vară sătească din Târgu-Mureș. În: Sociologie românească, 1, nr.11, 1936, p. 33-34.

Un neobosit cercetător al patrimoniului mureșean - Aurel Filimon / Nicolae Ionescu. În: Marisia, 5, 1975, p. 345-353.

Așezarea romană rurală de la Cristești și legăturile ei cu Gallia / Andrei Zrinyi. În: Marisia, 7, 1977, p. 91-100.

Unitate și continuitate [despre expoziția: „Colecțiile etnografice Aurel Filimon”] / Aurelia Diaconescu. În: Vatra, nr. 2, 1982, p. 15.

Aurel Filimon (1891-1946). Activitatea sa etnografică oglindită în documente / Aurelia Diaconescu. În: Marisia, 11-12, 1981-1982, p. 462-472.

Aurel Filimon (1891-1946). Bibliotecarul / Dimitrie Poptămaș. În: Cuvântul Liber, 3, nr. 43 (2 martie 1991), p. 3.

Aurel Filimon (1891-1946). Etnograful / Aurelia Diaconescu. În: Cuvântul Liber, 3, nr.43 (2 martie 1991), p.3

Aurel Filimon (1891-1946). Istoricul / Mihail Art. Mircea. În: Cuvântul Liber, 3 nr. 43 (2 martie 1991), p. 3.

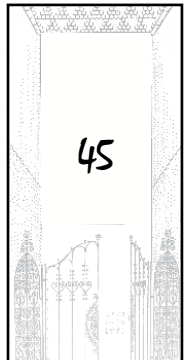
Aurel Filimon (1891-1946). Muzeograful / Valer Pop. În: Cuvântul Liber, 3, nr. 43 (2 martie 1991). p. 3.

Aurel Filimon (1891-1946). Personalități mureșene / Teodor Tanco. În: Cuvântul Liber, 3, nr. 43 (2 martie 1991), p. 3, 1 foto.

Aurel Filimon (1891-1946). Soarta unei colecții / Silvia Oroianu. În: Cuvântul Liber, 3, nr. 43 (2 martie 1991), p. 3

Aurel Filimon și conceptul de bibliotecă publică / Dimitrie Poptămaș. În: Cuvântul liber, 13, nr. 46 (7 martie 2001), p. 3

Aurel Filimon și arheologia mureșeană modernă / Fabian István. În: Libraria, 4, 2005, p. 21-24.

Note și recenzii

Fülöp Mária, Ferencz Klára, *Bibliografia locală retrospectivă a județului Mureș - Maros megye retrospektiv helyismereti könyvészete*. - Târgu-Mureș: Biblioteca Județeană Mureș, 2005, 2 vol.: 604 + 258 p.

ANA
TODEA

Activitatea editorială a Bibliotecii Județene Mureș a fost îmbogățită cu o nouă apariție din seria „Bibliografii mureșene”, prin publicarea „Bibliografiei locale retrospective a județului Mureș - Maros megye retrospektiv helyismereti könyvészete”, elaborată de colegele noastre Fülöp Mária și Ferencz Klára.

O incursiune în biografia colegei noastre Fülöp Mária nu este lipsită de sugestii, dar cele mai în măsură să o recomande sunt cercetările sale în domeniul bibliografiei locale, materializate în volumele: *Bibliografia publicațiilor periodice - Időszaki kiadványok bibliográfiája: 23 decembrie 1989 - 31 decembrie 1994*, *Bibliografia cărților, albumelor, hărților — A Maros megyében kiadott könyvek, albumok, térképek bibliográfiája: 1990-1995*, *Județul Mureș în cărți — Maros megye a könyvekben: 1990-1999 și Oameni de știință mureșeni* (dicționar biobibliografic). Printr-o asociere inspirată cu Ferencz Klára, cunoscută și ea prin rigoare și profesionalism, printr-un efort extraordinar pe parcursul a 6 ani de muncă au realizat acest instrument de informare util bibliotecarilor dar și publicului interesat de istoria județului Mureș, de viața economică și culturală, de personalitățile sale de marcă.

Structurată în două volume, pe 862 de pagini, lucrarea conține un număr impresionant de informații, 4141 unități bibliografice sistematizate pe criterii biblioteconomice. Volumul întâi reprezintă bibliografia propriu-zisă, se deschide cu o prefață semnată de Dimitrie Poptămaș, director al instituției în perioada elaborării acestei lucrări, urmată de o introducere și un ghid de utilizare în care autoarea Fülöp Mária explică principiile după care s-au condus în elaborarea bibliografiei.

Cercetarea are la bază „fondul vechi” al Bibliotecii Județene Mureș, publicații apărute până în 1944 inclusiv, fără a cuprinde Fondul Teleki.

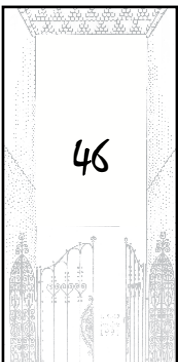
Aria de cuprindere a informațiilor coincide cu granițele actuale ale județului Mureș. Sunt adunate informații despre edituri, tipografii, personalități locale (autori, oameni de știință, traducători, redactori, politicieni, artiști, etc), despre instituții, localități, indiferent de limba documentului, de locul de apariție sau aspectul cronologic.

Descrierile bibliografice ale publicațiilor sunt în conformitate cu programul TINLIB, existent la Biblioteca Județeană Mureș, în a cărui bază de date au fost introduse toate informațiile.

La datele standard ale descrierilor de documente sunt subscrise și adnotări, care evidențiază caracterul local al respectivelor referințe. În ordonarea vastului material, este folosită schema clasificării zecimale universale, indicilor CZU fiindu-le alăturată explicarea conținutului pentru o mai ușoară ghidare. Această bibliografie este însoțită de un valoros aparat critic. A fost un efort considerabil, ilustrat fie și numai prin realizarea celui de-al doilea volum, cuprinzând patru tipuri de indexuri alfabetice: index de nume, index de titluri, index de subiecte, index de edituri și tipografii.

Numerotarea titlurilor și indicarea cotelor, precum și întreg aparatul critic facilitează găsirea informațiilor. Lucrarea, în ansamblul ei, este un excelent exemplu de competență și voință de a depista și a prelucra un volum imens de informație locală, spre a fi pusă la îndemâna virtualilor utilizatori.

Felicit colegele noastre pentru admirabila realizare!

Marcel Cioran, *Bazele biblioteconomiei: Relații publice - Comunicare Imagine - Conduită*. - Craiova, Editura MJM, 2005, 224p.

MARIANA
ISTRATE

Marcel Cioran, o autoritate în biblioteconomie, decenii la rând slujitor al bibliotecilor, formator de specialiști în domeniu, iată, ne oferă o altă lucrare, de fapt un manual, considerat forma potrivită „pentru a putea explica atât elementele fundamentale ale subiectului [tratat], cât și tehnicile și metodele lui”.

În cuprinsul celor 224 de pagini este analizată problematica relațiilor publice, un „domeniu esențial al biblioteconomiei moderne”. Cartea este structurată în nouă capitole și acestea, la rândul lor, în paragrafe. Dacă din primul capitol aflăm ce sunt relațiile publice și cum se clasifică, capitolul II deslușește noțiunea de proces de relații publice, pentru că, vorbind despre acest subiect, nu ne referim doar la o sumă de activități oarecare, ci la un adevărat proces, arătând care sunt vectorii acestuia specifici bibliotecii, iar capitolul III ne arată care sunt principiile și condițiile unei planificări reușite. Este vorba de o planificare strategică, folosind principiile și metodele marketingului.

După stabilirea strategiei de relații publice, urmează implementarea și evaluarea ei. Sunt teme abordate în capitolele IV și V. Capitolul VI se ocupă de metodele și tehnicile de cercetare, analiză și evaluare a situației de fapt. Sunt prezentate observația, experimentul, convorbirea, interviul, ancheta, metoda testelor și analiza statistică.

Capitolul VII este cel mai vast din lucrare și tratează problematica metodelor și tehnicilor de relații publice. Este vorba de acele activități prin care se atrage atenția publicului asupra instituției bibliotecare. Spre deosebire

de publicitate, acestea urmăresc informarea obiectivă și nu sugestionarea publicului.

Capitolul VIII se ocupă de imaginea bibliotecii publice în percepția utilizatorilor. Se apreciază că pentru instituțiile din domeniul culturii și educației imaginea este esențială; o bună imagine a bibliotecii publice va duce la creșterea încrederii publicului în serviciile oferite de instituția bibliotecară.

Ultimul capitol, intitulat foarte sugestiv „omul care sfințește locul sau fața bibliotecii care se vede” abordează o problemă deosebit de importantă: aceea a conduitei și comportamentului bibliotecarului din bibliotecile publice.

Capitolul se finalizează cu o adevărată „pledoarie pentru un statut al bibliotecarului modern”, promovarea lui fiind „o condiție esențială a Legii bibliotecilor, prin care să se consfințească noua atitudine față de profesie, să se asigure locul ce i se cuvine în procesul de creare și diseminare a informației organizate, alături de omologii săi din țările Uniunii Europene.” Credem că, într-adevăr, era necesară o asemenea precizare, întrucât vedem că autorul are, pe bună dreptate, pe tot parcursul lucrării, pretenții foarte mari față de ceea ce înseamnă munca unui bibliotecar, munca în bibliotecă în general. Chiar dacă uneori, în opinia noastră, unele cerințe sunt mai greu de realizat practic [ne gândim, de exemplu, că unui bibliotecar îi va fi foarte dificil să cunoască particularitățile temperamentale ale utilizatorilor cu ajutorul grupelor sangvine sau credem că este foarte greu să găsești timpul necesar pentru a iniția utilizatorii „în cunoașterea metodelor elementare de lucru cu cartea (folosirea aparatului critic al documentului, întocmirea

notițelor bibliografice, a rezumatelor, conspectelor, sintezelor etc.)”, această atribuție fiind mai degrabă de competența cadrelor didactice, meritul principal al lucrării este acela că se promovează imaginea unui bibliotecar modern, care acționează nu după metode și tehnici învechite, ci având o strategie al cărei fundament îl constituie cunoștințele verificate în domenii precum psihologia, sociologia, managementul, marketingul, mass-media, comunicarea, retorica și altele.

Bun pedagog, dl Marcel Ciorcan știe că a ilustra prin exemplu înseamnă a face informația mai ușor de înțeles, astfel că în lucrare apar diferite scheme, tabele, figuri (a se vedea fig. 13, „Unde dragoste nu e nimic nu e”, care ne-a atras atenția în mod deosebit), adică acele instrumente didactice care fac mesajul autorului mult mai accesibil. De asemenea, la

sfârșitul unor paragrafe și al capitolelor, apar și întrebări de control.

Bazată pe o bibliografie foarte vastă și cuprinzând, după cum am văzut, informații deosebit de utile pentru munca în bibliotecă, lucrarea merită a fi citită de toți truiditorii bibliotecilor, atât publice (după spusele autorului, mai ales de către bibliotecarii comunali, cărora li se adresează prin excelență) cât și școlare, precum și de către cei care râvnesc la o asemenea profesie: studenții de la facultățile și colegiile de profil.

Dacă suntem obișnuiți ca la sfârșitul unei zile de muncă să ne punem întrebarea „ce am făcut eu oare azi?”, dacă ni se întâmplă să reflectăm la menirea noastră de bibliotecari, atunci această carte constituie un motiv de reflecție în plus.

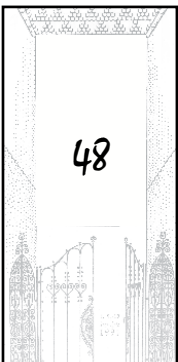
Andrei, Dorobanțu. *Scandalul premiilor Nobel*

EMILIA
VIDICAN

O misiuni flagrante și argumente dubioase. Decizii șocante, dar... inatacabile. Marii absenți și eternii nedreptățiți. - București: Cartea de buzunar [2006]. - 94 p. Publicistul și fizicianul Andrei Dorobanțu a scris următoarele publicații existente în colecțiile Bibliotecii Județene: „Clonele - șocul viitorului”, „Paranormalul - o știință a viitorului”, „Povestirile științei” și lucrarea mai sus amintită. Autorul răspunde la câteva întrebări pe care și le pune oricare cititor, referitoare la respectarea testamentului lui Alfred Nobel.

Testamentul lui Nobel, redactat în limba suedeză la Paris în noiembrie 1895, se referă la un fond ale cărui venituri vor fi distribuite în fiecare an, ca recompensă persoanelor care în anul respectiv au adus cele mai mari servicii umanității. „Aceste venituri vor fi împărțite în cinci părți egale. Prima va fi distribuită

autorului descoperirii sau invenției celei mai importante în domeniul fizicii; a doua autorului descoperirii sau invenției celei mai importante în chimie, a treia, descoperirii sau invenției celei mai importante în fiziologie sau medicină; a patra, autorului lucrării literare celei mai remarcabile, de inspirație idealistă, a cincea, unei personalități care va contribui cel mai bine la apropierea dintre popoare, la suprimarea sau reducerea armatelor permanente sau la propagarea congreselor pacifiste”. Publicarea testamentului a stârnit o adevărată furtună în rândul urmașilor. El nu se înțelesese cu frații săi, pe care îi considera nepricepuți în domeniul investițiilor, și de aceea nu a lăsat moștenirea unei rude. Academia Regală Suedeză are sarcina de a respecta condiția pusă de Alfred Nobel pentru ca premiul să fie atribuit în deplină obiectivitate. Pentru acordarea lui se

studiază zeci și zeci de dosare; un exemplu, în 1989 în vederea acordării Premiului Nobel pentru Medicină au fost studiate 350 de dosare.

În capitolul „Lungul drum al ADN-ului și scurta viață a Rosalindei Franklin”, autorul prezintă o cercetătoare de origine evreiască. Studenta la Cambridge a avut o viață scurtă, a trăit 37 de ani și nu a mai apucat să primească Premiul Nobel, deoarece acesta se decernează numai cercetătorilor în viață. Descoperirea ei a fost structura ADN-ului sau „elicea vieții”.

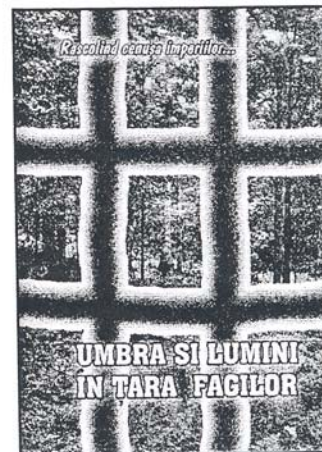
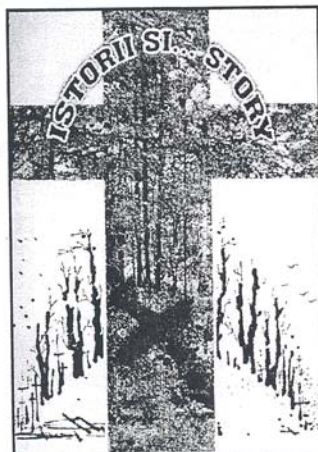
Pentru această descoperire vor lua Premiul Nobel Watson și Crick, doi cercetători pe care autorul cărții nu-i condamnă, ci pur și simplu prezintă istoria evenimentelor.

Următorul capitol se referă la Bruno Pontecorvo, cercetătorul care a lucrat alături de Irene și Frederic Joliot-Curie în domeniul fizicii nucleare. El a descoperit neutronii lenti și rolul acestora în declanșarea reacțiilor în lanț, dar nu a obținut Premiul Nobel deoarece a fost „spion și a avut legături cu comuniștii”.

Capitolul următor îl prezintă pe George Gamow, fizicianul care s-a remarcat în domeniul teoriei cuantice, al cosmologiei, al biologiei moleculare și geneticii și care a fost preocupat de matematică, astrofizica, argumentând fizic teoria Big-Bang-ului” (conform căreia Universul ar fi apărut în urma exploziei unui

punct material foarte fierbinte). Doi cercetători americani primesc Premiul Nobel în 1978, la 10 ani de la moartea lui Gamow, pentru teoria Big-Bang, formulată în 1948 de Gamow. Dintre lucrările lui există la secția „Cartea tehnică” a Bibliotecii Județene: „Gravitația”, „Biografia fizicii”, „Treizeci de ani care au zguduit fizica”, „Unu, doi, trei... infinit”, „O planetă numită Pământ”, fiind scrieri de popularizare a științei ilustrate de către autor.

La sfârșitul lucrării lui Andrei Dorobanțu găsim o listă cu premianții Nobel, aranjată invers cronologic și o listă cu oameni de știință români care ar fi putut primi Premiul Nobel. Autorul îi menționează, printre aceștia, pe: Dragomir Hurmuzescu(1865-1954)-studii în domeniul razelor X; Alexandru Proca (1897-1955) - fizica relativistă, teoria câmpului; Herman Oberth (1894-1975) - inventatorul rachetei; Gheorghe Spacu (1883-1955) - a pus bazele chimiei analitice; CD. Nenițescu (1902-1970) - cercetări în domeniul reacțiilor chimice și al hidrocarburilor; Dr. Ioan Cantacuzino (1868-1934)-descoperă imunitatea; Dr. Victor Babeș (1854-1926)-descoperă 50 de germeni patogeni, și lista ar putea continua cu nume de fizicieni, chimiști, biologi și medici care au adus o contribuție importantă la dezvoltarea științei.

Bibliografie

Biblioteca Județeană Mureș în presa anului 2003

ELENA HODOȘ
ANA TODĒA
ANNA VINTILĂ

1. **Teleki Sámuel és könyvtára.** În: NÉPÚJSÁG(Kalauz), 55., 1. sz. (2003. január 3.), p. 1. Expoziție la Biblioteca Teleki.

2. **Falfreskót találtak a nagyteremben: Elkezdtek a marosvásárhelyi Teleki Téka tatarozását/Antal Erika** în: KRÓNKA, 5., 4. sz. (2003. január 8.), p. 8. La Secția Teleki a Bibliotecii Județene Mureș au început lucrările de renovare ale clădirii.

3. **A mult és a jelen feldolgozása: Maros megye történelme, személyiségei könyvekben/Antal Erika** în: KRONIKA, 4., 6. sz. (2003. január 10.), p. 8. Bibliografia "Județul Mureș în cărți" editată de Biblioteca Județeană Mureș, autor, Fülöp Mária.

4. **„Porni Luceafărul..”** [M.M.] în: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.8 (14 ianuarie 2003), p.1 Semnalarea manifestărilor consacrate zilei de naștere a lui Mihai Eminescu organizate de Biblioteca Județeană Mureș (15 ianuarie 2003).

5. **Medalion literar-artistic la Biblioteca Județeană. La 153 de ani de la nașterea „Luceafărului”** în: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr. 2345 (14 ianuarie 2003), p.3. Informație privind organizarea medalionului literar-artistic "Porni Luceafărul" de către Biblioteca Județeană Mureș.

6. **Județul Mureș în cărți.../[A.C]** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.11 (17 ianuarie 2003), p.3. Biblioteca Județeană Mureș lansează volumul "Județul Mureș în cărți (1990-1999)" din seria Bibliografii mureșene.

7. **„Porni Luceafărul..”**[2003J/A.C. În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.11 (17 ianuarie 2003), p. 1 ; 2 foto. A 17-a ediție a medalionului literar-artistic "Porni Luceafărul..." organizat de Biblioteca Județeană Mureș pentru a sărbători ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu.

8. **Maros megye a könyvekben.** În: NÉPÚJSÁG(Kalauz), 55., 13. sz. (2003. január 17.), p.1 Semnalarea prezentării bibliografiei "Județul Mureș în cărți", editată de Biblioteca Județeană Mureș.

9. **Könyvbemutató** [Fülöp Mária. Județul Mureș în cărți] În: KRONIKA, 5., 14. sz. (2003. január 20.), p. 8. Semnalarea lansării bibliografiei "Județul Mureș în cărți", editată de Biblioteca Județeană Mureș.

10. **Készül a következő bibliográfia: Maros megye könyvekben/ Antal Erika** În: KRÓNKA, 5., 16. sz. (2003. január 22.), p. 8. Lansarea bibliografiei "Județul Mureș în cărți", editată de Biblioteca Județeană Mureș, autor, Fülöp Mária.

11. **Maros megye-könyvekben/N.M.K.** În: NÉPÚJSÁG, 55., 17. sz. (2003. január 22.), p. 2 Prezentarea bibliografiei "Județul Mureș în cărți", editată de Biblioteca Județeană Mureș, autor, Fülöp Mária.

12. **Részleges nyitva tartás a Teleki tékában/Hirszerkesztő: Járay Fekete Katalin** În: NÉPÚJSÁG, 55., 19. sz. (2003. január 24.), p. 2. Semnalarea programului de funcționare a Bibliotecii Teleki în perioada lucrărilor de restaurare a clădirii

13. **Vasile Netea, în actualitate/N.B.** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.17 (27 ianuarie 2003), p.1. Biblioteca Județeană Mureș colaborează la organizarea manifestării prilejuite de lansarea volumului "Vasile Netea, cărturarul din Deda Mureșului" de F. Bengean (Toaca, 26 ianuarie 2003).

14. **Noutăți, la Biblioteca Județeană/(A.C.)** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.19 (29 ianuarie 2003), p.1 ; 1 foto. Semnalarea lansării publicației "Libraria", anuarul Bibliotecii Județene Mureș (30 ianuarie 2003).

15. **Eveniment „Reghinul cultural” [Vol.6]** /Valentin Marica În: GAZETA REGHINULUI, 14, nr. 1-2 (ianuarie-februarie 2003), p.1, 2 foto.

Lansarea la Reghin a celui de-al 6-lea volum "Reghinul cultural-studii și articole" editat de Biblioteca Municipală "Petru Maior". Participă Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene.

16. **Cartea din biblioteci îmbătrânește/** Diana Săcărea. În: ZIARUL DE MUREȘ 2, nr.32 (27 ianuarie-2 februarie 2003), p.22,2 foto. Aspecte legate de fondurile alocate achiziției de carte de către autoritățile locale tutelare pentru Biblioteca Județeană Mureș și bibliotecile municipale și orașenești din județ.

17. **Festival de poezie „Mihai Eminescu” [2003]** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.18 (28 ianuarie 2003), p.5. Biblioteca Județeană Mureș colaborează la organizarea Festivalului de poezie „Mihai Eminescu”, ediția a 2-a (1 februarie 2003, Sângeorgiu de Pădure)

18. **„Vasile Netea - cărturarul din Deda Mureșului”/**Ioana Florea În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.18 (28 ianuarie 2003), p.6 ; 1 foto. Biblioteca Județeană Mureș colaborează la manifestarea organizată cu prilejul lansării volumului "Vasile Netea, cărturarul din Deda Mureșului" de F. Bengean (Toaca, 26 ianuarie 2003).

19. **Noutăți la cartea tehnico-științifică a Bibliotecii Județene Mureș/** Magda Fall. În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.19 (29 ianuarie 2003), p.4

20. **[Invitație 2003]** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.21 (31 ianuarie 2003), p.1

Biblioteca Județeană Mureș colaborează la organizarea Festivalului de poezie "Mihai

Eminescu", ediția a 2-a (1 februarie 2003, Sângeorgiu de Pădure).

21. **Primul anuar al Bibliotecii Județene Mureș/(M.C.)** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.22 (1 februarie 2003), p.11 ; 1 foto. Lansarea Anuarului „Libraria”, editat de Biblioteca Județeană Mureș (30 ianuarie 2003).

22. **Festivalul de poezie „Mihai Eminescu” [2003]** /Ioana Florea În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.23 (4 februarie 2003), p.1,7 ; 1 foto. Biblioteca Județeană Mureș a colaborat la organizarea Festivalului de poezie "Mihai Eminescu", ediția a 2-a (1 februarie 2003, Sângeorgiu de Pădure).

23. **Reghinul cultural - studii și articole [Vol. 7]/** Emese Ardelean. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2360 (4 februarie 2003), p.6. Informație privind lansarea celui de-al 7-lea volum „Reghinul cultural - studii și articole” în organizarea Bibliotecii Municipale „Petru Maior” din Reghin, cu participarea lui Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș.

24. **Măști de carnaval/**Ioan Laslo În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.29 (12 februarie 2003), p.11 ; 1 foto. Vernisajul expoziției "Măști de carnaval" la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș.

25. **Farsangi maszkok a gyerekkönyvtárban /** (nagy a.) În: NEPUJSÁG, 55., 35. sz. (2003. februar 12.), p. 2. Expoziție de măști la secția pentru Copii a Bibliotecii Județene Mureș.

26. **O analiză „la rece” a unui subiect fierbinte/**Mihail Artimon Mircea. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2369 (15 februarie 2003), p.6, 1 foto. Recenzia cărții "Tehnicile terorismului. Metodele și practicile <meseriei de terorist>" de Jean Luc Marret, realizată de bibliotecarul Mihail Art. Mircea.

27. **Aniversații anului cultural 2003, în județul nostru/**Lia Vințeler În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.36 (21 februarie 2003), p.6. Acțiunile culturale organizate de Biblioteca Județeană Mureș în anul 2003.

28. **Școlarii, primii la bibliotecă/A.C.)** În:

CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.36 (21 februarie 2003), p.5. Biblioteca Județeană Mureș își completează fondurile cu noi cărți care sprijină activitatea școlară.

29. **O sinteză de istorie bisericească.** [Recenzie]/Mihail Art. Mircea. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2374 (22 februarie 2003), p.6, 1 foto.

30. **Ai carte ? ai pe dracu'** În: ZIARUL DE MUREȘ, 2, nr.36 (24 februarie-2 martie 2003), p. 11. Tinerii din cadrul Ziarului de Mureș reproșează Bibliotecii Județene Mureș modul de acordare a permiselor de intrare, neputând împrumuta cei care nu au domiciliul în Tg.Mureș.

31. **Anyáknak szóló előadás/** Hirszerkesztő: Vajda György În: NEPUJSÁG, 55, 53. sz. (2003.március 5.), p.2. Semnalarea unei activități organizate cu ocazia Zilei Mamelor la Secția pentru Copii a Bibliotecii Județene Mureș.

32. **Gânduri închinat mamei** În: CUVÂNTUL LIBER,15, nr.45 (6 martie 2003), p.2 Semnalarea programului literar-artistic prezentat de elevi ai Școlii Generale nr. 16 din Târgu Mureș la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș.

33. **Jucărioteca „Alice”**/(A.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.54 (19 martie 2003), p.6 ; 1 foto. Expoziție cu lucrările copiilor de la Atelierul de creație - Jucărioteca “Alice”, la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș (20 martie 2003).

34. **Alkotóműhely /** Hirszerkesztő: Simon Virág În: NÉPÚJSÁG, 55, 66. sz.(2003. március 20.), p.2. Semnalarea unei expoziții organizate la Secția pentru Copii a Bibliotecii Județene Mureș în colaborare cu Jucărioteca Alice .

35. **O istorie politică „recentă” a Europei Răsăritene**/Mihail Art. Mircea. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2394 (22 martie 2003), p.6, 1 foto. Mihail Art. Mircea prezintă cartea “Europa Răsăriteană. În secolul al XX-lea... și după” de R. J. Crampton

36. **Ludoteca „Alice sau Țara minunilor”** În: ZIARUL DE MUREȘ, 2, nr.40 (24-30 martie 2003), p.24, 2 foto. Despre activitatea Ludotecii

“Alice” deschisă în 1997 la Secția de copii a Bibliotecii Județene Mureș în colaborare cu Fundația “Oasis”.

37. **„Elena Farago și universul copilăriei”**/(A.C) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.61 (28 martie 2003), p.5, 1 foto. Semnalarea medalionului literar-artistic dedicat poetei Elena Farago, organizat la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș (28 martie 2003).

38. **Contraargument la locuri comune/** Mihail Artimon Mircea. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2399 (29 martie 2003), p.6. În cadrul rubricii „Raft”, bibliotecarul Mihail Art. Mircea prezintă cartea lui Paul Dimitriu: “Contraargument”.

39. **Simpozion științific/** Marin Șara. În: GAZETA REGHINULUI, 14, nr.3-4 (martie-aprilie 2003), p.4. Informație privind organizarea de către Biblioteca Municipală „Petru Maior” Reghin a simpozionului științific închinat lui Gheorghe I. Brătianu.

40. **Mihail Filimon**/(A.C.) În CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.63 (1 aprilie 2003), p.1 ; 1 foto: Semnalarea întâlnirii cu scriitorul Mihail Filimon, organizată de Biblioteca Județeană Mureș și Redacția ziarului „Cuvântul liber” (3 aprilie 2003).

41. **Mihail Filimon [Reghin]**/(A.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.66 (4 aprilie 2003), p. 1 Semnalarea întâlnirii cu scriitorul Mihail Filimon, organizată de Biblioteca Județeană Mureș și Redacția ziarului „Cuvântul liber”(4 aprilie 2003).

42. **Satul, în pagini de iubire.**/Mariana Cristescu În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.67 (5 aprilie 2003), p.1 ; 2 foto. întâlnire cu scriitorul Mihai Filimon organizată de Biblioteca Județeană Mureș și cotidianul „Cuvântul liber” (Târgu-Mureș, 3 aprilie 2003).

43. **Martin Izsák- „Pro libro senator”**/(M.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.70 (10 aprilie 2003), p.5 ; 1 foto. Semnalarea festivității de decernare a Diplomei de Onoare „Pro libro senator” sculptorului Izsák Martin, organizată de Biblioteca Județeană Mureș (11 aprilie 2003).

44. **Pro Libro Senator kitüntetés Izsák Márton szobrászművésznek/Hirszerkesztő:** Antalfi Imola În: NEPUJSÁG, 55., 84. sz.(2003. április 10.), p. 2 Semnalare privind acordarea de către Biblioteca Județeană Mureș a Diplomei de Onoare „Pro Libro Senator” sculptorului Izsák Márton.

45. **Sculptorul Martin Izsák, la 90 de ani/ (A.C.)** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.72 (12 aprilie 2003), p.1, 11 ; 1 foto Biblioteca Județeană Mureș a decernat Diploma de Onoare „Pro libro senator” sculptorului Izsák Martin (11 aprilie 2003).

46. **Izsák Márton Pro Libro Senator címe/(lokodi)** În: NEPUJSÁG, 55., 86. sz. (2003. április 12.), p. 4. Biblioteca Județeană Mureș acordă Diploma de Onoare „Pro Libro Senator” sculptorului Izsák Márton.

47. **Dráma és humor/ Antal Erika, Szucher Ervin** În: KRONIKA, 5, 86. sz. (2003. április 14.), p. 5. Cu ocazia împlinirii a 90 de ani, sculptorul mureșean Izsák Márton a fost sărbătorit printre alte instituții și de Biblioteca Județeană Mureș, unde i s-a acordat Diploma de Onoare Pro Libro Senator.

48. **Gheorghe I. Brătianu (1898-1953)** În CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.78 (22 aprilie 2003), p.1; 1 foto. Semnalarea simpozionului științific Gheorghe Brătianu (24 aprilie 2003) la organizarea căruia colaborează și Biblioteca Județeană Mureș.

49. **Újból megnyilik a Teleki Téka/Antal Erika** În: KRÓNKA, 5., 93. sz. (2003. április 24.), p. 8. După lucrările de renovare de câteva luni, Biblioteca Teleki își deschide porțile din 24 aprilie 2003.

50. **Întâlnirea poezilor/Ioana Florea** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.88 (8 mai 2003), p.11 „Biblioteca Județeană Mureș - editor de carte”, comunicarea prezentată de directorul instituției la Târgul de carte „Gaudeamus” (mai 2003).’

51. **„Căutătorii”. Istoria căutării continue a omului pentru a înțelege lumea sa/ Liliana Moldovan.** În: 24 ore mureșene, 11, nr.2427 (10 mai 2003), p. 12, 1 foto. Bibliotecara Liliana Moldovan prezintă cartea nou intrată în colecția Bibliotecii Județene Mureș „Căutătorii”, autor Daniel J. Boorstin.

52. **Könyvek sorsa: Emlékünnepszég a Bolyaiban / (bodolai)** În: NEPUJSÁG, 55., 106 sz. (2003. május 10), p.2. Liceul Teoretic Bolyai Farkas (Colegiul Reformat) a oferit spre păstrare un ierbar de 7 volume Bibliotecii Teleki.

53. **Târgul Gaudeamus sau invazia cărților/ Diana Săcărea.** În: ZIARUL DE MUREȘ, 2, nr.47 (12-18 mai 2003), p.22, 2 foto. Biblioteca Județeană Mureș, editor de carte, este prezentă la Caravana „Gaudeamus” organizată în foaietul Teatrului Național din Târgu-Mureș (6-10 mai 2003).

54. **„Cititul și scrisul” - cartea unei vieți/ Liliana Moldovan** În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2432 (17 mai 2003), p.6. Bibliotecara Liliana Moldovan prezintă cartea “Cititul și scrisul” de N. Manolescu, apărută la Editura Polirom din Iași, 2002.

55. **Simpozion** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.97 (21 mai 2003), p.1. Biblioteca Județeană Mureș colaborează la simpozionul organizat de Despărțământul „Teodor Muică” al ASTREI (Nadeș, 24 mai 2003).

56. **Dimitrie Poptămaș - 50 de ani în slujba cărții.../Remus Câmpean.** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.98 (22 mai 2003), p.1,3 ; 1 foto. Dimitrie Poptămaș, al optulea director al Bibliotecii Județene Mureș.

57. **Kiállítás a Teleki Tekában: Régi könyvek, művészetek/(lokodi)** În: NEPUJSÁG, 55., 119. sz. (2003. május 26.), p. 1. Despre expoziția de cărți cu legături artistice la Biblioteca Teleki.

58. **Biblioteca și presa/Nistor, Eugeniu.** În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2438 (27 mai 2003), p.5. Informație privind participarea Bibliotecii Județene Mureș la întâlnirea-dezbatere organizată de Biblioteca Municipală Târnăveni.

59. **Voltaire - 225/(A.C.)** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.102 (28 mai 2003), p.3; 1 foto Semnalarea medalionului literar „Un om mai mare decât veacul...” organizat de Biblioteca Județeană Mureș (30 mai 2003).

60. **Istorici și istoriografie/(M.C.)** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr. 103 (29 mai 2003),

p. 11 Reprezentanții ai Bibliotecii Județene Mureș prezintă comunicări la sesiunea științifică „Istorici și istoriografie”, organizată la Universitatea “Petru Maior” din Târgu-Mureș (30 mai 2003).

61. La Biblioteca Județeană. Manifestări de Ziua Copilului/V. Russu În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2442 (31 mai 2003), p.2. Informare cu privire la manifestările organizate de Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș, dedicate Zilei Copilului.

62. Restituiri necesare - Vasile Netea/ Prof. Măria Piștănilă. În: GAZETA REGHINULUI, 14, nr.5-6 (mai-iunie 2003), p.5, 1 foto. Informații privind prezentarea la Reghin a cărții “Vasile Netea. Cărturarul din Deda Mureșului”, autor Pr. Florin Bengean. A rostit alocuțiune și Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș.

63. Alexis Carrel, personalitate medicală a secolului 20./ (A.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.123 (2 iunie 2003), p.3. Semnalarea medalionului științific dedicat savantului Alexis Carrel, organizat de Biblioteca Județeană Mureș (26 iunie 2003).

64. Vetélkedő a Gyerekkönyvtárban În NÉPUJSÁG, 55., 128. sz. (2003. június 5.), p. 2 Concurs pe tema mediului înconjurător la Secția pentru Copii a Bibliotecii Județene Mureș.

65. Eminesciana [2003]/(M.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.112 (11 iunie 2003), p.1. Semnalarea șezătorii literar-artistice -Eminesciana - organizată de Biblioteca Județeană Mureș (12 iunie 2003).

66. „Psihologia rugăciunii”/ Liliana Moldovan. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2452 (14 iunie 2003), p.6. Recenzia cărții lui Ion Bunea, „Psihologia rugăciunii” apărută la Cluj-Napoca, Editura Limex, 2002 realizată de bibliotecara Liliana Moldovan.

67. Muzsikáló babák/Hirszerkesztő: Járay Fekete Katalin În: NÉPUJSÁG, 55., 141. sz. (2003. június 20.), p. 2. Manifestare cultural-artistică la Secția pentru Copii a Bibliotecii Județene Mureș (26. iunie 2003).

68. Medalion - Alexis Carrel (1873- 1944)/ Liliana Moldovan În: CUVÂNTUL LIBER, 15,

nr.122 (25 iunie 2003), p.7. Semnalarea medalionului științific dedicat savantului Alexis Carrel, organizat de Biblioteca Județeană Mureș (26 iunie 2003).

69. „Teleki-Bolyai” - renovată/Ovidiu Cornea În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.145 (26 iulie 2003), p.3. La Biblioteca “Teleki Bolyai”, aflată în administrația Bibliotecii Județene Mureș, s-au făcut lucrări de renovare-restaurare (iulie 2003).

70. „Pro Libro Senator” are laureat/ (A.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr. 148 (31 iulie 2003), p.1. Biblioteca Județeană Mureș va acorda Diploma de Onoare „Pro Libro Senator” bibliotecarului Meszáros József.

71. Pro libro senator díszoklevél Meszáros Józsefnek/ Hirszerkesztő: Korondi Kinga În: NÉPUJSÁG, 55.,176. sz. (2003. július 31.), p. 2. Biblioteca Județeană Mureș acordă Diploma de Onoare „Pro Libro Senator” bibliotecarului Meszáros József.

72. 75 de ani ...în slujba cărții/ Ioana Florea. În CUVÂNTUL LIBER, 15, nr. 150 (2 august 2003), p.12 ; 1 foto. Biblioteca Județeană Mureș a acordat Diploma de Onoare „Pro Libro Senator” bibliotecarului și literatului Meszáros József (1 august 2003).

73. O viață printre cărți/ Răzvan Cirezeanu. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2487 (2 august 2003), p.16, 1 foto. Biblioteca Județeană Mureș a acordat Diploma de Onoare „Pro Libro Senator” -Senator al cărții d-lui Meszáros József, bibliotecar, bibliograf al acestei instituții și istoric literar cu prilejul împlinirii a 75 de ani.

74. Aki a könyveknek szolgál.../N.M.K. În: NÉPUJSÁG(Múzsza), 55., 178. sz. (2003. augusztus 2.), p. 4. Despre Meszáros József, bibliotecar și literat, la împlinirea a 75 de ani.

75. A könyvek szenátora În: NÉPUJSÁG, 55., 178. sz. (2003. augusztus 2.), p. 2 Biblioteca Județeană Mureș acordă Diploma de Onoare „Pro Libro Senator” bibliotecarului și redactorului Meszáros József.

76. Az egyetemnek lelki, erkölcsi tartást is kell nyújtania: Tonk Sándor két évvel ezelőtti vallomása életútjáról, az egyetemépítés

kihivásairól/Gazda Árpád În: KRÓNKA, 5, 187. sz. (2003. augusztus 16-17), p. 3. Profesorul și istoricul Tonk Sándor vorbește, printre altele, despre perioada în care era bibliotecar la Biblioteca Teleki.

77. Bibliografia cărților, albumelor, hărților editate în județul Mureș (1996-2000)/ Dimitrie Poptămaș. În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr. 166 (26 august 2003), p.6. Lucrare apărută în seria Bibliografii mureșene (nr.6) editată de Biblioteca Județeană Mureș.

78. Kemény János-emlekkiállítás/ Hirszerkesztő: Antalfi Imola În: NEPUJSÁG, 55., 206. sz. (2003. szeptember 4.), p. 2. Expoziție organizată în amintirea lui Kemény János la Biblioteca Teleki.

79. „Adio, adio, patria mea cu î din i, cu â din a / Moldovan, Liliana. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2512 (6-8 septembrie 2003), p.6. Recenzia cărții „Adio, adio, patria mea cu î din i, cu â din a”, autor Radu Pavel Gheo, prezentată la rubrica „Raft” de către bibliotecara Liliana Moldovan.

80. Helikon és Teleki/N.B. În: NÉPUJSÁG, 55., 211. sz. (2003. szeptember 10.), p.5 Expoziție organizată în amintirea lui Kemény János la Biblioteca Teleki.

81. Manual de Publicitate/ Magda Fall În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.184 (19 septembrie 2003), p. 14. Lucrarea „Manual de Publicitate” poate fi consultată la Secția de carte tehnico-științifică a Bibliotecii Județene Mureș.

82. Un mare dregător de limbă românească: Iorgu Iordan(1888-1986)/Mihail Artimon Mircea. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2526 (26 septembrie 2003), p.5. Eseu despre marele lingvist Iorgu Iordan, realizat de bibliotecarul Mihail Art.Mircea.

83. Bibliografii mureșene - 6/Dimitrie Poptămaș Dimitrie În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.190 (27 septembrie 2003), p.3; 1 foto. Lucrarea „Bibliografia cărților, albumelor și hărților editate în județul Mureș”, între anii 1996-2000, editată de Biblioteca Județeană Mureș.

84. Szük már a hely a sok könyvnek/ Nagy Botond În: NEPUJSÁG, 55., 228. sz. (2003. szeptember 30.), p. 7. Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș despre problemele instituției.

85. Inscripție pe o casă/Dimitrie Poptămaș În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.194 (3 octombrie 2003), p.7; 1 foto. Reprezentanți ai Bibliotecii Județene Mureș au participat la dezvelirea unei plăci memoriale Aurel Filimon (Monor, octombrie 2003).

86. Festivalul concurs de poezie “Romulus Guga” /N. Băciuț În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.208 (23 octombrie 2003), p.5. Biblioteca Județeană Mureș colaborează la organizarea Festivalului concurs de poezie „Romulus Guga” (octombrie 2003).

87. Medalion Ciprian Porumbescu (1853-1883) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.208 (23 octombrie 2003), p.3. Semnalarea medalionului închinat lui Ciprian Porumbescu, organizat la Secția de artă a Bibliotecii Județene Mureș (24 octombrie 2003).

88. Megújul a Teleki Téka/Vajda György În: NEPUJSÁG, 55., 250. sz. (2003. október 25.), p. 1,2. Spielmann Mihály, șeful secției Teleki-Bolyai a Bibliotecii Județene Mureș despre renovarea clădirii bibliotecii.

89. Festivalul - Concurs de Poezie „Romulus Guga” Ediția a II-a/N.Băciuț În CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.211 (28 octombrie 2003), p.5. Biblioteca Județeană Mureș a colaborat la organizarea Festivalului concurs de poezie „Romulus Guga” (Târgu-Mureș, octombrie 2003).

90. Zilele Bibliotecii municipale „Petru Maior” - ediția a 23-a/ Mihai Căliman În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.218 (6 noiembrie 2003), p.6. Reprezentanți ai Bibliotecii Județene Mureș au prezentat referate, comunicări la „Zilele Bibliotecii municipale „Petru Maior” din Reghin (noiembrie 2003).

91. Lansare de carte [Coridoare istoriografice...]/Emese Ardelean. În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2559 (12 noiembrie 2003), p.5. Informație privind lansarea la Biblioteca

Municipală „Petru Maior” din Reghin a volumului „Coridoare istoriografice. O incursiune în universul ecleziastic românesc din Transilvania anilor 1850-1920”, autor Corina Teodor. Prezintă și Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș.

92. **Kiállítás az őszről** În NÉPÚJSÁG(Kalauz), 55., 273. sz. (2003. november 21.), p.1 Semnalarea expoziției cu titlul „Toamna” la Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș.

93. **Sărbătoarea cărții la Gurghiu [2003]/** Marin Șara În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.230 (22 noiembrie 2003), p.7. Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș, a participat la „Zilele Bibliotecii comunale Gurghiu” (15-16 noiembrie 2003).

94. **„Dor de Bucovina”/** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.234 (28 noiembrie 2003), p.1. Semnalarea reuniunii culturale “Dor de Bucovina” la organizarea căreia colaborează și Biblioteca Județeană Mureș (28 noiembrie 2003).

95. **Ne este tare „Dor de Bucovina” /**Dan Trifu În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.235 (29 noiembrie 2003), p. 1,9. Biblioteca Județeană Mureș a colaborat la organizarea reuniunii culturale „Dor de Bucovina” (28 noiembrie 2003).

96. **„Philobiblon mureșean” [2003]** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.242 (10 decembrie 2003), p.1. Semnalarea lansării volumului „Philobiblon mureșean”, autor Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș.

97. **Zilele Bibliotecii Județene Mureș/** (A.C.) În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.242 (10 decembrie 2003), p.5. Zilele Bibliotecii Județene Mureș, 11-13 decembrie 2003.

98. **Sub înalta lumină a cărții/Mariana Cristescu** În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.244 (12 decembrie 2003), p.1,15 ; 3 foto. Lansarea volumului „Philobiblon mureșean”, autor Dimitrie Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene Mureș.

99. **Philobiblon mureșean. O viață printre oameni și cărți, de Dimitrie Poptămaș/** Melinte Șerban În: CUVÂNTUL LIBER, 15, nr.245 (13 decembrie 2003), p.3 ; 1 foto.

100. **Kina a régi könyvekben: Térképekkel, metszetekkel illusztrált kiadványok a távolkeleti országról/**Antal Erika În: KRÓNKA, 5, 288. sz.(2003. december 13-14.), p. 3. Expoziția “China ilustrată” la Biblioteca Teleki (dec.2004-apr. 2005).

101. **„Eseuri de îndrăgostit” sau cum corupe dragostea un filosof/Liliana Moldovan.** În: 24 ORE MUREȘENE, 11, nr.2582 (13-15 decembrie 2003), p. 12. Romanul “Eseuri de îndrăgostit” scris de Alain de Botton, în traducerea Oanei Cristescu, apărut la Editura Humanitas, este prezentat de bibliotecara Liliana Moldovan.

102. **Digitalizálnák a Teleki Téka állományát: A magyar kormány támogatja a nemzeti értékek elektronikus feldolgozását/**Antal Erika În: KRÓNKA 5., 290. sz. (2003. december 16.), p. 8. Digitalizarea colecției Bibliotecii Teleki.

103. **Bővül a Teleki Téka Bolyai-tára: Digitalizált Bolyai-hagyaték/**Vajda György În: NÉPÚJSÁG, 55, 293. sz. (2003. december 16.), p. 1, 5. Viceprimarul Csegzi Sándor a înmănat ca donație bibliotecarului șef al Bibliotecii Teleki, Spielmann Mihály toate documentele apărute cu ocazia aniversării a 200 de ani a matematicianului Bolyai János.

104.**Kína a Teleki Tekában: Philobiblon/** (vajda) În: NEPUJSÁG, 55., 293. sz. (2003. december 16.), p. 5. Semnalarea Zilelor Bibliotecii Județene Mureș(15-17 dec. 2003) și expoziția „China ilustrată” organizată cu această ocazie la Biblioteca Teleki.

105. **Kína** În: NÉPÚJSÁG(Kalauz), 55., 296. sz. (2003. december 19.), p. 1. Semnalarea expoziției “China ilustrată” la Biblioteca Teleki(decembrie 2004-aprilie 2005).

106. **Județul Mureș în cărți 1990-1999 [Fülöp Mária. Județul Mureș în cărți - Maros megye a könyvekben. 1990-1999: bibliografie. Târgu-Mureș: Biblioteca Județeană Mureș, 2002]. [Recenzie]/**Ana Todea În: BIBLIOTECA, București, 14, nr.3 (2003), p.92

107. **Széljegyzetek egy helyismereti bibliografia margójára/** Fülöp Mária în: KÖNYVES HÁZ, 12., 1-2 sz. (2003), p. 17. Fülöp Mária, autoarea bibliografiei „Județul Mureș în

cărți” despre criteriile de elaborare a bibliografiei.

p. 146-155

108. **Maros megye a könyvekben: Egy helyismereti bibliográfia összeállításának műhelygondjai**/Fülöp Mária În: KÖNYVTÁRI FIGYELŐ, Budapesta (Ungaria), 13., 4. sz. (2003.), p. 807-813. Despre modul de elaborare a bibliografiei locale „Județul Mureș în cărți”, editată de Biblioteca Județeană Mureș în 2002, autor FULOP Mária.

109. **Bibliografia cărților, albumelor și hărților editate în județul Mureș - A Maros megyében kiadott könyvek, albumok, térképek bibliográfiája, 1996-2000**, Târgu Mureș, 2003, 252. p. [Recenzie]/Ana Todea. În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 351-352. Lucrarea a fost editată de Biblioteca Județeană Mureș.

110. **O bibliografie a eseului românesc contemporan 1944-1976 [elaborat de Dimitrie Poptămaș la Biblioteca Județeană Mureș]**/Dimitrie Poptămaș Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA, 2. (2003.), p. 268-335

111. **Biblioteca Județeană Mureș la 90 de ani**/Dimitrie Poptămaș, director Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 5-25.

112. **Circulația fondului de carte la secția de împrumut Carte pentru adulți- Științe socio-umane [Biblioteca Județeană Mureș]- Un studiu asupra intereselor de lectură ale utilizatorilor în perioada iulie 1998-iulie 2003**/Adriana Popa Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 69-77 2003.

113. **Criterii folosite în elaborarea dicționarului bio-bibliografic “Oameni de știință mureșeni”** / Ana Todea Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 336-340. Dicționarul a fost editat în 2004 de Biblioteca Județeană Mureș.

114. **Ediții ale clasicului Marcus Tullius Cicero în colecțiile fondului Teleki-Bolyai al Bibliotecii Județene Mureș**/Carmen Muntean Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.),

115. **Ediții vestite ale Bibliei la Biblioteca Teleki-Bolyai [Expoziție]** / Bányai Réka Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 205-213.

116. **Evoluții și probleme ale catalogării în biblioteca contemporană**/Letiția Popescu Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 63-68. Cu referire și la Biblioteca Județeană Mureș.

117. **Fülöp Mária, Județul Mureș în cărți - Maros Megye a könyvekben 1990-1999, Târgu Mureș, Biblioteca Județeană Mureș, 2002, 400p.** [Recenzie]/Ana Todea, Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 350-351.

118. **Indicele bibliografic al revistei Igaz Szó [întocmit de Meszáros József la Biblioteca Județeană Mureș]**/Agyagási Hajnal Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 341-347

119. **Ion Chinezu și Gândul său Românesc - în lumina dedicațiilor păstrate la Biblioteca Județeană Mureș**/Monica Avram, Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 122-129.

120. **Istoriografia culturii românești mureșene**/Melinte Șerban Târgu Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003), p. 252-266. Cu referiri și la activitatea editorială a Bibliotecii Județene Mureș.

121. **Meszáros József 75. születésnapjára**/Fülöp Mária Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 138-143 Portret profesional și uman al bibliotecarului și omului de cultură Meszáros József.

122. **Soft-uri pentru bibliotecă**/ Ing. drd. Melania Suciú Biblioteca Județeană Mureș În: LIBRARIA. ANUAR. Biblioteca Județeană Mureș, 2. (2003.), p. 78-85 Cu referiri și la programul Tinlib, folosit în Biblioteca Județeană Mureș. Emilia CATANA

Index de autori

Emilia CĂTANĂ

bibliotecară

Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș

Mihai CIUPINĂ

inginer de sistem, compartimentul
informatizare al Bibliotecii Județene Mureș

Ana Maria CRIȘAN

scriitoare, publicistă, graficiană
- Târgu-Mureș

CSIKI Ramona

bibliotecară

Secția pentru copii a Bibliotecii Județene Mureș

FALL Maria Magdalena

bibliotecară

Serviciul evidența, prelucrarea și dezvoltarea
colecțiilor Bibliotecii Județene Mureș

Elena HODOȘ

bibliotecară

Compartimentul informare bibliografică al
Bibliotecii Județene Mureș

Elena ISPAS

bibliotecară la Biblioteca Județeană Mureș
(decedată în 2001)

Mariana ISTRATE

bibliotecară

Secția de împrumut
a Bibliotecii Județene Mureș

KIMPIÁN Annamária

bibliotecară

Biblioteca Teleki-Bolyai Târgu-Mureș

Angela MACARIE

bibliotecară

Secția de artă a Bibliotecii Județene Mureș

Elena-Victoria MAN

bibliotecară

Biblioteca orașenească Ungheni, județul Mureș

Mihail Artimon MIRCEA

bibliotecar

Șeful serviciului relații cu publicul al Bibliotecii
Județene Mureș

Liliana MOLDOVAN

bibliotecară

Șeful serviciului evidența, prelucrarea și
dezvoltarea colecțiilor al Bibliotecii Județene
Mureș

Dr. Ruxandra NAZARE

bibliotecară

Biblioteca Județeană „Gheorghe Barițiu” Brașov

Melania SUCIU

bibliotecară

Compartimentul de evidență, prelucrare,
dezvoltarea colecțiilor al Bibliotecii Județene
Mureș

Ana TODEA

bibliotecară

Compartimentul de informare bibliografică al
Bibliotecii Județene Mureș

Anna VINTILĂ

bibliotecară

Compartimentul de informare bibliografică al
Bibliotecii Județene Mureș

